

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

MİLLİ
TEKNOLOJİ
HAMLESİ

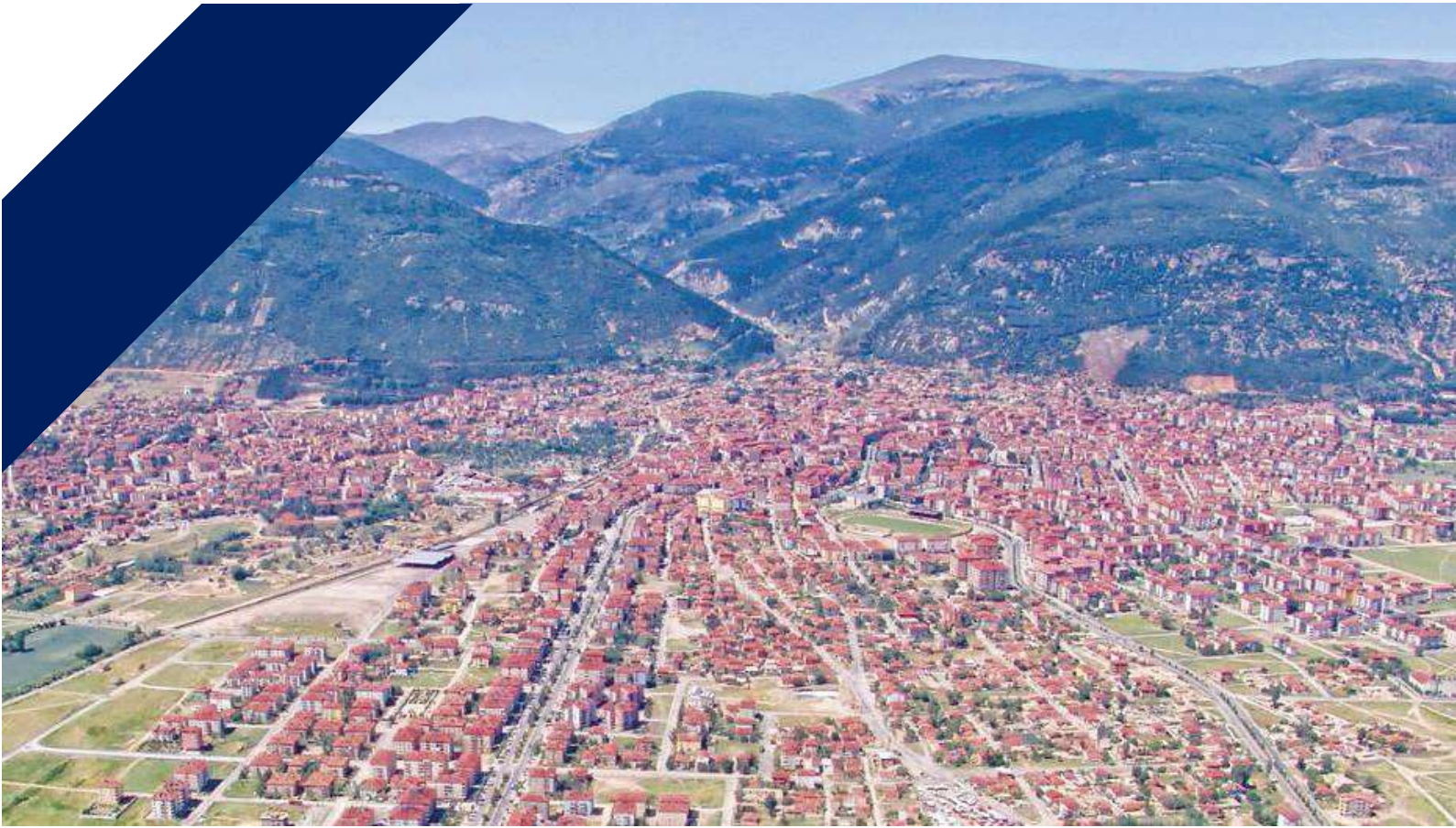
AKŞEHİR
TİCARET
VE SANAYİ
ODASI

Mevlana
Kalkınma Ajansı
Development Agency

AKŞEHİR İLÇESİ SOSYAL DOKU ANALİZİ

Teknik Destek Raporu

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

#MİLLİ
TEKNOLOJİ
HAMLESİ

AKŞEHİR
TİCARET
VE SANAYİ
ODASI

Mevlana
Kalkınma Ajansı
Development Agency

AKŞEHİR İLÇESİ SOSYAL DOKU ANALİZİ

Teknik Destek Raporu
(TR52/23/TD/0022)

2023
Kasım

Bu rapor, T.C. Mevlâna Kalkınma Ajansı'nın teknik destek programı kapsamında Konya Avrupa Birliği Türkiye İş Geliştirme Merkezi (ABİGEM)'ne hazırlanmıştır. Bu raporun tüm hakları saklıdır ve izinsiz kullanılamaz. İçerik ile ilgili tek sorumluluk Konya Avrupa Birliği Türkiye İş Geliştirme Merkezi (ABİGEM)'ne aittir. T.C. Mevlâna Kalkınma Ajansı'nın görüşlerini yansıtmaz.

Önsöz

Sosyal kalkınma, fırsat eşitliği, dayanışma ve katılım gibi temel sosyal politika değerlerine dayanmaktadır. Topluma yönelik uzun vadeli sosyal politika yatırımları sürdürülebilir kalkınmayı ve ekonomik büyümeyi teşvik etmektedir. Yerelden başlayan eğitim, sağlık ve sosyal koruma sistemleri bireylere kendi kaynaklarıyla gelişme ve yaşama fırsatı sunmaktadır.

Gelişim alanlarının ve önceliklerin tespiti, karşılanmamış sosyal ve ekonomik ihtiyaçların araştırılması ve anlaşılmasıyla doğrudan bağlantılıdır. Gelişim, mevcut ve ortaya çıkan ihtiyaçların belirlenmesi ve bunlara yanıt verilmesine yönelik olağan yolların değerlendirilmesiyle de bağlantılıdır. Akşehir İlçesi Sosyal Doku Analizi çalışması, ilçeyi arazi ve idari yapı, iklim ve bitki örtüsü, demografik yapı, eğitim, sağlık, tarım ve hayvancılık, turizm ve ekonomi gibi başlıklar altında ele almakta ve çözüm önerileri sunmaktadır.

Preface

Social development is grounded in fundamental values of social policy, such as equal opportunity, solidarity, and participation. Long-term social policy investments directed toward society promote sustainable development and economic growth. Initiating at the local level, education, health, and social protection systems provide individuals with opportunities for self-development and a chance for a fulfilling life using their own resources.

The identification of areas of development and priorities is directly linked to researching and understanding unmet social and economic needs. Development is also associated with evaluating conventional methods for determining and responding to current and emerging needs. The Social Structure Analysis study of Akşehir District addresses the district under various headings such as land and administrative structure, climate and vegetation, demographic structure, education, health, agriculture and animal husbandry, tourism, and the economy. It presents solutions and recommendations in line with the report language.

Sunuş

Dünyanın Ortasından!

Diyar-ı Nasreddin Hoca Akşehir için, hocamız “Dünyanın Ortasıdır” unvanını yakıştırmıştır. Ne kadar güzel söylemiş; gülmecenin merkezi, hoşgörünün merkezi, ticaretin merkezi, İstiklal mücadelemizin merkezi, Selçuklunun merkezi, İpek Yolunun merkezi, Kral Yolunun merkezi olan bir şehir için en güzel yakıştırmadır.

İş yaşamını pozitif yönde teşvik etmek ve aynı zamanda sosyal yaşam standartlarını yükseltme amacını kendine görev edinen Akşehir Ticaret ve Sanayi Odası bu bilinç ile çalışmalarını aralıksız sürdürmektedir. Akşehir Ticaret ve Sanayi Odası 1921 yılında kurulmuş, Türkiye'nin en köklü kurumlarından biri olması özelliğiyle geçmişten günümüze bölge halkı ve üyelerimizin ihtiyaçlarının belirlenmesi ve bölgesel kaynaklarımızın etkin planlanması noktasında sosyal doku analizi hazırlanmasına vesile olmuştur.

Sosyal doku analizi Akşehir'in iktisadi, siyasi, sosyal ve kültürel yapısının; kaynak tarama yoluyla, mevcut ikincil veri kaynaklarıyla, alan taramasıyla, kaynakların analiz edilmesi ve yorumlanmasıyla oluşturulmuştur. Araştırma; Akşehir'in sosyal, siyasal, ekonomik ve kültürel mevcut durumunu karşılaştırmalı ve sosyolojik bir yöntemle analiz edilmesi, sosyal ve ekonomik kalkınmaya etki eden Akşehir'e özgü sosyo-ekonomik ve kültürel faktörleri ortaya koymayı amaçlamaktadır.

Bu bağlamda Akşehir'de yaşayan halkın; eğitim, sağlık, güvenlik, sosyal yardım, erişilebilirlik, sosyal hizmetler gibi genel kamu hizmetlerini ve sosyal hayat, ticari faaliyetler, kentleşme ve diğer olanaklar ile ilgili durumlarının değerlendirilmesini içermektedir. Akşehir'de yaşayan bireylerin devlet algıları, vatandaşlık algıları, kimlik tanımları, kültürel ve tarihsel hafızaları ve genel olarak değerlendirmeleri ve ilçenin sosyal ve ekonomik gelişimi arasındaki ilişki analizi ortaya koyulması sağlanmıştır.

Araştırma sonucunda ortaya çıkan sonuçlar, sosyal ve ekonomik gelişmeye yönelik geliştirilecek politikalar için önemli veriler sunduğu düşünülmektedir. Ekonomik, sosyal ve çevresel yönleri ile bir bütün teşkil eden kalkınma sürecinde, bölge içi ve bölgeler arası

gelişmişlik farklarının azaltılması noktasında kaynak ve imkânların tespit edilmesini ve bu tespitlere yönelik olarak üst ölçekli plan ve programlar ile uyumlu politikaların oluşturulması bölgemizin verimli gelişimini destekleyecektir.

Bu noktada ilçemizin sosyal yapısının, politika yapıcılar ve uygulayıcılar tarafından doğru ve objektif bir şekilde tespiti, analiz edilmesi ve gerek sosyal alanda, gerekse ekonomik konuların temel alındığı strateji ve eylem planlarının oluşturulması veya revize edilme aşamasında kritik önemi bulunmaktadır.

El Birliği, İş Birliği, Güç Birliği sloganıyla çıktığımız bu yolculukta Akşehir'in Sosyal Doku Analizinin hazırlanmasında katkı sunan T.C Mevlana Kalkınma Ajansına teşekkür ederiz.

Ender KALKAN

Akşehir Ticaret ve Sanayi Odası

Yönetim Kurulu Başkanı

İÇİNDEKİLER

Önsöz.....	3
Sunuş	4
Tablolar Dizini.....	7
Şekiller Dizini.....	9
Çalışma Yöntemi	10
1. Genel Bilgiler.....	11
1.1. Arazi ve İdari Yapı	11
1.2. İklim ve Bitki Örtüsü	12
2. Sosyal Yapı.....	14
2.1. Demografik Yapı	14
2.2. Eğitim	29
2.3. Sağlık.....	39
2.4. Sosyal Kalkınma	45
3. Mali ve Ekonomik Yapı.....	63
3.1. Tarım ve Hayvancılık	63
3.2. Turizm	77
3.3. Ekonomi.....	80
4. Sonuç	83
5. Kaynakça	85
6. Ekler	87

Tablolar Dizini

Tablo 1: Akşehir İlçesi Yaş Gruplarına Göre Nüfus Dağılımı	15
Tablo 2: Akşehir İlçesi Nüfus Yoğunluğu	17
Tablo 3: Akşehir İlçesi Mahalle Nüfusları.....	19
Tablo 4: Akşehir İlçesi Medeni Durumu	22
Tablo 5: Akşehir İlçesi Hanehalkı Tipleri	24
Tablo 6: Akşehir İlçesi Taşınmalı Eğitim alan Öğrenci Sayısı (2023-2024).....	32
Tablo 7: Nasreddin Hoca Özel Eğitim ve Uygulama Okulu Taşınmalı Öğrenci Sayısı (2023-2024).....	32
Tablo 8: Akşehir İlçesi 2023-2024 Yılı Taşınmalı Eğitim Verileri	33
Tablo 9: Akşehir İlçesi Öğretmen, Öğrenci ve Derslik Sayıları, 2022	33
Tablo 10: Akşehir İlçesi Okullaşma Oranı Karşılaştırması (2023).....	34
Tablo 11: Akşehir İlçesi 2022-2023 Yılı Millî Eğitim Bakanlığı'na Bağlı Okullardaki Öğrenci Sayısı	34
Tablo 12: 2022-2023 Yılı Akşehir İlçesi Özel Eğitim Kurumları Verileri	35
Tablo 13: 2022-2023 Yılı Akşehir İlçesi Okul Pansiyonları Verileri	35
Tablo 14: 2022-2023 Eğitim Öğretim Yılında Halk Eğitim Akşam Sanat Okulunda Açılan Kurslar	36
Tablo 15: Akşehir İlçesi Meslek ve Teknik Liseleri Mezun ve İstihdam Sayısı	37
Tablo 16: Akşehir İlçesi Sağlık Kurum ve Kuruluşları Sayısı.....	39
Tablo 17: Akşehir İlçesi Aile Sağlık Merkezleri	39
Tablo 18: Akşehir İlçe Sağlık Müdürlüğü Mevcut Personel Durumu	40
Tablo 19: Akşehir Devlet Hastanesi Mevcut Personel Durumu	40
Tablo 20: Akşehir İlçesi Sosyal Güvenlik Merkezi İstatistikleri, Nisan 2023.....	43
Tablo 21: Konya İli SEGE Sıralaması.....	46
Tablo 22: Akşehir İlçesi SEGE Sıralaması.....	46
Tablo 23: TR52 Bölgesi Ortalama Eşdeğer Hanehalkı Fert Geliri Yıllık.....	47
Tablo 24: TR52 Bölgesi Yoksulluk Sınırı (TL).....	48
Tablo 25: TR52 Bölgesi Yoksul Sayısı (Bin Kişi)	49
Tablo 26: TR52 Bölgesi Yoksulluk Oranı	49
Tablo 27: Akşehir İlçesindeki Anaokulları.....	53
Tablo 28: Akşehir Rehabilitasyon Merkezleri	54
Tablo 29: Akşehir Nasreddin Hoca Çocuk Evleri Sitesi Hizmet Alan Sayısı	54
Tablo 30: Akşehir Nasrettin Hoca Huzurevi Hizmet Alan Kişi Sayısı	54

Tablo 31: Özel Umut Bakım Merkezi Hizmet Alan Kişi Sayısı.....	55
Tablo 32: Özel Umut Evim Bakım Merkezi Hizmet Alan Kişi Sayısı.....	55
Tablo 33: Akşehir İlçesindeki Aktif Spor Kulüpleri.....	55
Tablo 34: Akşehir İlçesindeki Bazı Dernekler.....	58
Tablo 35: Akşehir İlçesinde Yer alan Vakıflar	60
Tablo 37: Akşehir İlçesindeki Esnaf ve Sanatkâr Odaları	60
Tablo 37: Akşehir İlçesi Sendika Temsilcilikleri.....	60
Tablo 38: Akşehir'de Yer Alan Birlikler.....	61
Tablo 39: Akşehir İlçesi Arazi Kullanım Şekli.....	64
Tablo 40: Akşehir İlçesi Kullanılmayan Arazi Miktarı (2023).....	64
Tablo 41: Akşehir İlçesinde Ekilen Tarım Ürünleri Verileri (2022)	66
Tablo 42: Tahıl ve Diğer Bitkisel Ürünler İstatistikleri (2022)	67
Tablo 43: Sebzeçilik İstatistikleri (2022).....	68
Tablo 44: Meyvecilik İstatistikleri (2022)	68
Tablo 45: Akşehir İlçesi Meyve Verileri	70
Tablo 46: İlçede Sulanabilen Toplam Alan (2023).....	70
Tablo 47: İlçede Kullanılan Kuyu Sayıları (2023)	71
Tablo 48: Akşehir Canlı Hayvan Sayıları (2022)	71
Tablo 49: Hayvansal Üretim Miktarları (2019)	71
Tablo 50: Akşehir İlçesi Tarla Bitkileri Üretim Değeri (2022)	71
Tablo 51: Akşehir İlçesi Hayvancılık Üretim Değeri (2022)	72
Tablo 52: Akşehir İlçesi Turizm Verileri (2019).....	77
Tablo 53: Akşehir Turizm Envanteri	78
Tablo 54: Şirket Türü İtibariyle Mükellef Sayıları.....	80
Tablo 55: Faal Mükellef Sayısı (2023)	81
Tablo 56: Akşehir İlçesi Sektörel Dağılım ve TSO Üye Sayıları	81

Şekiller Dizini

Şekil 1: Konya İlçeler Haritası.....	11
Şekil 2: Akşehir İlçesi Aylık Sıcaklık Grafiği	13
Şekil 3: Akşehir İlçesi Nüfus Dağılımı.....	14
Şekil 4: Akşehir İlçesi 2022 Yılı Kadın ve Erkek Nüfus Oranları.....	15
Şekil 5: Akşehir İlçesi 2022 Yılı Nüfus Piramidi	16
Şekil 6: Akşehir İlçesi Nüfus Artış Hızı	17
Şekil 7: Akşehir Kır-Kent Nüfus Artış Oranı	20
Şekil 8: Akşehir İlçesi Yıllara Göre Medeni Durum Değişikliği Grafiği.....	23
Şekil 9: Akşehir İlçesi Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü.....	24
Şekil 10: Akşehir İlçesi Toplam Hanehalkı Sayısı	25
Şekil 11: Akşehir İlçesinde İkamet Edenlerin Nüfusa Kayıtlı oldukları İl, 2022.....	27
Şekil 12: Akşehir İlçesine Kayıtlı Olan Kişilerin İkamet Ettikleri İl.....	28
Şekil 18: Akşehir İlçesi Vefat Sayıları	42
Şekil 19: Akşehir İlçesinde Görülen Yaygın Hastalıklar.....	42
Şekil 19: TR52 Bölgesi Gini Katsayısı.....	47
Şekil 21: TR52 Bölgesi P20/P80 Oranı	48
Şekil 21: Akşehir İlçesi Dernek Türleri ve Sayıları (2023).....	58
Şekil 23: Akşehir İlçesi Tarım Alanları (Dekar).....	63
Şekil 24: Akşehir ve Konya'da Üretilen Tahıllar ve Diğer Bitkisel Ürünler (Dekar).....	65
Şekil 25: Akşehir İlçesi Arıcılık Faaliyeti Yapan İşletme Sayısı.....	72
Şekil 26: Akşehir İlçesi Tavuk Sayısı.....	73
Şekil 27: Akşehir İlçesi Kırkılan Hayvan Sayısı	74
Şekil 28: Akşehir İlçesi Sağılan Hayvan Sayısı.....	75

Çalışma Yöntemi

Akşehir İlçesi Sosyal Doku Analizi çalışması, Akşehir Ticaret ve Sanayi Odası proje ekibiyle çalışmanın genel hattı, arka planı, amaçları, hedefleri konusundaki detaylı görüşmelerle başlamıştır.

Ulusal düzeyde Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Bakanlıkların veri tabanlarından ilçe, il ve bölge düzeyinde veriler toplanmış, yerel düzeyde belediye, kaymakamlık, ilçe müdürlüklerinden bilgi talep edilmiştir. Akşehir Ticaret ve Sanayi Odası tarafından hazırlanan veriler rapor içerisinde aktarılmış, sanayi ve ekonomisi üzerine değerlendirmeler alınmıştır. Gerçekleştirilen görüşmeler çerçevesinde alınan farklı fikir, öneri ve beklentiler değerlendirilerek, raporun ilgili kısımlarına işlenmiştir.

Ulusal ve yerel düzeyde talep edilen veri ve bilgiler analiz edilerek ilçenin mevcut durumu ortaya konmuştur. İlçede gözlemlenen sorunlar belirlenerek, bu sorunlara yönelik çözüm önerileri sunulmaya çalışılmıştır.

Toplam 31 ilçesi bulunan Konya'nın en büyük ilk on ilçesinden biri olan Akşehir ilçesinden önce Selçuklu, Karatay, Meram, Ereğli ilçeleri yer almaktadır. 2022 nüfus bilgilerine göre Konya'nın en büyük ilçesi Selçuklu'nun toplam nüfusu 690.677 iken Akşehir ilçesinin nüfusu 93.965'tir.

Bu nüfusun 46.076'sı erkek, 47.889'u ise kadındır. Yüz ölçümü 895 km² olan Akşehir ilçesi 55 mahalleden oluşmaktadır. Bu mahallelerden nüfus yoğunluğu en fazla olanlar Yeni Mahalle, Yarenler Mahallesi, İstasyon Mahallesi ve Gazi Mahallesi'dir. Akşehir ilçesinin en önemli özelliği ise Türk tarihinin en önemli isimlerinden biri olan Nasreddin Hoca'nın yaşadığı şehir olmasıdır. Bu özelliği ile de kültürel turizm noktalarından biri olarak yer almaktadır.

1.2. İklim ve Bitki Örtüsü

Akşehir ilçesi İç Anadolu Bölgesi'nde bulunması itibariyle karasal iklimin özelliklerine sahiptir. Karasal iklimin kışları soğuk, ayaz ve kar yağışlı yazları ise kurak ve sıcak olması beklenir. Tüm bu özellikleri itibariyle de Akşehir ilinde en soğuk havalar kış mevsiminde, en sıcak havalar ise yaz mevsiminde gözlemlenmektedir. İlçe merkezinin güneyinde Sultan Dağları, kuzeyinde ise Akşehir Gölü su toplama havzası bulunmaktadır.¹ Akşehir Gölü yüz ölçümü itibariyle 353 km² alana yayılmakta olup uzunluğu 39 km ve genişliği 20 km'dir.

Akşehir gölü kapalı bir havzada yer almakta ve gölün flora ve faunasının birçok canlı türüne ev sahipliği yaptığı gözlemlenmektedir. Akşehir Gölü'nün aynı zamanda Nasreddin Hoca'nın maya çaldığı göl olduğu rivayet edilmektedir.

Karasal iklimin özellikler itibariyle Akşehir ilçesinin bitki örtüsünü bozkırlar oluşturmaktadır. Ancak ilçenin Sultan Dağları'na yakın olması itibariyle de yer yer bitki örtüsünü maki denilen çalılık, çam, karaağaç gibi yapılarında kapladığı görülmektedir. Akşehir'de aynı zamanda sulu ve kuru tarım yapılmaktadır. Sulu ve kuru tarım neticesinde tahıl ürünleri, sanayi bitkileri ve hayvan yemleri üretime dâhil edilmektedir.

¹ Akşehir Belediyesi, Akşehir Coğrafyası, 2023. Erişim adresi: <https://www.aksehir.bel.tr/v2/aksehir/cogrfyamiz/aksehir-cogrfyasi>

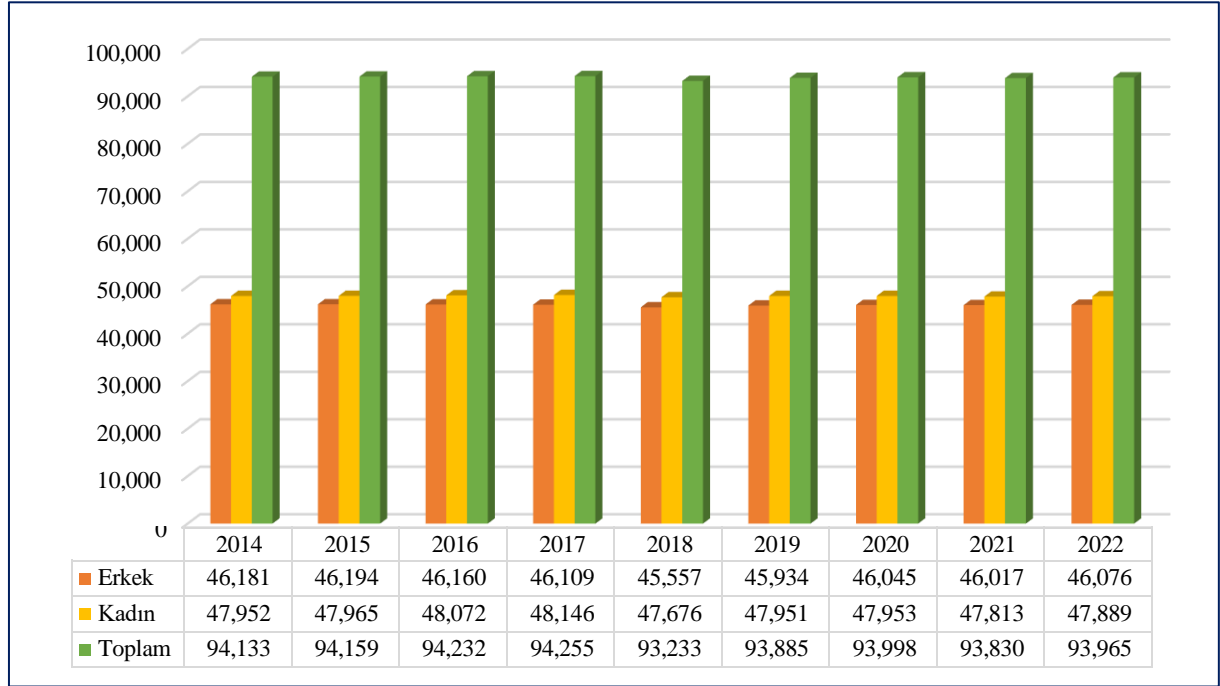
2. Sosyal Yapı

2.1. Demografik Yapı

2.1.1. Nüfus

Nüfus, bir bölgede, ilde, ilçede yaşayan ve aynı zamanda oturumu bulunan kişilerin sayısıdır. Nüfus içerisinde kadın ve erkek sayılarını aynı zamanda farklı yaş aralıklarına dair bilgileri de içermektedir. Bu özelliğiyle nüfus sayıları bize bölgedeki yaşamla ilgili birçok farklı veri sunmaktadır.

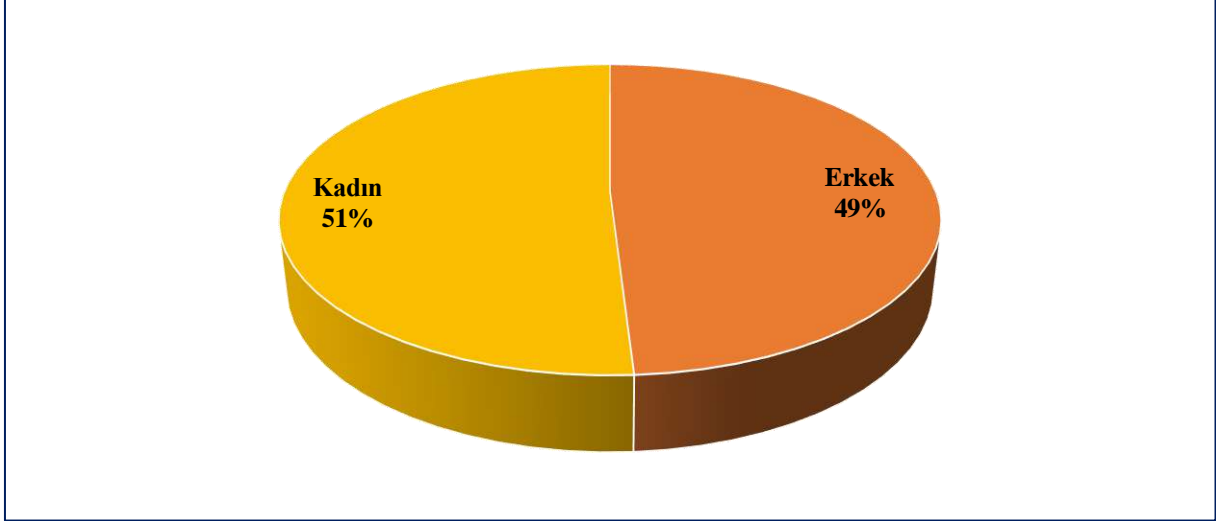
Şekil 3: Akşehir İlçesi Nüfus Dağılımı

Kaynak: TÜİK, 2023.

Akşehir ilçesinde 2014 yılından itibaren toplam nüfus dağılımında düşüş yaşandığı gözlemlenmektedir. Akşehir ilçesinde 2014-2022 yılları arasında kadın nüfusu erkek nüfusundan her zaman daha fazla olmuştur. En yüksek kadın nüfusu 2017 yılında 48.146 iken, en yüksek erkek nüfusu 2015 yılında 46.194'tür. Toplam nüfus içerisinde sürekli azalmasına rağmen, kadın ve erkek nüfusu dalgalı bir seyir izlese de 2014-2022 yılları arasında genel olarak azalmıştır.

Şekil 4: Akşehir İlçesi 2022 Yılı Kadın ve Erkek Nüfus Oranları

Kaynak: TÜİK, 2023.

Akşehir ilçesinde 2022 verilerine göre ilçe nüfusunun %51'i kadın ve %49'u erkeklerden oluşmaktadır. Erkek sayısı 46.076, kadın sayısı 47.889 iken toplam nüfus 93.965 kişidir.

Tablo 1: Akşehir İlçesi Yaş Gruplarına Göre Nüfus Dağılımı

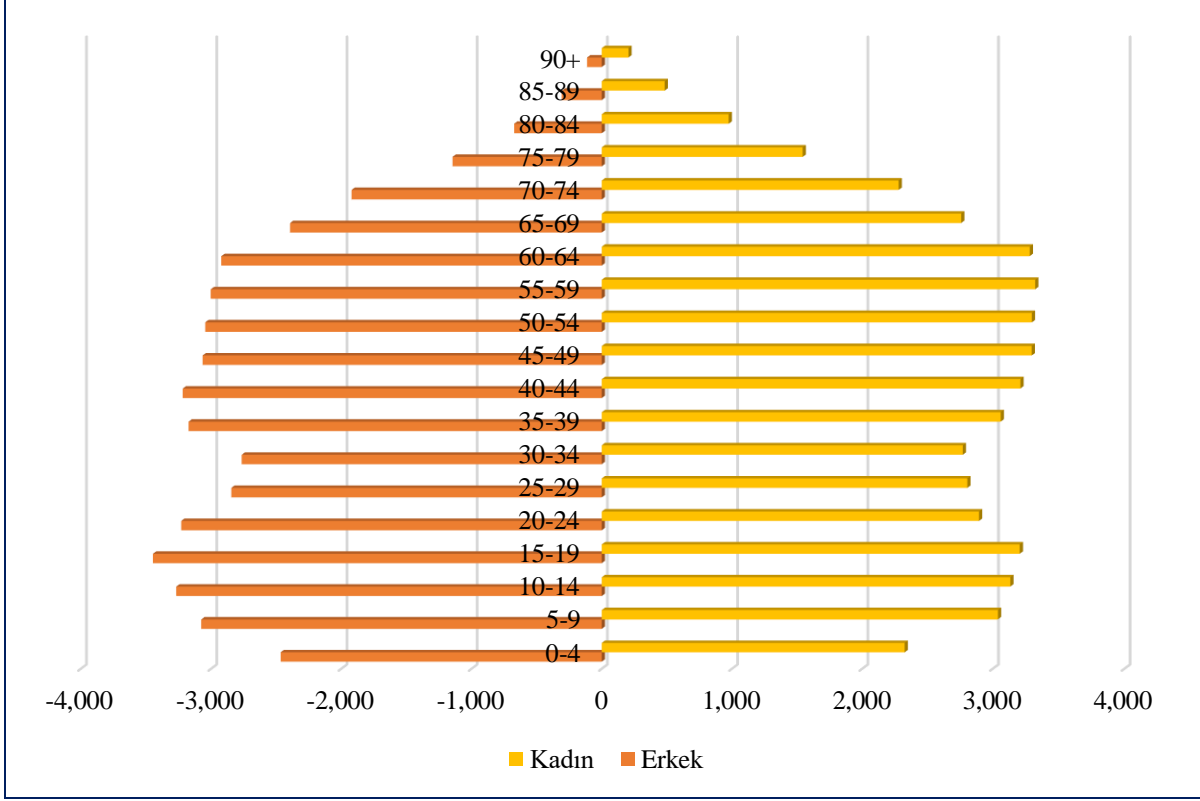
Yaş Aralığı	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
0-4	5.996	6.001	5.876	5.903	5.764	5.516	5.214	5.025	4.792
10-14	6.598	6.515	6.394	6.270	6.152	6.214	6.224	6.171	6.115
15-19	6.943	6.781	6.690	6.763	6.683	6.734	6.629	6.514	6.401
20-24	7.636	7.480	7.528	7.170	6.947	6.678	6.723	6.569	6.652
25-29	6.090	6.206	6.165	6.111	6.010	6.196	6.437	6.335	6.124
30-34	5.932	5.812	5.780	5.644	5.469	5.498	5.485	5.520	5.652
35-39	6.497	6.423	6.226	6.175	6.002	5.904	5.743	5.695	5.537
40-44	6.351	6.433	6.556	6.501	6.334	6.493	6.448	6.293	6.233
45-49	6.580	6.428	6.337	6.403	6.298	6.228	6.323	6.460	6.428
50-54	6.325	6.183	6.349	6.416	6.349	6.421	6.312	6.270	6.361
55-59	6.737	6.752	6.650	6.352	6.190	6.159	6.035	6.213	6.342
60-64	5.781	5.700	5.804	6.343	6.443	6.592	6.650	6.596	6.325
65-69	5.062	5.393	5.700	5.480	5.500	5.554	5.486	5.612	6.203
70-74	4.381	4.501	4.405	4.660	4.668	4.722	5.044	5.321	5.154
75-79	2.824	2.990	3.178	3.257	3.513	3.932	4.032	3.936	4.201
80-84	2.126	2.265	2.221	2.332	2.335	2.362	2.466	2.588	2.689
85-89	1.512	1.455	1.505	1.494	1.499	1.558	1.617	1.579	1.648
90+	606	681	682	767	828	860	845	833	790

Kaynak: TÜİK, 2023.

2014 yılı itibariyle ilçedeki 0-4 yaş aralığındaki nüfusta ciddi bir düşüş olmuştur. Buradan yola çıkarak bu ilçedeki doğum oranlarının düştüğü söylenebilir. 0-4 yaş aralığındaki nüfus sayısı sürekli azalmasına rağmen 65 yaş üstü bireylerin nüfusu 2014 yılı itibariyle düzenli bir şekilde artmıştır. Bu yaş grubu nüfus sayısındaki gözle görülür düşüş Covid-19 pandemisine denk gelen 2020 yılında yaşanmıştır. Ayrıca 90 yaş üstü nüfus grubu yıllara göre dalgalı bir seyir izlese de

genel olarak artmıştır. Buradan yola çıkarak ilçede yaşam süresinin uzun olduğu değerlendirilmektedir.

Şekil 5: Akşehir İlçesi 2022 Yılı Nüfus Piramidi

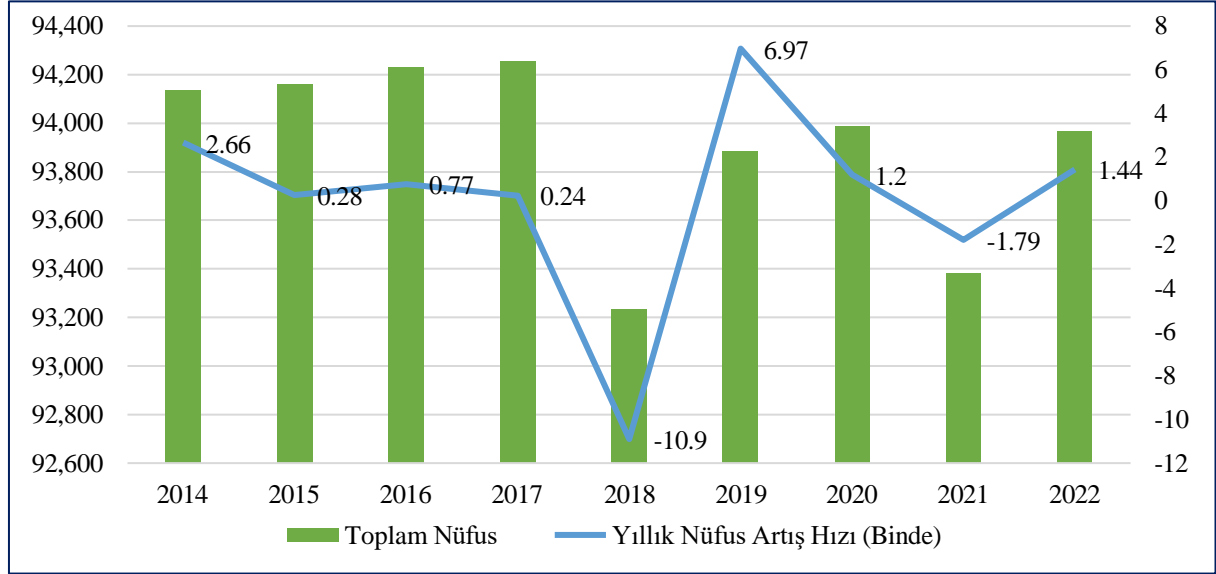

Kaynak: TÜİK, 2023.

Akşehir ilçesinin 2022 nüfus piramidine bakıldığında 65 yaş üstü yaşlı nüfusunun ve 0-4 yaş aralığının, ilçedeki diğer nüfus oranlarına göre düşük olduğu dikkat çekmektedir. Aynı zamanda genel bir çerçeve üzerinden baktığımızda kadın nüfusunun erkek nüfusundan daha fazla olduğu dikkat çekmektedir. Akşehir ilçe nüfusunun 20-64 yaş aralığında yoğunlaştığı görülmektedir. Bu doğrultuda ilçede doğum oranlarının yüksek olmadığı da söylenebilir.

Nüfus piramidi incelendiğinde, Akşehir ilçesinde doğum ve ölüm oranlarının az olduğu görülmektedir. Çocuk nüfus az iken yetişkin nüfus daha yüksektir. Çalışma çağındaki 15-64 yaş arasındaki grubun ise nüfusun önemli bir kısmını oluşturduğu görülmektedir.

Şekil 6: Akşehir İlçesi Nüfus Artış Hızı

Kaynak: TÜİK, 2023.

Akşehir ilçesinde nüfus artış hızı şekildeki gibi dağılım göstermektedir. İlçedeki nüfus artış hızı en yüksek 2019 yılında iken, 2018 yılında da en düşük oranına ulaşmıştır. Nüfus artış hızı belirli oranlarla artarken 2018 yılında bir düşüş yaşadığı gözlemlenmektedir. Buradaki keskin düşüşün ardından yükselişe geçerek önceki yıllardan daha yüksek bir artış hızına sahip olmuştur. İlçede ekstrem olay ve durumlar dışında nüfus artışında önemli bir değişiklik yaşanmamaktadır.

Tablo 2: Akşehir İlçesi Nüfus Yoğunluğu

Yıllar	Toplam Nüfus	Nüfus Yoğunluğu (kişi/km ²)
2014	94.133	115,5
2015	94.159	115,5
2016	94.232	115,6
2017	94.255	115,7
2018	93.233	114,4
2019	93.885	115,2
2020	93.988	115,3
2021	93.380	114,6
2022	93.965	115,3

Kaynak: TÜİK, 2023.

Akşehir ilçesinin yüz ölçümü 815 km² olup yıllara göre nüfus yoğunluğu yukarıdaki tabloda verildiği şekilde hesaplanmıştır. Bu tabloya göre 2018 ve 2021 yıllarında düşüş yaşamasına rağmen, diğer yıllarda belirli oranlarda yükselmiştir. Buna göre nüfus yoğunluğu en yüksek olan yıl 2017'dir. En düşük nüfus yoğunluğuna sahip yıl ise 2018 yılıdır. Konya ili 2022 yılı nüfus yoğunluğu 59 kişi/km² olup Akşehir ilçe nüfus yoğunluğunun Konya iline göre daha fazla olduğu görülmektedir.

2.1.1.1. Kırsal Alan Tanımlaması

Türkiye’de kır-kent tanımı için Mart 2014’e kadar 1982 yılında Devlet Planlama Teşkilatı’nın yayınlamış olduğu “Kentsel Eşiği Araştırması: Türkiye İçin Kent Tanımı” kriterleri kullanılmıştır. Bu kriterlere göre nüfusu 20.001 ve daha fazla olan yerler kent olarak ele alınırken nüfusu 20.000 ve daha az olan yerleşim yerleri kırsal olarak kabul edilmiştir. Kır-kent yapısı üzerinde, Resmî Gazete’nin ilgili sayılarında yayımlanan 5393, 6360 ve 6447 sayılı Kanunlar uyarınca Mart 2014 itibarıyla uygulamaya konulan idari bölünme şekillerinin etkileri önemli olmuştur. Yayımlanan bu kanunlara göre Türkiye nüfusunun %14’ü kır, %68’i kent nüfusu halini almıştır.

2014 yılından bu yana mevcut veriler aracılığıyla ulusal ve uluslararası ihtiyaçları karşılayabilecek kır-kent tanımlamaları üzerine çalışılmıştır. İçişleri Bakanlığı dahilinde geliştirilen Mekânsal Adres Kayıt Sistemi’nin (MAKS) temel alınmasıyla birlikte çalışmalar tamamlanmış ve kır-kent yapısını daha rasyonel şekilde yansıtan bir tanımlama geliştirilmiştir. Geliştirilen bu tanımda, Avrupa İstatistik Ofisi tarafından ortaya koyulmuş Kentleşme Derecesi (Degree of Urbanisation- DEGURBA) metodolojisi temel alınmıştır. Bu tanıma göre yeni kır-kent tanımı mahalle-köy düzeyinde üç temel kategoriye ayrılmıştır. “Yoğun kent, orta yoğun kent ve kır” ayrımının oluşturulduğu yeni tanımlama ile uluslararası standartlara uygun, sürdürülebilir bir yapının geliştirilmesiyle bu düzeyde istatistiki veriler elde edilmeye başlanmıştır.

Yeni tanımlamadaki yoğun kent ifadesi nüfusunun en az %50’sinin kent merkezi gridlerinde yaşadığı yerleşim alanlarını ifade ederken orta yoğun kent nüfusu kent ve kır olma koşullarını sağlamayan yerleşim yerlerini ifade etmektedir. Kır, nüfusunun %50’sinin kırsal kesimlerde yaşadığı yerleşim yeri olarak kabul edilmiştir. Tanımlamaların tam olarak yapılabilmesi için İçişleri Bakanlığı tarafından yürütülen projenin tamamlanması gerekmektedir. İzlenecek tanımlamalar ve nüfus yoğunluğu gridlerine göre, AB standartları kır-kent tanımlaması için belirtilen sınıflandırmalarla il/ilçe bazlı kır-kent sınıflandırması yapılabilecektir. Çalışmanın tamamlanması için öngörülen tarih 2024’tür (Türkiye İstatistik Kurumu, 2023).

TÜİK tarafından 2022 yılında yayınlanan kır-kent sınıflamasına göre Türkiye nüfusunun %67,9’u yoğun kent, %14,8’i orta yoğun kent ve %17,3’ü kır kapsamına girmektedir. Konya ili nüfusunun ise %61,3 yoğun kent, %18,2 orta yoğun kent ve %20,5’i kır kapsamına girmektedir. İçişleri Bakanlığı tarafından yürütülen projenin henüz tamamlanmamasından dolayı ilçe nüfuslarının kır-kent ayrımı belirlenmemiştir.

Bütün bunlar doğrultusunda Akşehir için ilçe merkezindeki mahalle nüfusları kent olarak tanımlanırken diğer mahalleler kır olarak tanımlanmıştır. Akşehir ilçe merkezinde toplam 22 adet mahalle bulunmakta olup bunlar; Adsız, Ahicelal, Altunkalem, Anıt, Çay, Çimenli, Eskikale, Gazi, İstasyon, Kileci, Kızılca, Kozagaç, Kuruçay, Kuşçu, Meydan, Nasreddin, Selçuk, Seyran, Tipi, Yarenler, Yeni, Yıldırım mahalleleridir. Türkiye İstatistik Kurumu'ndan alınan verilere göre mahalle nüfusları 18 yaş altı ve üstü şeklinde verilmektedir. Bu bağlamda Akşehir ilçesinin %73,3'ü kent nüfusunu oluştururken %26,7'si kır nüfusunu oluşturmaktadır. Akşehir ilçesi kır nüfusunun Türkiye ve Konya kır nüfusu oranından daha fazla olduğunu söylemek mümkündür.

Tablo 3: Akşehir İlçesi Mahalle Nüfusları

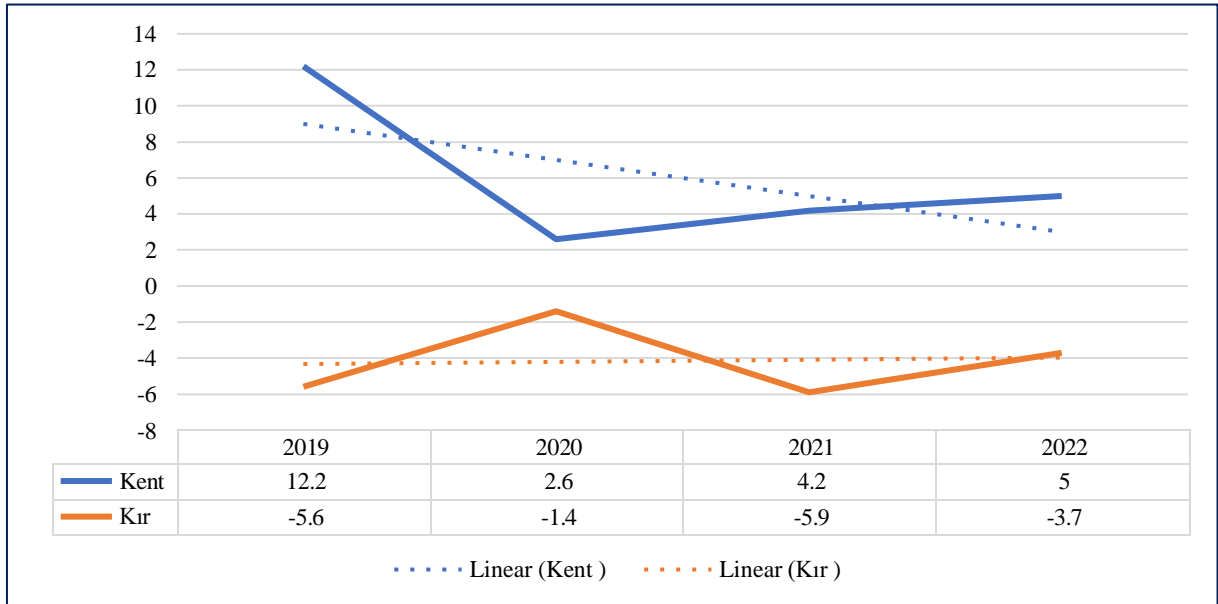
Yıllar		2018		2019		2020		2021		2022		
		18 yaş ve Üzeri	18 yaş ve Altı	18 yaş ve Üzeri	18 yaş ve Altı	18 yaş ve Üzeri	18 yaş ve Altı	18 yaş ve Üzeri	18 yaş ve Altı	18 yaş ve Üzeri	18 yaş ve Altı	
KENT	1	Adsız	1.968	756	1.976	724	2.004	697	1.937	649	1.866	584
	2	Ahicelal	211	60	189	45	180	43	182	44	186	51
	3	Altunkalem	3.645	1.218	3.705	1.161	3.647	1.088	3.609	1.112	3.650	1.113
	4	Anıt	529	160	511	152	502	150	479	129	455	116
	5	Çay	151	44	143	40	138	40	144	47	159	45
	6	Çimenli	358	129	344	116	338	102	330	84	303	69
	7	Eskikale	219	70	200	65	202	58	190	65	175	56
	8	Gazi	4.375	1.551	4.549	1.599	4.534	1.573	4.642	1.531	4.645	1.507
	9	İstasyon	5.473	1.900	5.651	1.903	5.787	1.976	5.778	2.007	5.813	1.991
	10	Kileci	3.628	1.275	3.689	1.275	3.693	1.231	3.648	1.183	3.602	1.165
	11	Kızılca	672	167	687	167	662	142	642	180	647	134
	12	Kozagaç	2.740	336	2.837	307	2.397	285	2.818	296	2.882	284
	13	Kuruçay	771	237	755	223	769	202	768	186	770	180
	14	Kuşçu	292	97	293	94	276	88	265	83	276	79
	15	Meydan	776	214	777	200	759	186	724	190	730	180
	16	Nasreddin	358	96	353	104	350	98	344	109	338	105
	17	Selçuk	1.624	451	1.565	426	1.545	428	1.480	417	1.453	389
	18	Seyran	2.839	1.060	2.840	1.032	2.939	1.039	2.952	1.041	2.920	999
	19	Tipi	366	157	386	179	376	156	372	161	357	143
	20	Yarenler	7.546	2.966	7.886	3.095	8.154	3.124	8.300	3.206	8.641	3.276
	21	Yeni	9.588	3.567	9.975	3.668	10.398	3.712	10.504	3.716	10.855	3.848
	22	Yıldırım	1.366	432	1.342	425	1.402	444	1.370	419	1.372	424
KIR	23	Alanyurt	264	83	265	71	260	67	267	72	264	73
	24	Altıntaş	1.502	327	1.471	315	1.475	314	1.465	300	1.433	296
	25	Atakent	865	223	864	216	849	213	823	190	828	167
	26	Bozlağan	217	74	200	63	202	63	194	61	194	57
	27	Çakırlar	1.986	664	1.982	630	1.978	605	1.966	592	1.956	579
	28	Çamlı	751	279	748	265	743	263	726	250	712	240
	29	Cankurtaran	108		123	15	122	13	117		128	
	30	Çimendere	121	41	126	38	133	37	123	33	123	29

31	Değirmenköy	548	158	555	154	568	148	555	138	542	131
32	Doğrugöz	2.641	920	2.655	878	2.665	841	2.624	771	2.554	752
33	Engili	777	170	739	152	745	147	727	130	709	124
34	Gedil	484	128	475	107	473	94	472	91	465	83
35	Gölçayır	703	145	672	125	684	120	666	111	650	111
36	Gözpınarı	404	74	394	69	396	65	385	58	385	48
37	Ilıcak	641	173	651	176	648	172	652	171	639	151
38	Karabulut	808	194	800	195	807	200	804	200	800	198
39	Karahüyük	1.414	511	1.384	497	1.392	486	1.394	468	1.396	467
40	Ortaca	297	27	283	23	271	21	267	18	260	21
41	Ortaköy	1.199	287	1.165	250	1.165	236	1.150	237	1.146	236
42	Reis	628	134	621	124	632	124	612	115	605	103
43	Saray	375	78	384	85	381	77	378	70	372	67
44	Savaş	514	157	485	144	487	130	508	134	497	131
45	Söğütlü	189	38	208	34	199	37	195	35	194	35
46	Sorkun	364	109	366	109	379	108	372	100	369	94
47	Tekkeköy	57	11	49	-	40	-	36	-	45	-
48	Tipiköy	216	51	209	50	215	55	215	53	217	54
49	Üçhüyük	427	65	407	56	395	52	380	48	380	43
50	Ulupınar	169	39	166	32	158	26	161	28	159	34
51	Yaşarlar	213	39	212	33	211	40	204	39	217	38
52	Yaylabeleden	521	107	518	101	516	94	499	82	489	74
53	Yazla	969	268	970	256	982	252	954	241	958	246
54	Yeniköy	390	77	385	72	399	66	374	58	370	52
55	Yeşilköy	307	65	292	63	288	55	274	54	275	55

Kaynak: TÜİK, 2023.

Akşehir ilçesinde en fazla nüfusa sahip ilk on mahalle sırasıyla; Yeni, Yarenler, İstasyon, Gazi, Kileci, Altunkalem, Seyran, Doğrugöz, Kozağaç, Çakırlar mahalleleridir.

Şekil 7: Akşehir Kır-Kent Nüfus Artış Oranı

Kaynak: TÜİK, 2023.

Akşehir ilçesi kır-kent nüfus artış oranları incelendiğinde kent nüfusunun son dört yılda pozitif nüfus artış oranına sahip olduğu görülürken kır nüfusu son dört yılda negatif oranlara sahiptir. Akşehir ilçesindeki en fazla nüfus artış oranı 2019 yılı kent nüfusunda gerçekleşmiştir. En az nüfus artış oranı ise 2021 yılında kır nüfusunda gerçekleşmiştir. İlçe genelinde 2019 yılında 6,97 ile en fazla nüfus artış hızı görülürken, 2021 yılında ise -1,79 ile en az nüfus artış hızı görülmüştür.

Mevcut Durum, Eğilim ve Mekânsal Dağılım

- Akşehir ilçesi nüfusu 2022 yılı itibariyle 93.965'tir.
- Akşehir ilçesi nüfusunun 46.076'sı erkek, 47.889'sı kadınlardan oluşmaktadır.
- Akşehir ilçesi nüfusu 2016 yılı itibariyle azalma eğilimine girmiştir.
- Akşehir ilçesi 2022 nüfusunun %51'ini kadınlar, %49'unu erkekler oluşturmaktadır. Akşehir ilçesinde kadın nüfusu erkek nüfusundan daima yüksek olmuştur.
- Akşehir ilçesinde 0-4 yaş nüfusunda 2014 yılı itibariyle bir düşüş yaşanmıştır.
- Akşehir ilçesinde 65 yaş üstü bireylerin nüfusu 2014 yılı itibariyle artış göstermektedir.
- Akşehir ilçesi nüfusu 30-65 yaş arasında yoğunlaşmaktadır.
- Akşehir ilçesinde 2022 yılında nüfus artış hızı binde 1,44 olarak belirlenmiştir.
- Akşehir ilçesinde yüz ölçümü temel alınarak değerlendirmeler yapıldığında nüfus yoğunluğunun 2022 yılında 115 kişi olduğu görülmüştür.
- Akşehir ilçesinde en fazla nüfusa sahip ilk on mahalle Yeni, Yarenler, İstasyon, Gazi, Kileci, Altunkalem, Seyran, Doğrugöz, Kozagaç, Çakırlar mahalleleridir.
- Akşehir ilçesinin %73,3'ü kent nüfusunu oluştururken %26,7'si kır nüfusunu oluşturmaktadır.

Öncelikli Çözülmesi Gereken Sorunlar ve Çözüm İçin Temel Araçlar

- **S1.1:** Akşehir ilçesi nüfusu yaşlanma eğilimindedir.
Ç1.1: Orta yaş ve yaşlı grubu nüfusa yönelik eylem planları hazırlanmalıdır. Yaşlı nüfus için huzurevi, evde bakım hizmetleri, palyatif bakım vb. ihtiyaçları dikkate alınarak kurum ve işletme sayıları artırılmalıdır. Orta yaş grubu için sağlıklı yaşlanma konusunda bilinçlendirme eğitimi, semineri, toplantılarının yanı sıra orta yaş nüfusun hobilerini desteklemek yönelik sosyal etkinliklerin artırılması ve etkinlik takvimi oluşturulabilir.
Ç1.2: Genç nüfusun başka ilçelere ve illere göç etmesini önleyecek sosyo-kültürel iyileştirmelerin yanı sıra iş olanakları konusunda bilgilendirme çalışmaları gerçekleştirilmelidir. Özellikle genç nüfus ülke genelinde uygulanan tarım ve kırsal kalkınma teşviklerinin bölgede bilinirliği artırılmalıdır.

2.1.2. Demografi

Bireysel ilişkilerin devamlılığı toplumsal yapının da devamlılığını sağlar. Buradaki değişim ve dönüşümleri görmek aynı zamanda o bölgede yaşayan kişilerin toplumsal süreklilik şekilleri hakkında da bize bilgi verir. Doğum oranları, kadın ve erkek nüfusu, evlenme yaşı, boşanma sayıları gibi birçok farklı unsur üzerinden bölgedeki toplumsal yapıyı anlamak mümkün olmaktadır. Nicel verilerle birlikte burada bahsi geçen unsurların incelenmesi de toplum yapısını anlamak için yol gösterici olacaktır.

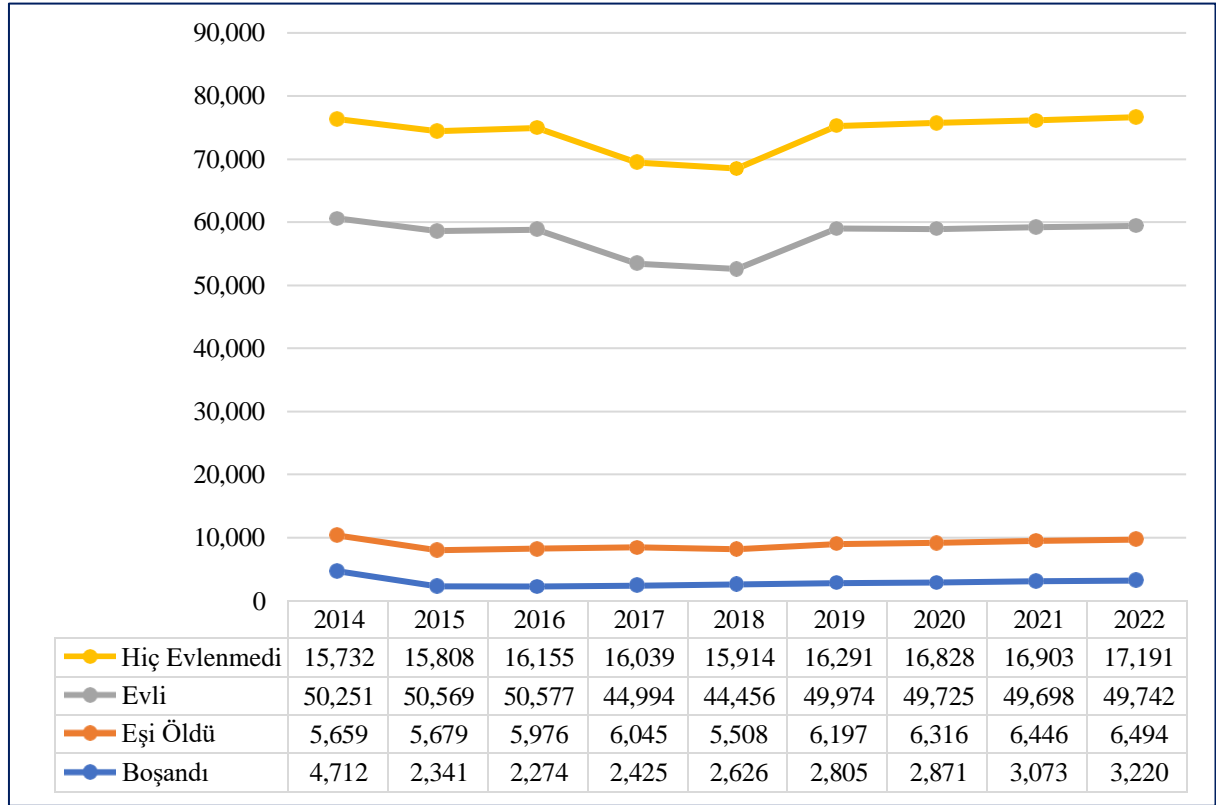
Tablo 4: Akşehir İlçesi Medeni Durumu

Yıl	Yaş Grubu	Boşandı	Eşi Öldü	Evli	Hiç Evlenmedi
2014	15-19	10	-	219	7.396
	20-64	4.470	1.788	42.638	8.241
	65+	232	3.871	7.394	95
	Toplam	4.712	5.659	50.251	15.732
2015	15-19	7	-	203	7.259
	20-64	2.104	1.611	42.708	8.455
	65+	230	4.068	7.658	94
	Toplam	2.341	5.679	50.569	15.808
2016	15-19	8	-	184	7.330
	20-64	2.020	1.844	42.687	8.733
	65+	238	4.132	7.706	92
	Toplam	2.274	5.976	50.577	16.155
2017	15-19	4	-	155	7.006
	20-64	2.279	1.796	36.722	8.936
	65+	142	4.249	8.117	97
	Toplam	2.425	6.045	44.994	16.039
2018	15-19	2	-	148	6.791
	20-64	2.336	1.735	35.955	9.024
	65+	288	3.773	8.353	99
	Toplam	2.626	5.508	44.456	15.914
2019	15-19	6	-	120	6.543
	20-64	2.489	1.692	41.087	9.637
	65+	310	4.505	8.767	111
	Toplam	2.805	6.197	49.974	16.291
2020	15-19	1	-	126	6.582
	20-64	2.534	1.643	40.437	10.133
	65+	336	4.673	9.162	113
	Toplam	2.871	6.316	49.725	16.828
2021	15-19	2	-	121	6.446
	20-64	2.711	1.675	40.271	10.337
	65+	360	4.771	9.306	120
	Toplam	3.073	6.446	49.698	16.903
2022	15-19	4	-	103	6.545
	20-64	2.845	1.706	40.125	10.519
	65+	371	4.788	9.514	127
	Toplam	3.220	6.494	49.742	17.191

Kaynak: TÜİK, 2023.

Akşehir ilçesinin medeni durum tablosu incelendiğinde 2017-2018 yılları trendinde evlilik sayılarında bir düşüş olduğu gözlemlenmektedir. 2019 yılı itibariyle de bu sayılarda yükseliş devam etmiştir. İlçedeki boşanma sayılarında ise bir düzensizlik bulunmaktadır. TÜİK'ten elde edilen veriler doğrultusunda evlenme yaş aralığının 20-35 yaş aralığında yoğunlaştığı söylenebilmektedir.

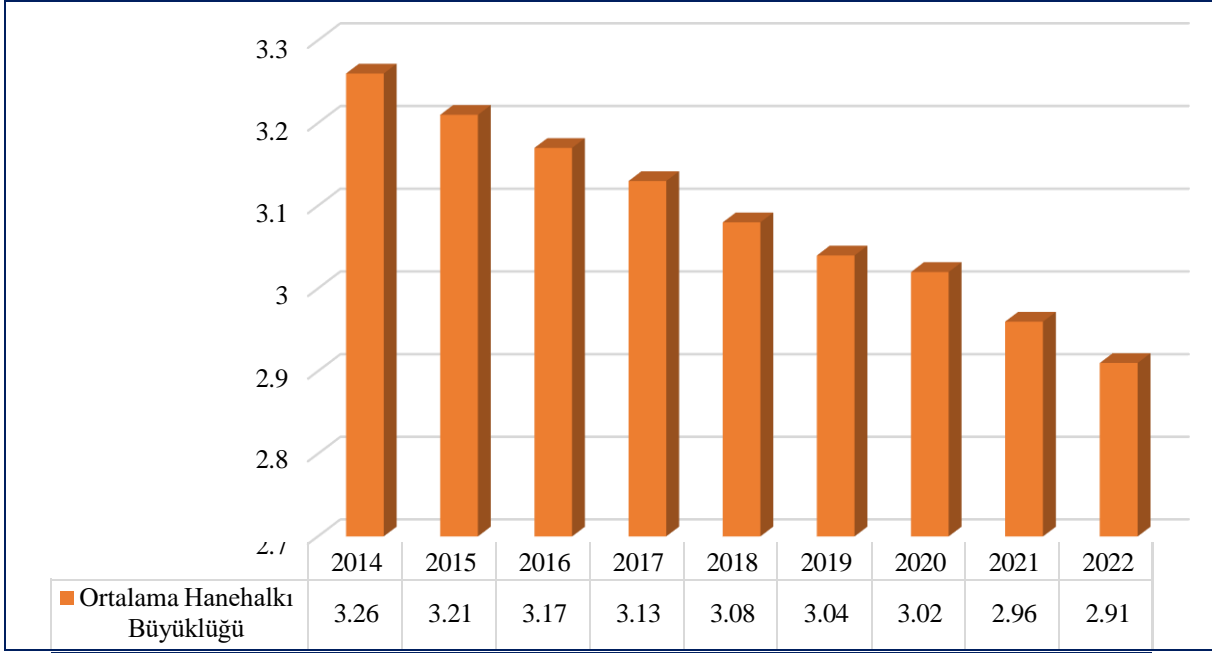
Şekil 8: Akşehir İlçesi Yıllara Göre Medeni Durum Değişikliği Grafiği

Kaynak: TÜİK, 2023.

Akşehir ilçesi medeni durum grafiği incelendiğinde hiç evlenmeyenlerle evliler, eşi ölenlerle boşananlar arasında paralel bir seyir olduğu görülecektir. Akşehir ilçesinde medeni durum hareketliliği açısından ayrıca bir değişiklik gözlenmemektedir. Eşi ölenlerle boşananlar yıllar arasında durağanlığını korumuştur. Hiç evlenmeyen kişi sayısı ile de evlenen kişi sayısı arasındaki paralellik de ilçedeki evlilik seyri hakkında bize bilgi vermektedir. Hiç evlenmeyen kişilerin sayısı düşerken evlenen kişilerin sayısı artış göstermektedir. Bu noktada evliliklerin birçoğunun ilçe içerisinde gerçekleştiği söylenebilir. İlçede en yüksek sayıdaki evlilik 2015 yılında gerçekleşirken, en az evliliğin olduğu yıl 2018'dir. En yüksek boşanma sayısı 2014 yılındayken, en düşük boşanma sayısı ise 2016 yılında olmuştur. 2017 yılı itibariyle de ilçedeki boşanma sayılarında düzenli bir yükseliş olduğu gözlemlenmektedir.

Şekil 9: Akşehir İlçesi Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü

Kaynak: TÜİK, 2023.

Akşehir ilçesinin ortalama hanehalkı büyüklüğü yukarıdaki şekilde verilmiştir. Ortalama hanehalkı büyüklüğü bir evde yaşayan ortalama kişi sayısı anlamını taşımaktadır. Akşehir ilçesinde ortalama hanehalkı büyüklüğü 2014 yılı itibariyle düzenli bir düşüşe sahiptir. 2014 yılında bu büyüklük 3,26 iken 2022 yılına geldiğimizde bu oranın 2,91'e kadar ilerlemiştir. TÜİK'in 2021 yılında yaptığı çalışmalar dikkate alındığında Türkiye'deki ortalama hanehalkı büyüklüğünün 3,2 olduğu görülmektedir (Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), 2023). Akşehir ilçesinde 2014 yılında ortalama hanehalkı büyüklüğü Türkiye ortalamasının üzerindeyken 2022 yılına geldiğimizde, ortalamanın oldukça altında kaldığı söylenebilir. Bu durum Akşehir'deki çekirdek aile yapısındaki fert sayısının azaldığını gösterir niteliktedir.

Tablo 5: Akşehir İlçesi Hanehalkı Tipleri

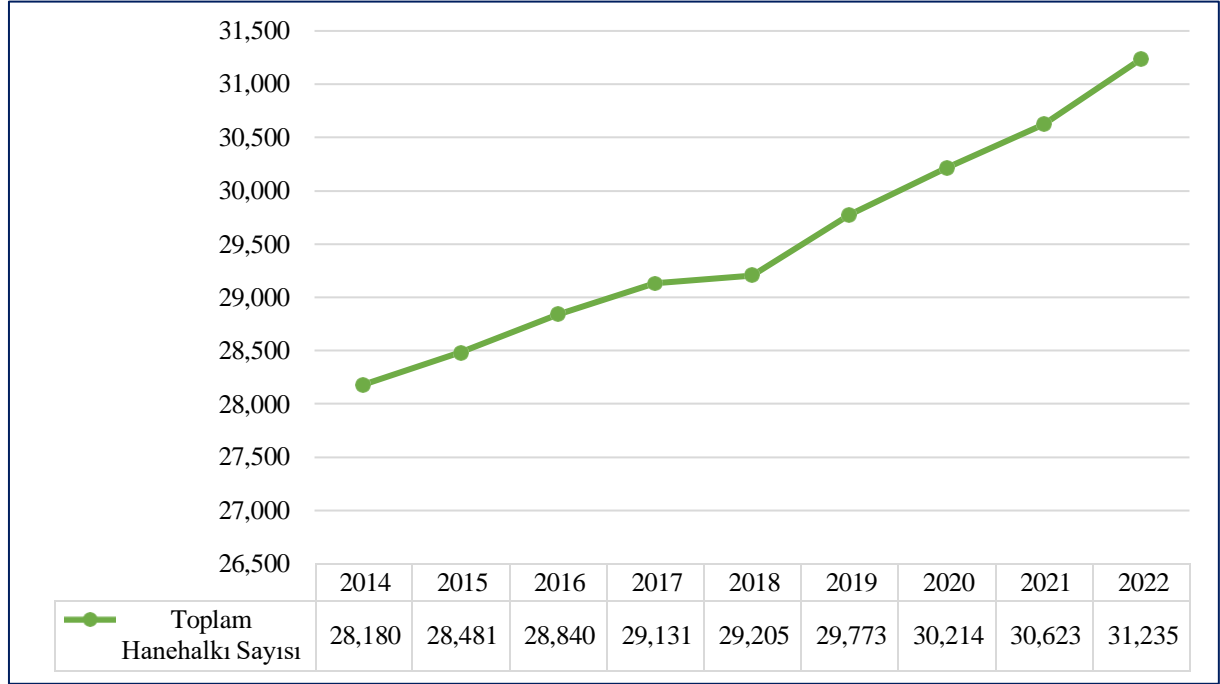
Hanehalkı Tipleri	2018	2019	2020	2021	2022
Anne ve Çocuklardan Oluşan Çekirdek Aile	1.817	1.963	2.084	2.204	2.262
Baba ve Çocuklardan Oluşan Çekirdek Aile	480	514	545	573	623
Çekirdek Aile Bulunmayan Birden Fazla Kişiden Oluşan Hanehalkı	370	335	383	426	448
En Az Bir Çekirdek Aile ve Diğer Kişilerden Oluşan Hanehalkı	4.487	4.400	4.246	4.123	4.039
Eşler ve Çocuklardan Oluşan Çekirdek Aile	10.419	10.521	10.727	10.515	10.631
Sadece Eşlerden Oluşan Çekirdek Aile	6.490	6.658	6.486	6.663	6.840
Tek Ebeveyn Ve Çocuklardan Oluşan Çekirdek Aile	2.297	2.477	2.629	2.777	2.885

Kaynak: TÜİK, 2023.

Akşehir ilçesi hanehalkı tiplerine göre dağılım tablosu incelendiğinde eşler ve çocuklardan oluşan çekirdek aile ve sadece eşlerden oluşan çekirdek aile sayılarının yüksek olduğu

görülmektedir. 2022 yılında eşler ve çocuklardan oluşan çekirdek aile sayısı 10.631, sadece eşlerden oluşan çekirdek aile sayısı ise 6.840'tır. En düşük nüfus barındıran hanehalkı tipi çekirdek aile bulunmayan birden fazla kişiden oluşan hanehalkı tipinde bulunmaktadır. Anne ve çocuklardan oluşan hanehalkı tipi, baba ve çocuklardan oluşan hane halkı tipinden daima yüksektir.

Şekil 10: Akşehir İlçesi Toplam Hanehalkı Sayısı

Kaynak: TÜİK, 2023.

Akşehir ilçesinde toplam hanehalkı sayısı 2014-2022 yılları arasında sürekli artış göstermiştir. Ortalama hanehalkı büyüklüğünün yıllara göre azalması toplam hanehalkı sayısındaki artışı destekler niteliktedir. Bu bağlamda insanların hanede toplu bir şekilde yaşama fikrinden uzaklaştıkları değerlendirilebilir. Bireyselleşmeye yönelik artan eğilim, hanehalkı sayısında da yükselişe neden olmaktadır. Pandemi dönemiyle birlikte de hanehalkı sayısında önceki yıllara göre daha net bir artışın yaşandığı açıktır.

Mevcut Durum, Eğilim ve Mekânsal Dağılım

- Akşehir ilçesinde en çok evlilik 2016 yılında yaşanmıştır.
- İlçede en yüksek boşanma sayısı 2014 yılında kaydedilmiştir.
- Akşehir ilçesinde evlenme ve boşanma sayılarında keskin düşüş ya da yükselişler bulunmamaktadır.
- Evliliklerin en yoğun yaşandığı yaş aralığı 30-35 yaş arasındadır.

- Akşehir ilçesinde 15-19 yaş arasındaki evliliklerin sayısı 2014 yılından başlayarak sürekli şekilde düşüş seyretmiştir.
- Akşehir ilçesi ortalama hanehalkı büyüklüğü yıllara göre azalma eğilimindedir.
- İlçedeki toplam hanehalkı sayısı 2014 yılından itibaren düzenli bir şekilde artış göstermiştir.
- 2022 yılı itibariyle Akşehir ilçesindeki toplam hanehalkı sayısı 31.235'tir.
- Akşehir ilçesi hanehalkı tipleri incelendiğinde en yüksek sayının eşler ve çocuklardan oluşan çekirdek aile tipinde yoğunlaştığı görülmektedir.
- Akşehir ilçesinde boşanma sonrası velayetlerin büyük çoğunluğunun annede kaldığı görülmektedir. Bu doğrultuda Akşehir ilçesinde anne ve çocuktan oluşan çekirdek aile sayısının, baba ve çocuktan oluşan çekirdek aile sayısından fazla olduğu görülmektedir.
- Akşehir ilçesinde ortalama hanehalkı büyüklüğü azalma eğilimindedir. Ortalama hanehalkı büyüklüğü 2022 yılı itibariyle 2,91'dir. Akşehir ilçesi ortalama hanehalkı büyüklüğü, Türkiye ortalamasının altında kalmaktadır.

Öncelikli Çözülmesi Gereken Sorunlar ve Çözüm Önerileri

- **S.1:** Akşehir ilçesinde boşanma ve hiç evlenmeyen kişilerin sayısında yükseliş eğilimi bulunmaktadır.
Ç.1: İlçede boşanma sayılarının azaltılması için aile yapısını destekleyici eğitimlerin verilmesi sağlanabilir. Hiç evlenmeyen kişilerin evlendirilmesini desteklemek noktasında belediye tarafından evlendirme toplu organizasyonları hazırlanabilir. Devlet tarafından sağlanan destekler konusunda bilgilendirme seminerleri yapılabilir.
- **S.2:** Akşehir ilçesinde hanehalkı sayısında artış yaşanmakta ancak hanehalkı büyüklüğünde her yıl düzenli olarak azalma eğilimi bulunmaktadır. Akşehir nüfus sayısında azalma görülmektedir.
Ç.2: Bu doğrultuda hanehalkı büyüklüğünü arttırılması ve düzenli olarak artışının sağlanması için sosyo-ekonomik olanaklar geliştirilebilir. Toplumsal aidiyet duygusunun arttırılması içinse Akşehir ilçesinde çevrenin durumu; rekreasyon ve boş zaman dahil olmak üzere iyileştirilmesi yapılmalıdır.

2.1.3. Göç

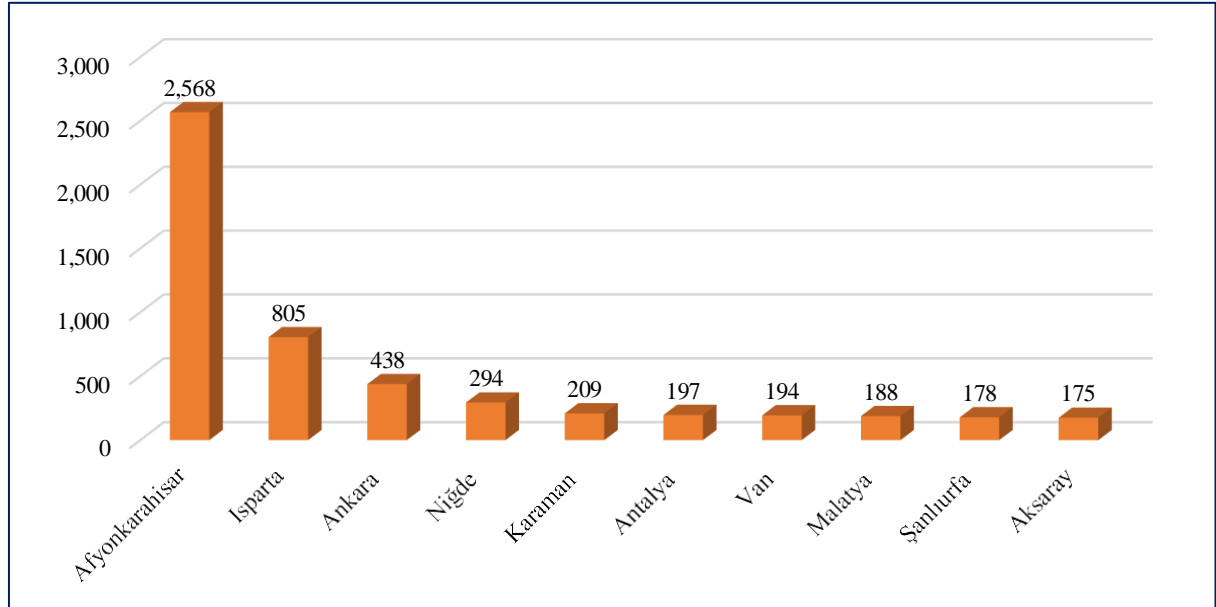
Göç, toplumları kökünden ve kesin bir şekilde değişime uğratan bir olgu olarak karşımıza çıkmaktadır. Göç (az veya çok) bireylerin ya da grupların sembolik veya siyasal sınırların

ötesine, yeni yerleşim alanlarına ve toplumlara doğru kalıcı hareketini içerir (Marshall, 1999:685). Hal böyleyken bir bölgenin göç bilgileri bize o bölgenin öncesi ve sonrası hakkında bilgi verebilecek en kuvvetli değişkenlerden biri olarak karşımıza çıkmaktadır.

Akşehir ilçesi özelinde göç verilerine ulaşılamadığından göç olgusu; ilçedeki ikamete göre nüfusa kayıtlı olunan il ve nüfusa kayıtlı olunan ilçeye göre ikamet edilen il bazında değerlendirilmiştir.

Konya Akşehir ilçesinde ikamet edenlerin nüfusa kayıtlı oldukları il verileri Şekil 11’de verilmiştir. Akşehir ilçesinde yaşayan nüfusun %89’u (83.419) Konya nüfusuna kayıtlıdır. İlçenin büyük bir çoğunluğu Konya nüfusuna kayıtlı olduğundan bu veri aşağıdaki grafikte verilmemiştir. Konya haricinde diğer illere kayıtlı olup Akşehir ilçesinde ikamet eden kişi sayısı ise 10.239’dur. Bu da ilçe nüfusunun yaklaşık %11’ini oluşturmaktadır. Akşehir ilçesinde en fazla 2.568 kişi ile Afyonkarahisar’a kayıtlı kişilerin ikamet ettiği görülmektedir. Ardından sırasıyla Isparta, Ankara, Niğde ve Karaman gelmektedir.

Şekil 11: Akşehir İlçesinde İkamet Edenlerin Nüfusa Kayıtlı oldukları İl, 2022

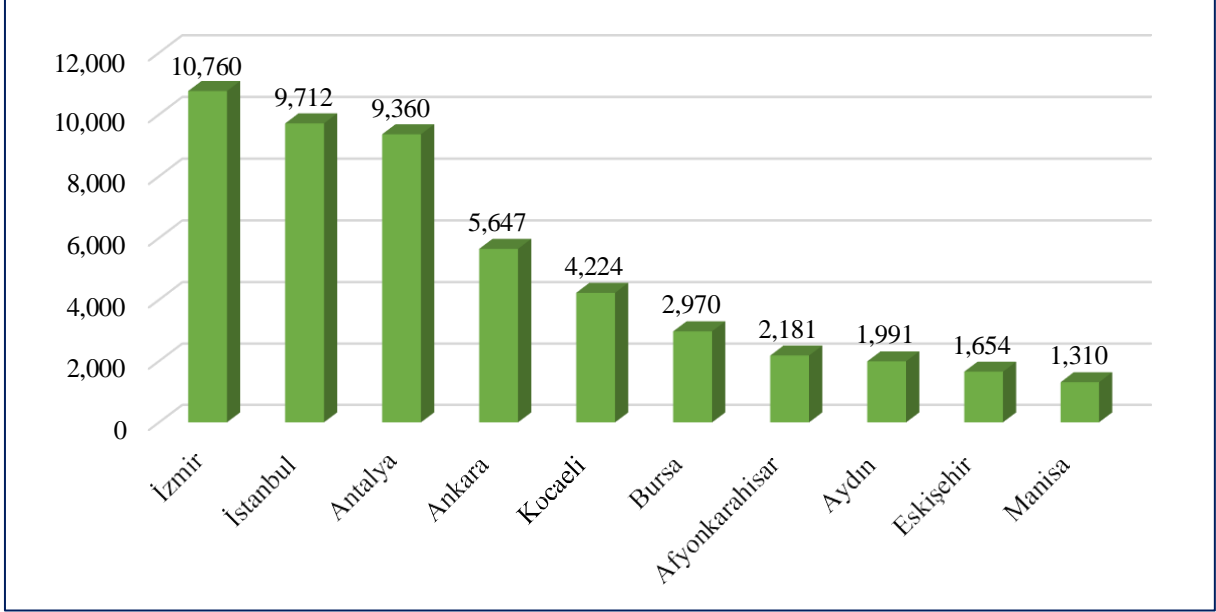

Kaynak: TÜİK, 2023.

Akşehir ilçe nüfusuna kayıtlı olup başka ilde ikamet eden kişilerin sayısı da Şekil 12’de verilmiştir. Akşehir ilçe nüfusuna kayıtlı kişilerin %49’u (60.638) Konya ilinde ikamet etmektedir. İlçe nüfusuna kayıtlı kişilerin büyük bir çoğunluğu Konya da ikamet ettiğinden bu veri aşağıdaki grafiğe eklenmemiştir. Akşehir ilçe nüfusuna kayıtlı olup Konya haricindeki illerde ikamet eden kişi sayısı ise toplam 62.910’dur. Bu nüfus, mevcut ilçe nüfusunun yaklaşık %67’si kadar olup önemli bir orandır. Akşehir ilçe nüfusuna kayıtlı olup başka illerde yaşayan nüfus verilerine göre ilk sırada 10.760 kişi ile İzmir ili yer almaktadır. Ardından sırasıyla

İstanbul (9.712), Antalya (9.360), Ankara (5.647) ve Kocaeli (4.224) gelmektedir. Nüfusun ikamet etmek için tercih ettiği iller Türkiye’de metropol düzeyinde olan, iş potansiyeli fazla, gelişmiş illerdir. Bu nedenle ilçeden göç etme sebeplerinden biri iş imkânı olarak değerlendirilmektedir.

Şekil 12: Akşehir İlçesine Kayıtlı Olan Kişilerin İkamet Ettikleri İl

Kaynak: TÜİK, 2023.

Bütün bu değerlendirmelere göre Akşehir ilçe nüfusuna kayıtlı olup başka ilde ikamet eden toplam nüfus 123.548 olduğu görülmekte ve kayıt olduğu il nüfusuna göre Akşehir ilçesinde ikamet eden nüfus 93.658’dir. Buna göre ilçe nüfusunun göç veren bir yapıda olduğu değerlendirilmektedir.

Mevcut Durum, Eğilim ve Mekânsal Dağılım

- Akşehir’de ikamet eden fakat başka il nüfusuna kayıtlı olan nüfus 10.239’dur (Konya ili hariç).
- Akşehir’de ikamet eden fakat başka il nüfusuna kayıtlı olan nüfusun en fazla olduğu ilk beş il sırasıyla; Afyonkarahisar (2.568), Isparta (805), Ankara (438), Niğde (294) ve Karaman (209) şeklindedir.
- Akşehir ilçe nüfusuna kayıtlı olup başka ilde ikamet eden nüfus 62.910’dur (Konya ili hariç).
- Akşehir ilçe nüfusuna kayıtlı olup başka ilde ikamet eden nüfusun en fazla olduğu ilk beş il sırasıyla; İzmir (10.760), İstanbul (9.712), Antalya (9.360), Ankara (5.647) ve Kocaeli (4.224) şeklindedir.

- Akşehir ilçesinden göçün daha çok metropol olarak nitelendirilen, iş potansiyeli fazla, yaşam standartları yüksek illere yöneldiği değerlendirilmektedir.
- Nüfusa kayıtlı olunan il ve ikamet verilerine göre Akşehir ilçesinin göç veren bir yapıda olduğu değerlendirilmektedir.

Öncelikli Çözülmesi Gereken Sorunlar ve Çözüm İçin Temel Araçlar

- **S1.1:** Akşehir ilçesinin göç bilgilerine ayrıntılı şekilde ulaşamamıştır. Bu nedenle ilçe değerlendirmesi ikamet ve nüfusa kayıtlı olunan il verilerine göre yapılmıştır. Bu kapsamda ilçenin göç veren bir yapıya sahip olduğu değerlendirilmektedir.

Ç1.1: İlçede yeni yatırım alanlarını oluşturulması ile istihdam potansiyelinin artırılması önemli olacaktır. Bu kapsamda nüfusun sanayi bağlamında gelişmiş illerde ikamet etmeyi tercih ettiği görülmektedir. Akşehir ilçesinde de oluşturulacak ve iyileştirilecek sanayi alanları nüfusun dışarıya göçünü azaltacaktır.

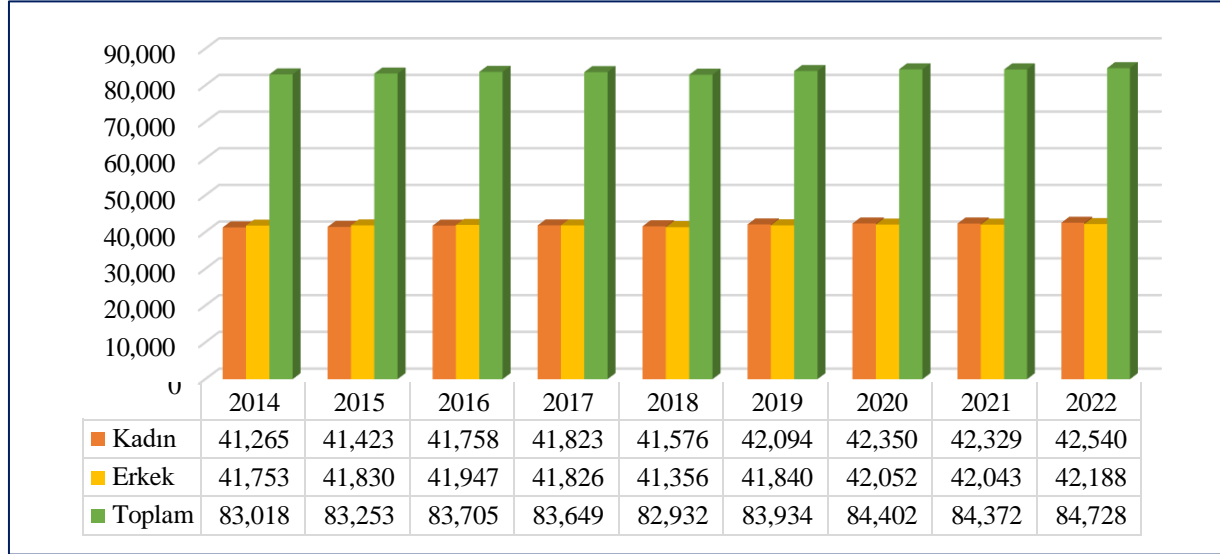
Ç1.2: İlçenin sahip olduğu avantajlar değerlendirildiğinde üniversite kurulma potansiyelinin olduğu düşünülmektedir. İlçedeki kurulacak bir üniversite hem istihdam olanaklarının artırılması hem Akşehir ilçesinde öğrenci nüfusunun artırılmasını sağlayacaktır. Bu durum da göç hareketini önüne geçebilecek önemli etkenlerden biri olacaktır.

Ç1.3: Akşehir ilçesinde yaşam koşullarının iyileştirmesi kapsamında sosyal alanların ve etkinliklerin artırılması, turizm faaliyetlerini geliştirilmesi, hizmette kalitenin artırılmasına yönelik yapılacak iyileştirmeler mevcut nüfusun dışarıya göç hareketini azaltacaktır.

2.2. Eğitim

Eğitim bir toplumun gelişmiş düzeyiyle ilgili en önemli temsile sahip alanlardan biri olarak karşımıza çıkar. Toplumun okuma yazma oranı, okullaşma oranı, kadın ve erkek eğitimi gibi önemli değişkenler o toplumun gelişmişlik seyriyle ilgili birçok bilgiye ulaşabilmenin en önemli yöntemlerinden biridir. Bu başlık altında Akşehir ilçesinin eğitim durumu hakkında nicel veriler paylaşılacaktır.

Şekil 14: Akşehir İlçesi Okuma Yazma Bilen Nüfus

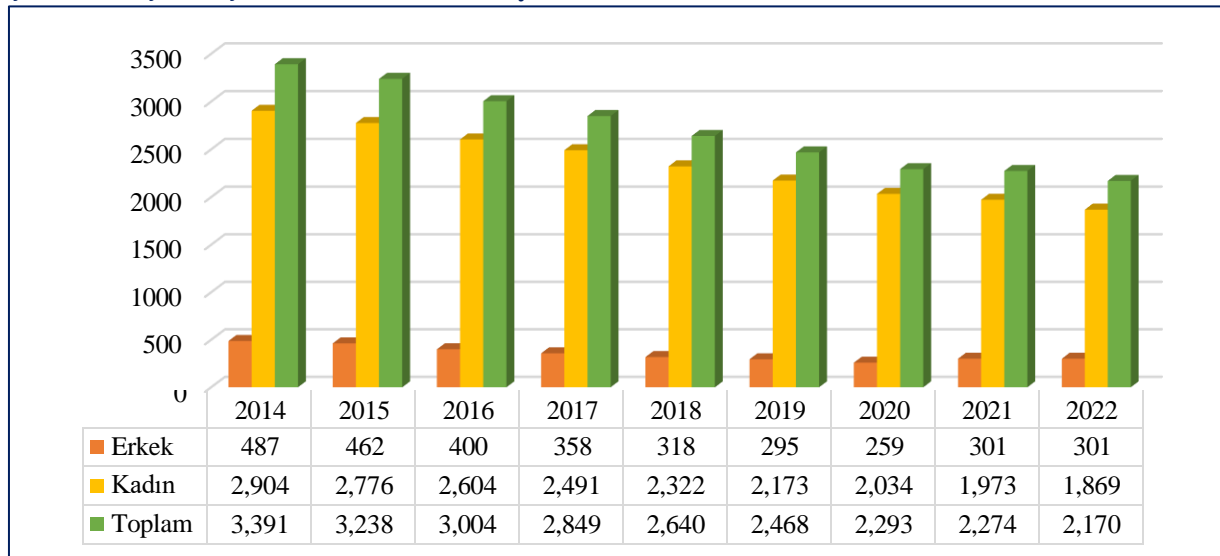

Kaynak: TÜİK, 2023.

Akşehir ilçesi 6 yaş üzeri okuma yazma bilen nüfus incelendiğinde 2018 yılı haricinde artış yaşanan bir tablo ile karşılaşılmaktadır. 2018 yılında yaşanan düşüşün ardından okuma yazma bilen nüfus yıllara göre artmaya devam etmiştir. 2022 yılı itibariyle 6 yaş üzeri okuma yazma bilen nüfusun sayısı 84.728'dir.

Akşehir ilçesinde kadın ve erkeklerin okuma yazma bilme sayısı 2018 yılı haricinde daima yükseliş trendi içindedir. 2014 yılında okuma yazma bilen kadın sayısı 41.265 iken 2022 yılına geldiğimizde bu sayı 42.540'a ulaşmıştır. 2014 yılında okuma yazma bilen erkek sayısı 41.753 iken, 2022 yılına geldiğimizde bu sayı 42.188 kişiye yükselmiştir. Altı yaş üzeri okuma yazma bilen kadın ve erkek sayıları birbirine paralel şekilde artmıştır. Bu aynı zamanda ilçede kız çocuklarının da erkek çocukları kadar okula gönderildiğinin göstergesidir.

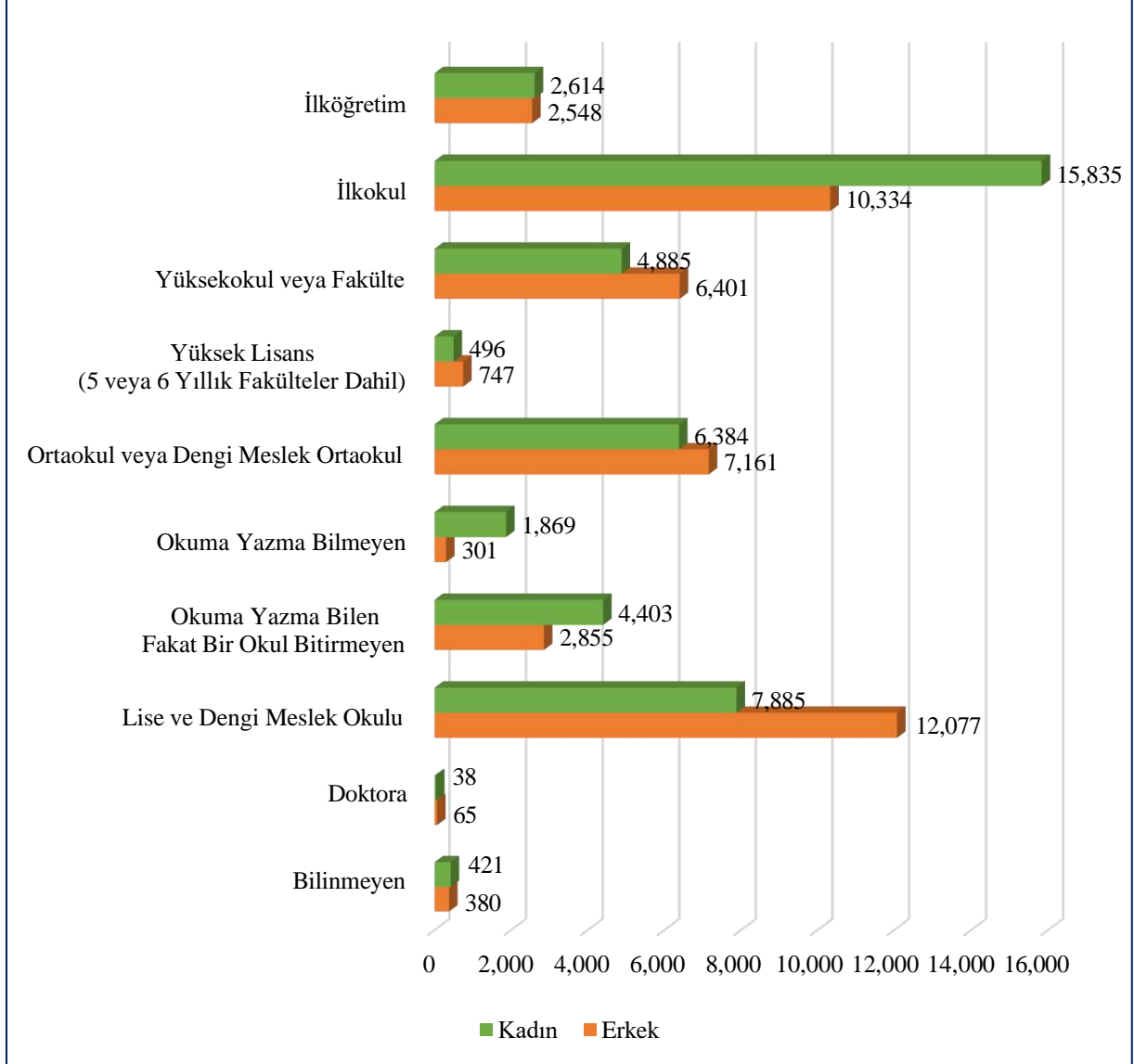
Şekil 15: Akşehir İlçesi Okuma Yazma Bilmeyen Nüfus

Kaynak: TÜİK, 2023.

Akşehir ilçesi kadın ve erkek okuma yazma bilmeyen nüfus karşılaştırması yapıldığında okuma yazma bilmeyen kadın nüfusunun, erkek nüfusundan oldukça fazla olduğu görülmektedir. Okuma yazma bilmeyen kadın sayısının azalma eğiliminde olduğu görülmektedir. Erkeklerin okuma yazma öğrenme sürecindeki azalma eğilimi de düzenli bir şekilde devam etmiştir.

Şekil 16: Akşehir İlçesi 6+ Yaş Üstü Eğitim Durumunun Cinsiyete Göre Dağılımı (2022)

Kaynak: TÜİK, 2023.

Akşehir ilçesi 2022 yılı cinsiyete göre eğitim durumu incelendiğinde okuma yazma bilmeyen kadın sayısı 1.869'dur. Buna karşın ilkokul düzeyine geldiğimizde ise kadınların sayısı 15.835'tir. İlkokul seviyesinden sonra ise kadınların sayısının eğitim kademelerinde giderek azaldığı dikkat çekmektedir. Kırsal alan gündelik pratiklerinde kadının yalnızca okuma yazma bilmesinin yeterli olduğu görüşü, Akşehir ilçesinin cinsiyet dağılımı tablosu içinde de bir kere daha doğrulanmış olarak karşımıza çıkmaktadır.

Tablo 6: Akşehir İlçesi Taşınmalı Eğitim Alan Öğrenci Sayısı (2023-2024)

Sınıf	Kız	Erkek	Toplam
1. Sınıf	50	42	92
2. Sınıf	36	46	82
3. Sınıf	45	48	93
4. Sınıf	33	33	66
5. Sınıf	44	37	81
6. Sınıf	41	68	109
7. Sınıf	38	50	88
8. Sınıf	55	47	102
9. Sınıf	103	107	210
10. Sınıf	94	85	179
11. Sınıf	107	110	217
12. Sınıf	155	121	276
Toplam	801	794	1.595

Kaynak: Akşehir Kaymakamlığı, 2023.

Akşehir ilçesinde 2023 yılı itibarıyla kız 801, erkek 794 olmak üzere toplamda 1.595 öğrenci taşınmalı eğitimden faydalanmaktadır. Ortaöğretim aşamasında taşınmalı eğitimden faydalanan öğrenci sayısı, diğer eğitim kademelerinden daha yüksektir.

Tablo 7: Nasreddin Hoca Özel Eğitim ve Uygulama Okulu Taşınmalı Öğrenci Sayısı (2023-2024)

Sınıf	Kız	Erkek	Toplam
Anaokulu	6	8	14
İlkokul	1. Sınıf	1	1
	2. Sınıf	7	14
	3. Sınıf	4	18
	4. Sınıf	2	5
Ortaokul	5. Sınıf	4	15
	6. Sınıf	6	20
	7. Sınıf	5	15
	8. Sınıf	6	16
Lise	9. Sınıf	2	12
	10. Sınıf	9	16
	11. Sınıf	3	12
	12. Sınıf	2	7
Kurs	12	13	25
Toplam	69	121	190

Kaynak: Akşehir Kaymakamlığı, 2023.

Akşehir ilçesi Nasreddin Hoca Özel Eğitim ve Uygulama Okulu taşınmalı olarak öğrenim gören kız öğrenci 69, erkek öğrenci sayısı 121 toplamda ise 190'dır. Özel öğrencilerden taşınmalı eğitimden faydalanan erkek öğrenci sayısı, kız öğrenci sayısından yüksektir.

Tablo 8: Akşehir İlçesi 2023-2024 Yılı Taşınmalı Eğitim Verileri

Okul	Türü	Okul Sayısı		Toplam		
		Resmi	Özel	Resmi	Özel	Toplam
Anaokulu	Anaokulu	8	2	9	2	11
İlkokul	İlkokul	30	2	31	2	33
	Özel Eğitim Uygulamaları	1				
Ortaokul	Ortaokul	20	2	27	2	29
	İmam Hatip	6				
	Özel Eğitim Uygulamaları	1				
Lise ve Dengi Okullar	Fen Lisesi	1	1	15	3	18
	Sosyal Bilimler	1				
	Proje İmam Hatip	1				
	Anadolu Lisesi	3	4			
	İmam Hatip Lisesi	3				
	MTAL	5				
	Özel Eğitim Uygulamaları	1				
Mesleki Eğitim Merkezi		1		1		1
Bilim ve Sanat Merkezi		1		1		1
Toplam				84	9	93

Kaynak, Akşehir Kaymakamlığı Brifingi, 2023.

Akşehir ilçesi 2023-2024 yılı itibariyle toplam 93 öğrenci taşınmalı eğitimden faydalanmaktadır. Bu öğrencilerin 33'ü ilkokul kademesinde, 29'u ortaokul, 18'i ise lise kademesinde eğitim görmektedir.

Tablo 9: Akşehir İlçesi Öğretmen, Öğrenci ve Derslik Sayıları, 2022

	Öğretmen	Öğrenci	Derslik
Anaokulu	65	879	46
İlkokul	358	4.462	274
Ortaokul	347	4.428	222
Lise	430	5.035	264
Özel Eğitim Kurumları	57	608	38
Halk Eğitim Merkezi	22	349	40
Toplam	1.279	15.761	884

Kaynak: Milli Eğitim Bakanlığı, 2023.

Akşehir ilçesinde toplam 1.279 öğretmen eğitim vermektedir. 2022 yılı itibariyle Akşehir ilçesinde 15.761 öğrenci bulunmaktadır. Öğrencilerden 5.035'i lise kademesinde eğitim hayatlarına devam etmektedirler. Akşehir ilçesinde bulunan özel eğitim kurumlarında 57 öğretmen, 608 öğrenci ve 38 derslik bulunmaktadır.

Akşehir ilçesinde Akşehir Şehit Recep Özmen Rehberlik ve Araştırma Merkezi yer almaktadır. Bu kurumda 14 öğretmen, 588 öğrencisiyle eğitimlerine devam etmektedirler. Akşehir ilçesinde henüz eğitime başlamamış olmasına rağmen özel öğrenciler için Akşehir Özel Eğitim Anaokulu da yer almaktadır.

Tablo 10: Akşehir İlçesi Okullaşma Oranı Karşılaştırması (2023)

Kademe Türü	Akşehir		Konya		Türkiye	
	Öğrenci Sayısı	Oran	Öğrenci Sayısı	Oran	Öğrenci Sayısı	Oran
Okul Öncesi	1.561	89,25	49.032	78,33	1.885.004	81,63
İlkokul	5.083	98,09	154.622	63,11	5.433.901	93,16
Ortaokul	5.009	99,06	95.553	94,3	4.410.860	92,05
Ortaöğretim	5.108	89,13	179.400	92,05	6.543.599	65,05

Kaynak: Akşehir Kaymakamlığı Brifingi, 2023.

Akşehir ilçesi okul öncesi eğitim kademesinde 1.561 öğrenci bulunmaktadır, bu kademenin okullaşma oranı %89,25'tir. Ortaöğretim kademesinin okullaşma oranı %89,13'tür. Ortaokul kademesinde okullaşma oranı ise %99,06'dır. Akşehir ilçesinin okullaşma oranı, Türkiye ortalamasının üstünde kalmaktadır.

Tablo 11: Akşehir İlçesi 2022-2023 Yılı Millî Eğitim Bakanlığı'na Bağlı Okullardaki Öğrenci Sayısı

Okul	Türü	Öğrenci Sayısı	Şube Sayısı	Şube Başına Düşen Öğrenci Sayısı
Okul Öncesi	Anaokulu	1.000	55	18,18
	Anasınıfı	807	52	15,52
	Diyanet İşleri	255	12	21,25
Okul Öncesi Toplam		2.062	119	17,33
İlkokul	İlkokul	5.093	261	19,51
	Özel Eğitim Uyg.	33	7	4,71
İlkokul Toplam		5.126	268	19,13
Ortaokul	Ortaokul	4.307	184	23,41
	İmam Hatip	797	44	18,11
	Özel Eğitim Uyg.	35	7	5
Ortaokul Toplam		5.139	235	21,87
Lise ve Dengi Okullar	Fen Lisesi	386	14	27,57
	Sosyal Bilimler Lisesi	353	14	25,21
	Anadolu Lisesi	1.673	67	24,97
	Anadolu İmam Hatip Lisesi	529	28	18,89
	Anadolu Meslek Programı	1.731	121	14,31
	Özel Eğitim Uyg.	35	8	4,38
Lise Toplam		4.707	252	18,86
GENEL TOPLAM		17.034	874	19,49
Mesleki Eğitim Merkezi		245	5	49
Örgün Eğitim Toplamı		17.279	879	19,66
Açık Ortaokul		790		
Açık Lise		2.225		
Yaygın Eğitim Toplamı		3.015		
TOPLAM		20.294		

Kaynak: Akşehir Kaymakamlığı Brifingi, 2023.

Akşehir ilçesinde 2022-2023 yılında toplamda 20.294 öğrenci eğitim almaktadır. Bu öğrencilerden 2.062 tanesi okul öncesi programda yer almaktadır. İlkokulda toplamda 5.126 öğrenci eğitim görmektedir. Ortaokulda 5.139 öğrenci eğitim görürken, lise ve dengi okullarda 4.707 öğrenci eğitim hayatına devam etmektedir. Mesleki eğitim merkezinde 245 öğrenci vardır. Akşehir ilçesinde örgün eğitimde toplam 17.279 öğrenci vardır.

Tablo 12: 2022-2023 Yılı Akşehir İlçesi Özel Eğitim Kurumları Verileri

Kurum Türü	Kurum Sayısı	Öğretmen ve Personel Sayısı	Öğrenci Sayısı
Özel Anaokulları	2	10	83
Özel İlkokullar	3	27	136
Özel Ortaokullar	3	29	94
Özel Liseler	4	29	158
Toplam	12	95	471
Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri	3	57	621

Kaynak: Akşehir Kaymakamlığı Brifingi, 2023.

Akşehir ilçesinde toplamda 15 özel eğitim merkezi bulunmaktadır. Eğitim kademesinde toplamda 12 okul, 95 personel ve 471 öğrenci bulunmaktadır. Özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde 57 öğretmen ve 621 öğrenci yer almaktadır.

Tablo 13: 2022-2023 Yılı Akşehir İlçesi Okul Pansiyonları Verileri

Pansiyonu Olan Okul Adı	Cinsiyet	Kapasite	Mevcut Parasız Yatılı Öğrenci Sayısı	Mevcut Paralı Yatılı Öğrenci Sayısı	Toplam Yatılı Öğrenci Sayısı
Akşehir Hacı Sıddıka Baysal Fen Lisesi	Kız	196	107	50	157
Akşehir Selçuklu Şehit Yunus Ertürk Lisesi	Erkek	150	-	-	-
Şehit Özden Çımar MTAL	Kız	100	58	2	60
Tornacı Erol Cumbul Toki MTAL	Kız	240	124	8	132
Akşehir Şehit Muhammet Fatih Safitürk Anadolu İHL	Erkek	196	65	3	68
Şehir Zeynep Sağır Anadolu İHL	Kız	204	44	11	55
Tarık Buğra SBL	Erkek	200	76	19	95
Toplam		1.286	474	93	567

Kaynak: Akşehir Kaymakamlığı Brifingi, 2023.

Akşehir ilçesinde 7 adet pansiyonlu okul yer almaktadır. Bu okulların tamamı lise kademesinde eğitim veren kurumlardır. Bu okulların toplam yatılı öğrenci kapasitesi 1.286'dır. Okullu pansiyonların tamamında 567 öğrenci yatılı şekilde eğitimlerine devam etmektedir. Yatılı eğitim gören öğrencilerden 474'ü parasız eğitim alırken, 93'ü ise paralı yatılı öğrenci olarak eğitimlerine devam etmektedir.

Akşehir ilçesinde Selçuk Üniversitesi meslek yüksekokulları bulunmaktadır. Selçuk Üniversitesi Akşehir Meslek Yüksekokulu'nda 13 adet akademisyen bulunmaktadır. Akşehir Meslek Yüksek Okulu'nda muhasebe ve vergi uygulamaları, işletme yönetimi, turizm otel işletmeciliği, turizm seyahat hizmetleri programı, turist rehberliği, bankacılık ve sigortacılık ve maliye yönetimi programlarında toplam 859 öğrenci eğitim almaktadır.

Selçuk Üniversitesi Kadir Yallagöz Sağlık Yüksek Okulu'nda beslenme ve diyetetik bölümü, hemşirelik bölümü ve henüz öğrenci alımı yapılmayan çocuk gelişimi programları bulunmaktadır. Yer alan üç bölümde toplam 624 öğrenci eğitim almaktadır.

Selçuk Üniversitesi Akşehir Mühendislik ve Mimarlık Fakültesi'nde makine mühendisliği ve gıda mühendisliği bölümlerinde toplam 185 öğrenci eğitimine devam etmektedir.

Eğitim ve İstihdam

İşbaşı eğitim programları sayesinde mesleki deneyimi olmayan kişilere iş tecrübesi kazandırılmaktadır. İşverenler içinde istihdam edecekleri kişiyi iş yerinde görme fırsatı tanınarak, iş arayanlar hakkında ayrıntılı bilgi sahibi olmaları sağlanmaktadır. Bu program sayesinde nitelikli işgücü alanında olumlu bir hareketlilik sağlanmaya çalışılmaktadır.

Mesleki eğitim kursları yeni bir meslek kazandırılması ya da var olan becerilerin geliştirilmesi için uygulanan istihdam edilebilirliği artıran aktif işgücü programlarından biridir. Burada düzenlenen kursların beceri eksikliği olan kişilere ulaşması büyük önem taşımaktadır. Hem işverenle hem de mesleki anlamda kendini geliştirmeye çalışan kişilerin bir araya gelmesi sağlanmaktadır.

Tablo 14: 2022-2023 Eğitim Öğretim Yılında Halk Eğitim Akşam Sanat Okulunda Açılan Kurslar

Alan Adı	Açılan Kurs Sayısı	Erkek Kursiyerler	Kadın Kursiyerler
Genel Kurslar	423	2.327	5.792
Mesleki ve Teknik Kurslar	275	1.287	3.987
Okuma Yazma Kursları	7	5	9
Genel Toplam	705	3.619	9.788
Toplam	705	13.407	

Kaynak: Akşehir Kaymakamlığı Brifingi, 2023.

Akşehir ilçesinde halk eğitim akşam sanat okulu müdürlüğünde açılan kurslardan toplamda 13.407 kişi faydalanmaktadır. Erkek kursiyer sayısı 3.619, kadın kursiyer 9.788'dir.

Tablo 15: Akşehir İlçesi Meslek ve Teknik Liseleri Mezun ve İstihdam Sayısı

Liseler	Mezun Olan Öğrenci Sayısı	Mezun Olduktan Sonra İstihdam Sayısı	Oran (%)
Akşehir Şehit İsmail Cem Yakınlar MTAL	74	5	6,8
Nasreddin Hoca Mesleki ve Teknik Lisesi	156	64	41
Akşehir Şehit Özden Çınar MTAL	84	13	15,5
Akşehir Şehit Öğretmen Gürkan Arıtürk MTAL	35	8	22,9
Tornacı Erol Cumbul TOKİ MTAL	64	8	12,5
Toplam	413	98	23,7

Kaynak: Akşehir Kaymakamlığı Brifingi, 2023.

Akşehir ilçesinde yer alan Nasreddin Hoca Mesleki ve Teknik Lisesi'nden 156 öğrenci mezun olmuştur, mezun olan öğrencilerin 64'ü ise istihdam edilmiştir. Nasreddin Hoca Mesleki ve Teknik Lisesi'nin istihdam oranı %41'dir. Akşehir Şehit Özden Çınar Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'nden 84 öğrenci mezun olurken yalnızca 13'ü istihdam edilmiştir. Akşehir Şehit Özden Çınar Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'nin istihdam oranı %15,5'tir.

Mevcut Durum, Eğilim ve Mekânsal Dağılım

- Akşehir ilçesinde 2022 yılında okuma yazma bilen sayısı 84.728'dir.
- Akşehir ilçesinde okuma yazma bilen 42.540 kadın, 42.188 erkek bulunmaktadır.
- İlçede okuma yazma bilmeyen kadın sayısı 1.869, erkek sayısı 301'dir.
- Akşehir ilçesi 2022 itibariyle ilkokul mezunu kadın sayısı 15.835, erkek sayısı 10.334'tür.
- Akşehir'de doktora eğitimini tamamlamış 65 erkek, 38 kadın bulunmaktadır.
- Akşehir ilçesi Nasreddin Hoca Özel Eğitim ve Uygulama Okulu taşınmalı olarak öğrenim gören kız öğrenci 69, erkek öğrenci sayısı 121 toplamda ise 190'dır.
- Akşehir ilçesinde 2023 yılı itibariyle kız 701, erkek 794 olmak üzere toplamda 1.594 öğrenci taşınmalı eğitimden faydalanmaktadır.
- Akşehir ilçesi 2023-2024 yılı itibariyle toplam 93 öğrenci taşınmalı eğitimden faydalanmaktadır.
- Bu öğrencilerin 33'ü ilkokul kademesinde, 29'u ortaokul, 18'i ise lise kademesinde eğitim görmektedir. Akşehir ilçesinde 2023-2024 yılında toplamda 20.294 öğrenci eğitim almaktadır. Öğrencilerin 2.062 tanesi okul öncesi programda yer almaktadır.
- İlkokulda toplamda 5.126 öğrenci eğitim görmektedir.
- Ortaokulda 5.139 öğrenci eğitim görürken, lise ve dengi okullarda 4.707 öğrenci eğitim hayatına devam etmektedir.
- Mesleki eğitim merkezinde 245 öğrenci vardır.
- Akşehir ilçesinde 2023-2024 yılı itibariyle örgün eğitimde toplam 17.279 öğrenci vardır.

- Akşehir ilçesinde toplamda 15 özel eğitim merkezi bulunmaktadır. Eğitim kademesinde toplamda 12 okul, 95 personel ve 471 öğrenci bulunmaktadır. Özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde 57 öğretmen ve 621 öğrenci yer almaktadır.
- Akşehir ilçesinde 7 adet pansiyonlu okul yer almaktadır. Bu okulların tamamı lise kademesinde eğitim veren kurumlardır.
- Pansiyonlu okullarda toplam yatılı öğrenci kapasitesi 1.286'dır. Okullu pansiyonların tamamında 567 öğrenci yatılı şekilde eğitimlerine devam etmektedir.
- Yatılı eğitim gören öğrencilerden 474'ü parasız eğitim alırken, 93'ü ise paralı yatılı öğrenci olarak eğitimlerine devam etmektedir.
- Konya'daki en fazla lisans öğrenci sayısı ise Selçuk Üniversitesi'nde olup 48.102 öğrencidir.
- Akşehir ilçesinde Selçuk Üniversitesi Akşehir Meslek Yüksek Okulu, Selçuk Üniversitesi Kadir Yallagöz Sağlık Yüksek Okulu, Selçuk Üniversitesi Akşehir Mühendislik ve Mimarlık Fakültesi yer almaktadır.
- Selçuk Üniversitesi Akşehir Meslek Yüksek Okulu'nda muhasebe ve vergi uygulamaları, işletme yönetimi, turizm otel işletmeciliği, turizm seyahat hizmetleri programı, turist rehberliği, bankacılık ve sigortacılık ve maliye yönetimi programlarında toplam 859 öğrenci eğitim almaktadır.
- Selçuk Üniversitesi Kadir Yallagöz Sağlık Yüksek Okulu'nda beslenme ve diyetetik bölümü, hemşirelik bölümü ve henüz öğrenci alımı yapılmayan çocuk gelişimi programları bulunmaktadır. Yer alan üç bölümde toplam 624 öğrenci eğitim almaktadır.
- Selçuk Üniversitesi Akşehir Mühendislik ve Mimarlık Fakültesi'nde makine mühendisliği ve gıda mühendisliği bölümlerinde toplam 185 öğrenci eğitime devam etmektedir.
- Akşehir ilçesinde Güzel Sanatlar Lisesi bulunmaktadır.

Öncelikli Çözülmesi Gereken Sorunlar ve Çözüm İçin Temel Araçlar

- **S1:** Akşehir ilçesinde kadınların eğitim düzeyleri erkeklere göre düşüktür.
Ç1.1: Akşehir ilçesinde yeterli sayıda okuma- yazma kursları verilmektedir.
Kadınların okuma yazma öğrenebilmeleri için öncelikli eğitim kurslarına katılımı teşvik edilmelidir.
Ç1.2: Akşehir ilçesinde iki adet meslek yüksekokulu ve bir fakülte bulunmaktadır. İlçenin eğitim potansiyeli de düşünüldüğünde, kültürel mirasa da sadık kalarak "Akşehir Nasreddin Hoca Üniversitesi" kurulması değerlendirilmeye alınmalıdır.
- **S2:** Akşehir ilçesinde meslek lisesinden mezun olan öğrencilerin istihdam oranlarının mezun sayısına göre düşüktür.

Ç2.1: İlçenin potansiyeli de düşünüldüğünde devlet destekleriyle işe alım süreçleri konusunda işletmelere bilgilendirme toplantıları yapılabilir

2.3. Sağlık

Sağlık başlığı altında hastane sayıları, yatak kapasiteleri, sağlık personeli sayısı, yaygın hastalıklar, sağlık güvencesi bulunan nüfus, madde bağımlılığı ve türleri, ruh sağlığına ilişkin veriler ve intihar oranları hakkında bilgi verilecektir.

Tablo 16: Akşehir İlçesi Sağlık Kurum ve Kuruluşları Sayısı

No	Kurum / Kuruluş Adı	Adet
1	Devlet Hastanesi	1
2	İlçe Sağlık Müdürlüğü	1
3	Acil Sağlık Hizmetleri İstasyonu	3
4	Aile Sağlık Merkezi	11
5	Sağlık Evi	14
6	Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi	1
7	Özel Park Hayat Hastanesi	1
8	Özel Sağlık Kabini	1
9	Akşehir Öze Diş – Ceramorium Özel Ağız ve Diş Sağlığı Polikliniği	1

Kaynak: Akşehir Kaymakamlığı, 2023.

Akşehir ilçesinde kamu ve özel olmak üzere sağlık hizmet alanlarının yer aldığı görülmektedir. İlçede 1 adet Devlet Hastanesi, 3 adet Acil Sağlık Hizmetleri İstasyonu, 11 adet Aile Sağlığı Merkezi, 14 adet Sağlık Evi ve 1 adet Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi bulunmaktadır. İlçede toplam 34 adet sağlık kuruluşu bulunmaktadır.

Tablo 17: Akşehir İlçesi Aile Sağlığı Merkezleri

No	Aile Sağlığı Merkezi	Mahalle Adı
1	1 Nolu Seyran Aile Sağlığı Merkezi	Seyran Mahallesi
2	2 Nolu İzzet Baysal Aile Sağlığı Merkezi	Yeni Mahalle
3	3 Nolu Selçuk Aile Sağlığı Merkezi	Seyranlar Mahallesi
4	4 Nolu Aile Sağlığı Merkezi	Gazi Mahallesi
5	5 Nolu Nihal ve Ali Yetiş Aile Sağlığı Merkezi	Ahicelal Mahallesi
6	6 Nolu Aile Sağlığı Merkezi	Yeni Mahalle
7	Adsız Aile Sağlığı Merkezi	Adsız Mahallesi
8	Altuntaş Aile Sağlığı Merkezi	Altuntaş Mahallesi
9	Atakent Aile Sağlığı Merkezi	Atakent Mahallesi
10	Çakıllar Aile Sağlığı Merkezi	Çakıllar Mahallesi
11	Doğrugöz Aile Sağlığı Merkezi	Doğru Göz Mahallesi

Kaynak: Sağlık Bakanlığı, 2023.

Akşehir'deki aile sağlığı merkezleri ve buldukları mahallelerin bilgisi yukarıdaki tabloda verilmiştir. İlçede yoğun bir şekilde aile sağlığı merkezi bulunması ve aynı zamanda bir devlet hastanesinin olması ilçe halkının sağlığı için oldukça büyük bir avantaj sağlamaktadır.

Tablo 18: Akşehir İlçe Sağlık Müdürlüğü Mevcut Personel Durumu

No	Unvan	İlçe Sağlık Müdürlüğü	Sağlık Evi	Aile Hekimliği
1	Doktor	7	-	32
2	Diş Hekimi	2	-	
3	Hemşire	14	2	17
4	Ebe	15	7	10
5	Çevre Sağlık Teknolojileri	13	-	-
6	Laborant	2	-	-
7	Sağlık Memuru	4	-	-
8	Acil Tıp Teknisyeni	20	-	5
9	Tıbbi Teknolog	1	-	-
10	Şef	1	-	-
11	Müdür	1	-	-
12	Tıbbi Sekreter	8	-	-
13	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	1	-	-
14	Paramedik	14	-	-
15	Memur	1	-	-
16	Hizmetli	3	-	-
17	Şoför	0	-	-
18	Sosyal Çalışmacı	0	-	-
19	Psikolog	2	-	-
20	Sürekli İşçi	5	-	-
	Toplam	114	9	64

Kaynak: Akşehir Kaymakamlığı, 2023.

Akşehir’de İlçe Sağlık Müdürlüğünde 114, Sağlık Evinde 9 ve Aile Hekimliğinde 64 olmak üzere toplam 187 personel bulunmaktadır. İlçedeki toplam doktor ve diş hekimi sayısı 41’dir. Personel sayısına göre doktor ve diş hekimlerinden sonra en fazla istihdamın sağlandığı meslek 33 kişi ile hemşirelik mesleği olup ardından 32 personel ile ebelik mesleği gelmektedir. 25 personel ile acil tıp teknisyeni de bu meslek gruplarından sonra gelmektedir.

Tablo 19: Akşehir Devlet Hastanesi Mevcut Personel Durumu

No	Unvan	Personel Sayısı
1	Uzman Doktor	51
2	Pratisyen Doktor	18
3	İdari ve Mali İşler Müdürü	1
4	Sağlık Bakım Hizmetleri Müdürü	1
5	Müdür Yardımcısı	3
6	Eczacı	8
7	Tıbbi Teknolog	2
8	Fizyoterapist	8
9	Psikolog	4
10	Diyetisyen	3
11	Sosyal Çalışmacı	4
12	Çocuk Gelişimci	1
13	Tıbbi Sekreter	35
14	Hemşire	211
15	Ebe	34
16	Röntgen Teknisyeni	16

17	Laboratuvar Teknisyeni	16
18	Sağlık Memuru	7
19	Acil Tıp Teknisyeni	18
20	Ayniyat Saymanı	0
21	Şef	2
22	Araştırmacı	1
23	Memur	5
24	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	27
25	Bilgisayar İşletmeni	0
26	Şoför	2
27	Hizmetli	13
28	Teknisyen + Teknisyen Yardımcısı + Tekniker	5
29	Sürekli İşçi	217
	Toplam	

Kaynak: Akşehir Kaymakamlığı, 2023.

Akşehir Devlet Hastanesi 300 yatak kapasitesine sahiptir. Hastanede, 51'i uzman, 18'i pratisyen olmak üzere toplam 69 doktor bulunmaktadır. Hastanedeki hemşire sayısı ise 211'dir. Akşehir Devlet Hastanesinde çalışan toplam personel sayısı ise 713'dür. Hastaneyi günlük 1.500-2.000 hasta ziyaret etmektedir. Akşehir Devlet Hastanesi'nde laboratuvar, radyoloji, tomografi, kemik dansitometri, ultrasonografi, EEG, EKO, odyometri gibi birçok farklı alanda hizmet verilmektedir.

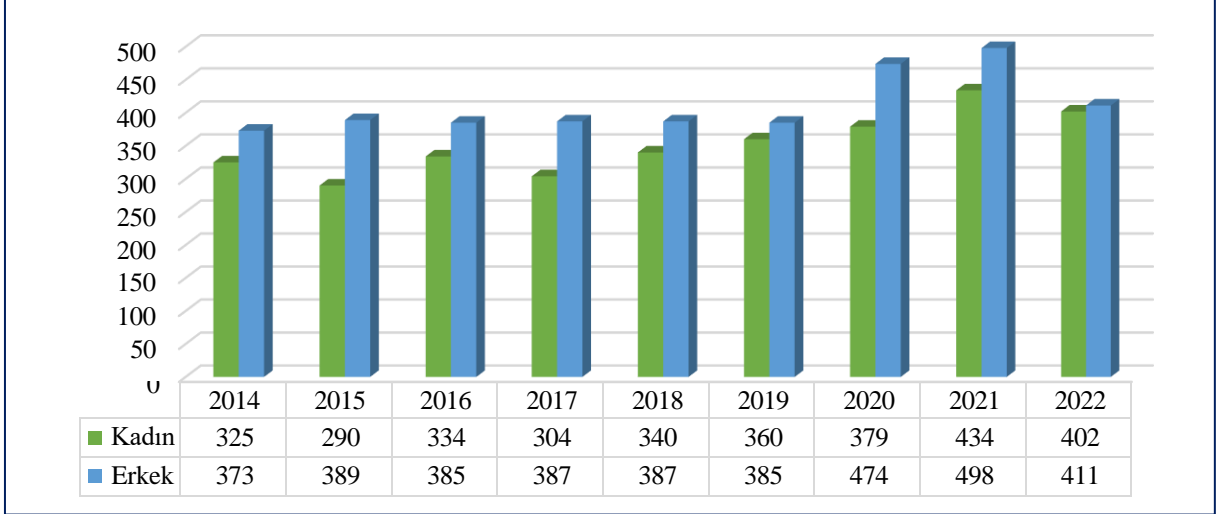
Akşehir ilçesindeki tüm sağlık kuruluşları dikkate alındığında sağlık sektöründeki toplam personel sayısı 900'dür. Bu personellerin %8,4'ü doktorlardan, %27,1'i hemşirelerden, %7,3'ü ebelerden ve %24,1'i sürekli işçilerden oluşmaktadır.

Akşehir İlçe Sağlık Müdürlüğüne bağlı, Çocuk Ergen Kadın Üreme Sağlığı Birimi ve Verem Savaş Dispanseri (VSD) Birimi bulunmaktadır. Bu kapsamda hizmet verilmekte olup Çocuk Ergen Kadın Üreme Sağlığı Biriminde toplam 200 hasta, VSD Biriminde geçen yıldan devreden 12 hasta, bu yıl içinde kayda alınan 8 hasta, bu yıl içinde tedavisi tamamlanan 12 ve halen aktif tedavi gören 8 hasta bulunmaktadır.

İlçe Sağlık Müdürlüğü tarafından eğitimler verilmekte olup Çocuk Ergen Kadın Üreme Sağlığı Birimi hizmeti kapsamında eğitime katılan kişi sayısı 200, VSD Birimi tarafından okul ve cezaevlerinde verilen eğitime katılan kişi sayısı ise 204'tür.

Ayrıca Akşehir İlçe Sağlık Müdürlüğü tarafından; sağlıklı beslenme, obezite, fiziksel aktivite ile ilgili 1.063, Diyabet KKKA ile ilgili 1.096, Çölyak ile ilgili 344, Dünya Tütünsüz Günü ile ilgili 1.071, Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele ile ilgili 267, cinsel yolla bulaşan hastalıklarla ilgili 339 kişiye eğitim verilmiştir.

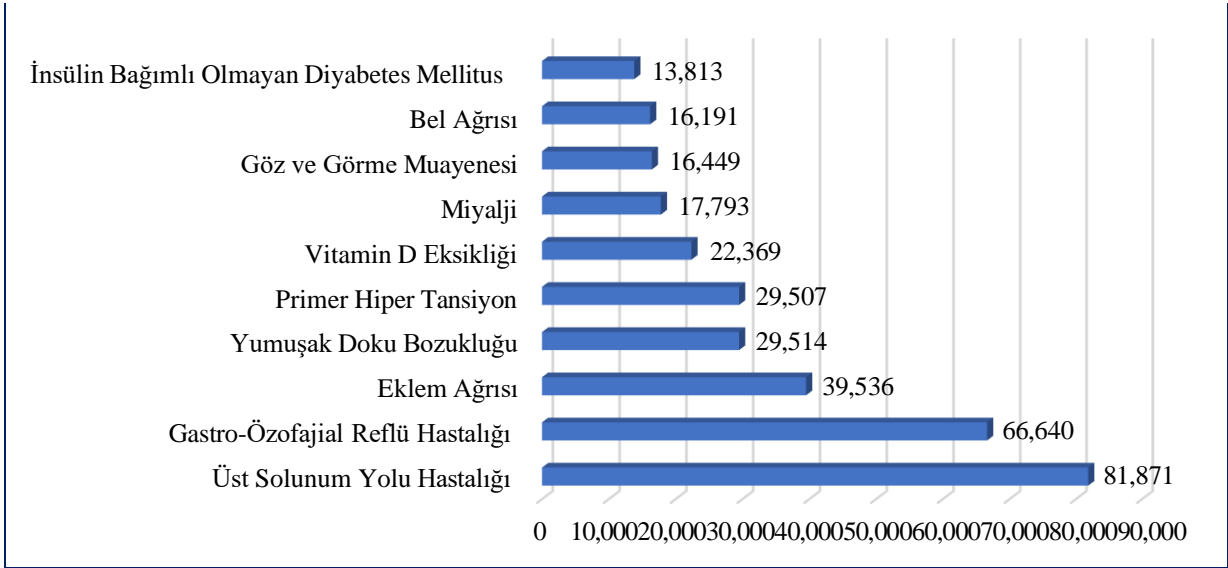
Şekil 13: Akşehir İlçesi Vefat Sayıları

Kaynak: TÜİK, 2023.

Akşehir ilçesi vefat sayıları tablosu incelendiğinde erkeklerin ölüm sayısının kadınlardan daha yüksek olduğu gözükmemektedir. En yüksek ölüm sayısı 2021 yılında yaşanmıştır, vefat edenlerin 434'ü kadın, 498'i erkektir. En düşük ölüm sayısı 2017 yılında olmuştur.

Şekil 14: Akşehir İlçesinde Görülen Yaygın Hastalıklar

Kaynak: Akşehir Kaymakamlığı Brifingi 2023.

Akşehir ilçesinde 2023 yılı itibariyle en çok görülen hastalık üst solunum yollarına aittir. 2023 yılında ilçede 81.871 kişi bu hastalık nedeniyle hastaneye başvurmuştur. Akşehir ilçesinde en az görülen rahatsızlık ise insülin bağımlısı olmayan diyabetes mellitustur. Bu hastalık sebebiyle ilçede 13.813 kişi hastanede tedavi görmüştür.

Tablo 20: Akşehir İlçesi Sosyal Güvenlik Merkezi İstatistikleri, Nisan 2023

No	Açıklama	Sayı
1	Bildirge Veren İşyeri Sayısı	2.380
2	Çalışan Kadın Sigortalı Sayısı	4.396
3	Çalışan Erkek Sigortalı Sayısı	10.029
4	Toplam Çalışan Sigortalı Sayısı	14.425
5	Faal ve Gayri Faal İşyeri Dosya Sayısı	5.550
6	Akşehir SGM 2926 Bağ-Kur Dosya Sayısı	24.800
7	Akşehir SGM 1479 Bağ-Kur Dosya Sayısı	17.200
8	Akşehir SGM Ek-5 Tarım Dosya Sayısı	1.750
9	Genel Sağlık Sigortası Dosya Sayısı	17.750

Kaynak: Akşehir İlçesi Sosyal Güvenlik Merkezi Müdürlüğü, 2023.

Akşehir ilçesi sigortalı kişi sayıları incelendiğinde 2023 Nisan ayı verilerine göre, 4.396 kadın çalışan 10.029 erkek çalışanın sigortalı olduğu görülmektedir. Akşehir ilçesinde bildirge veren işyeri sayısı ise 2.380'dir.

Akşehir ilçesine dair faal ve gayri faal olmak üzere 5.550 işyeri dosyası bulunmaktadır. İlçede Bağ-Kur dosyası bulunan toplam kişi sayısı 42.000'dir. İlçede isteğe bağlı tarım sigortasından faydalanan kişi sayısı ise 1.750'dir.

Akşehir ilçesinde 2019 yılında Akşehir ve Uyuşturucuyla Mücadele kapsamında hazırlanan rapora göre ilçede 2018 yılı içerisinde Emniyet Müdürlüğü bünyesinde 24/10/2018 tarihi itibarıyla uyuşturucu suçundan dolayı 115 işlem yapılmış, yapılan işlemlerde 38 g esrar, 109,15 g eroin, 1.153 adet uyuşturucu hap, 113 g bonzai ele geçirilmiştir. Toplamda 173 şahsa işlem yapılmış, 162 şahıs savcılıkça serbest bırakılmış, 8 şahsa mahkemece Adli Kontrol kararı verilmiş, 3 şahıs tutuklanmıştır. İlçede 2019 yılı itibarıyla uyuşturucu suçundan 173 kişi hakkında işlem gerçekleştirilmiştir. Bu doğrultuda işlem yapılan kişilerden 3'ü tutuklanmış, 8'i adli kontrol şartıyla serbest bırakılmış, geriye kalanlar ise serbest kalmıştır. Bahsi geçen raporda uyuşturucuyla mücadele ile ilgili şu kararlar alınmıştır.

- İlçe Jandarma Komutanlığı sorumluluk sahası içerisinde bulunan 34 mahalle, 47 okul ve çevresinde önleyici kolluk devriye görevleri arttırılacak.
- İlçe Müftülüğü vaizleri ve din görevlileri tarafından camilerde, vaazlarda ve hutbelerde uyuşturucuyla mücadele konusunda bilgilendirme yapmaya devam edilecek.
- İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü, İlçe Sağlık Müdürlüğü ve İlçe Emniyet Müdürlüğü ile birlikte öğrenci velisi, öğretmen ve idarecilere yönelik seminerler düzenlenecek.

2019 yılı içerisinde İlçe Sağlık Müdürlüğü bünyesinde sigara bırakma polikliniği faaliyete geçirilecektir.

Mevcut Durum, Eğilim

- Akşehir ilçesinde 1 adet Devler Hastanesi, 3 adet Acil Sağlık Hizmetleri İstasyonu, 11 adet Aile Sağlığı Merkezi, 14 adet Sağlık Evi ve 1 adet Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi olmak üzere toplam 34 sağlık kuruluşu bulunmaktadır.
- Akşehir’de İlçe Sağlık Müdürlüğünde 114, Sağlık Evinde 9 ve Aile Hekimliğinde 64 olmak üzere Devlet Hastanesi personeli hariç toplam 187 personel bulunmaktadır.
- Akşehir Devlet Hastanesinde 51’i uzman, 18’i pratisyen olmak üzere toplam 69 doktor bulunmaktadır. Devlet Hastanesinde çalışan toplam personel sayısı 713’dür.
- Akşehir Devlet Hastanesi 300 kişilik yatak kapasitesine sahiptir.
- Akşehir ilçesindeki tüm sağlık kuruluşları dikkate alındığında sağlık sektöründeki toplam personel sayısı 900’dür.
- Akşehir İlçe Sağlık Müdürlüğüne bağlı, Çocuk Ergen Kadın Üreme Sağlığı Birimi ve Verem Savaş Dispanseri (VSD) Birimi bulunmaktadır.
- Akşehir ilçesinde Çocuk Ergen Kadın Üreme Sağlığı Birimi kapsamında 200 kişiye, VSD Birimi kapsamında okul ve cezaevlerinde 204 kişiye eğitim verilmiştir.
- Akşehir İlçe Sağlık Müdürlüğü tarafından; sağlıklı beslenme, obezite, fiziksel aktivite ile ilgili 1.063, Diyabet KKKA ile ilgili 1.096, Çölyak ile ilgili 344, Dünya Tütünsüz Günü ile ilgili 1.071, Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele ile ilgili 267, cinsel yolla bulaşan hastalıklarla ilgili 339 kişiye eğitim verilmiştir.
- Akşehir ilçesi 2022 vefat sayısı 813’tür. Akşehir ilçesinde erkek ölüm sayıları kadın ölüm sayılarından daima yüksektir.
- Akşehir ilçesinin 2019 yılında yayımlanan uyuşturucuyla mücadele raporuna göre 173 kişi hakkında uyuşturucu hakkında işlem başlatılmıştır.
- Akşehir ilçesinde Nisan ayı itibariyle 4.396 kadın sigortalı çalışan bulunmaktadır. Erkek sigortalı çalışan sayısı ise 10.029’dur. Akşehir ilçesinde toplam 14.425 kişi sigortalı bir şekilde istihdam edilmektedir.
- Akşehir ilçesinde bildirge veren işyeri sayısı 2.380’dir.
- Akşehir ilçesine dair faal ve gayri faal olmak üzere 5.550 işyeri dosyası bulunmaktadır.
- Akşehir ilçesinde Bağ-Kur dosyası bulunan toplam kişi sayısı 42.000’dir.
- Akşehir ilçesinde isteğe bağlı tarım sigortasından faydalanan kişi sayısı ise 1.750’dir.

Öncelikli Çözülmesi Gereken Sorunlar ve Çözüm İçin Temel Araçlar

- **S1.1:** İlçede sağlıklı yaşam, sağlık okuryazarlığı ve bağımlılıklar konusunda farkındalık artırılmalıdır.

Ç1.1. İlçede doğru ilaç kullanımı, gıda takviyelerinin kullanımı, salgın hastalıklardan korunma, sağlıklı yaşlanma, çocuklar için öz bakım, madde bağımlılığından korunma konularında eğitim, seminer konferans, çalıştay vb. etkinlikler mahalleler özelinde düzenlenmelidir. İlçede bağımlılıkla mücadele alanında yürütülen sağlık hizmetlerine erişim kolaylaştırılmalı, bu alandaki faaliyetlerin etkinliği periyodik olarak izlenmelidir.

Ç1.2. Akşehir’de sağlıklı yaşam alanları oluşturmak, kentsel yeşil alan standartlarını ve yaşam kalitesini yükseltmek için kent merkezinde ve kırsalda parklar, oturma alanları, yeşil alanlar, yürüyüş ve bisiklet yolları planlanmalıdır.

Ç1.3. Evde ve kurumsal yaşlı bakım hizmetlerinde çalışan ve çalışabilecek işgücünün nitelik ve niceliği artırılmalıdır. Nesiller arası dayanışmayı artıracak gönüllü faaliyet ve projeler desteklenmelidir.

2.4. Sosyal Kalkınma

2.4.1. Gelir ve Yoksulluk

Sosyal kalkınma başlığı altında ortalama eşdeğer hane halkı fert geliri, göreceli yoksulluk oranı, Gini sayısı, P80/P20 oranı, yoksulluk sınırı gibi konularda değerlendirmeler yapılmıştır. Ayrıca il ve ilçenin sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralamasına ilişkin de değerlendirme eklenmiştir. Buradan sağlanan veriler; bölge halkının geçim düzeylerine, sosyal ve ekonomik yapısına ilişkin bir resim oluşturacaktır.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı’nın hazırladığı Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırmaları (SEGE) raporları, illerin ve ilçelerin sosyo-ekonomik gelişmişliklerini nesnel olarak ölçen ve karşılaştıran analiz çalışmalarıdır. Çalışmalarda, sosyo-ekonomik gelişmişliği ölçen değişkenler kullanılarak Düzey-2 Bölgelerinin, illerin ve ilçelerin gelişmişlik düzeyleri istatistiksel tekniklerle analiz edilmekte ve söz konusu birimlerin gelişmişlik sıralaması ortaya konmaktadır. İl düzeyinde SEGE çalışmaları 2017 yılında ve ilçe düzeyinde SEGE çalışmaları 2022 yılında yapılmıştır.

Bu çerçevede Konya ili SEGE çalışmasında ikinci kademe gelişmiş iller kademesinde yer almaktadır. 81 il arasında 0,668 endeks değeri ile 14. sırada yer almaktadır. Konya, işsizlik oranı en düşük ikinci il konumunda olup, rekabetçilik boyutundaki verilerde de yüksek

değerlere sahiptir. KSS işyeri sayısı ve tarımsal üretim değerinin Türkiye içindeki payı (%5,8) değişkenlerinde ikinci sırada ve OSB'lerde üretim yapılan parsel oranı değişkeninde dokuzuncu sırada bulunan Konya hem tarım hem sanayi sektörlerinde öne çıkmaktadır. İşsizlik oranının düşük olmasının bu iki ana sektördeki güçlü durumu ile ilişkili olduğu değerlendirilmektedir (T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, 2017).

52 adet değişken için sekiz ana başlık olarak belirlenen demografi, istihdam, eğitim, sağlık, rekabetçi ve yenilikçi kapasite, mali, erişilebilirlik ve yaşam kalitesi alt boyutlarında yine GTBA yöntemi kullanılarak her bir boyut için endeks oluşturulmuş ve iller bu endeks değerlerine göre sıralanmıştır (T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, 2017).

Tablo 21: Konya İli SEGE Sıralaması

İl	SEGE Kademesi	SEGE Türkiye Sıralaması	Demografi	İstihdam	Eğitim	Sağlık	Rekabetçi ve Yenilikçi	Mali	Erişilebilirlik	Yaşam Kalitesi
Konya	2	14	23	36	30	19	8	28	14	29

Kaynak: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, 2023.

Tablo 22: Akşehir İlçesi SEGE Sıralaması

	2017 (970 ilçe)	2022 (973 ilçe)	Fark 2017-2022
Kademe	2	3	1
Sıralama	228	243	15
Skor	0,536	0,372	-0,164

Kaynak: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, 2023.

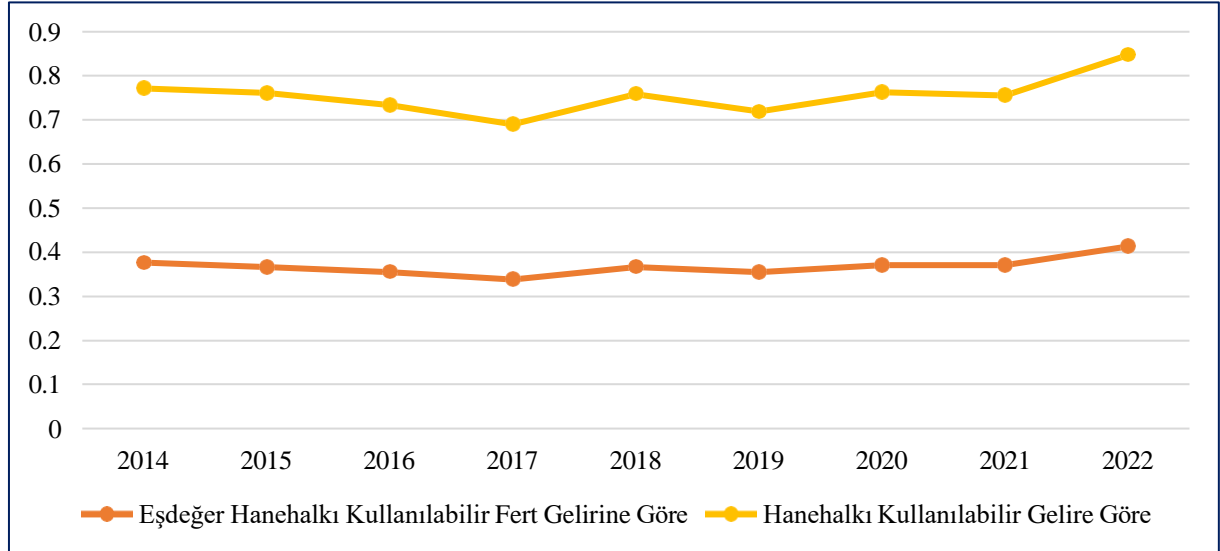
2017 yılında 970 ilçe arasında 228. sırada yer alan Akşehir 2022 yılında 243. sıraya gelmiştir. Akşehir ilçesinin 2017 SEGE skoru 0,536 iken 2022 yılında bu skor 0,372 olmuştur. Akşehir ilçesi 2017 yılında 2. kademe gelişmiş ilçelerde yer alırken 2022 yılına geldiğimizde 3. kademe gelişmiş ilçelere gerilemiştir. İkinci kademe yer alan ilçelerin imalat sanayii ve hizmetler sektörleri işyerleri Türkiye payları (%8 ve %9) birinci ve ikinci gelişmişlik kademesine göre (%49,7 – %49,6 ve %37 – %35) oldukça düşüktür (T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, 2022). İlçenin mevcut sosyo-ekonomik gelişmişlik düzeyin korunması ve/veya geliştirmesi için ilçedeki sosyal faaliyetlerin çeşitlendirilmesi, eğitim faaliyetlerinin geliştirilmesi, üniversite ile eğitim niteliğinin ve nitelikli nüfusun artırılması, yeni itham alanlarının oluşturulması gibi çalışmalarla sosyo-ekonomik gelişmişlik düzeyi geliştirilmelidir.

Tablo 23: TR52 Bölgesi Ortalama Eşdeğer Hanehalkı Fert Geliri Yıllık

Yıllar	TR52 (Konya-Karaman) Bölgesi
2014	14.093
2015	16.033
2016	17.676
2017	18.552
2018	21.622
2019	25.338
2020	29.931
2021	33.240
2022	45.672

Kaynak: TÜİK, 2023.

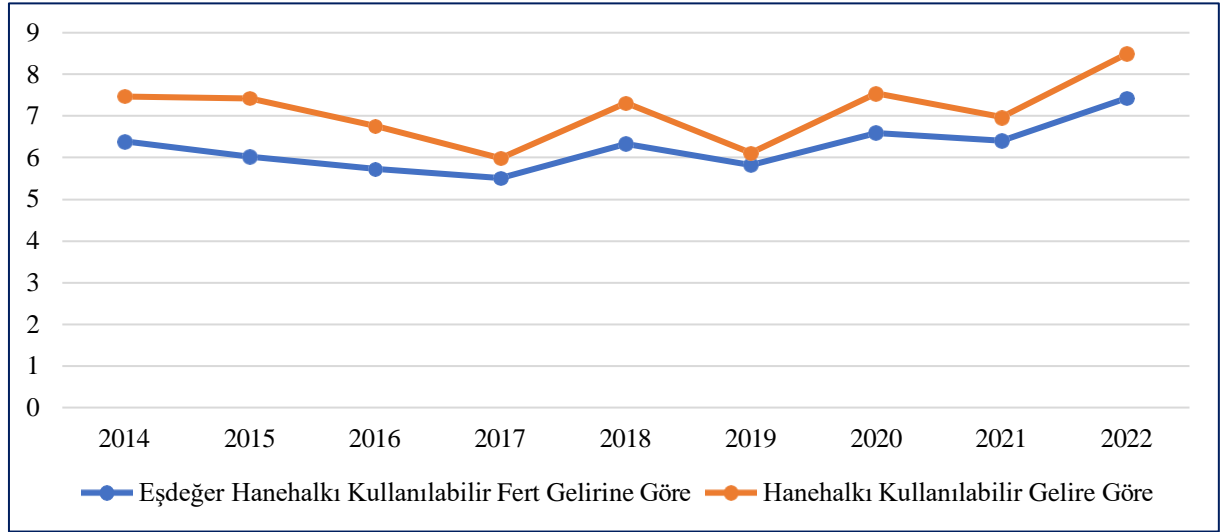
TR52 Bölgesi yıllık ortalama eşdeğer hanehalkı fert geliri 2014 yılından itibaren artış göstermiştir. 2014 yılında 14.093 TL olan ortalama eşdeğer hanehalkı fert geliri 2022 yılına geldiğimizde 45.672 TL olmuştur. 2022 yılında bir önceki yıla göre artış %37,4 oranındadır.

Şekil 15: TR52 Bölgesi Gini Katsayısı

Kaynak: TÜİK, 2023.

TR52 Bölgesi'nde hanehalkı kullanılabilir gelire göre gini katsayısı 2022 yılında 0,434'tür. Aynı bölgenin eşdeğer hanehalkı kullanılabilir fert gelirine göre gini katsayısı 2022 yılında 0,413'tür. Gini katsayısı, gelir eşitsizliğinin sayıyla tanımlanmasını sağlayarak karşılaştırma yapma imkânı sunar. Gini katsayısının 1'e yaklaştıkça bölgedeki gelir dağılımında eşitsizlik artmakta olup 0'a yaklaştıkça gelir dağılımındaki eşitlik artmaktadır. Her iki gelire göre de gini katsayısı paralel şekilde değişiklik göstermektedir. 2017 yılında her iki gelir grubu için azalma söz konusuysen, 2019 yılı itibariyle düzenli artış görülmektedir.

Şekil 16: TR52 Bölgesi P20/P80 Oranı

Kaynak: TÜİK, 2023.

P80/P20 oranı, en yüksek gelire sahip yüzde 20'lik grubun gelirinin en düşük gelire sahip yüzde 20'lik grubun gelirine oranı şeklinde hesaplanmakta ve oran küçüldükçe gelir eşitsizliği azalmaktadır. TR52 Bölgesi'nin eşdeğer hanehalkı kullanılabilir fert gelirine göre P20/P80 oranı 7,43'tür. Yine aynı bölgenin hanehalkı kullanılabilir gelire göre P20/P80 oranı 2022 yılında 8,493'tür. TÜİK 2021 Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması Bölgesel Sonuçlarına göre Akşehir ilçesinin içinde bulunduğu TR52 Bölgesi'nin P20/P80 oranları 6,0-6,9 aralığında kalmaktadır. Bütün bunlar değerlendirildiğinde Akşehir ilçesi Türkiye ortalamasının altında kalmaktadır. Buna göre TR52 Bölgesi'ndeki gelir eşitsizliğinin Türkiye'ye göre daha az olduğunu söylemek mümkündür.

Tablo 24: TR52 Bölgesi Yoksulluk Sınırı (TL)

Yıllar	Yoksulluk Riski %50	Yoksulluk Riski %60
2014	5.413,78	6.496,53
2015	6.188	7.426
2016	6.937	8.324
2017	7.603	9.124
2018	8.310	9.972
2019	10.011	12.013
2020	11.743,20	14.091,90
2021	13.051,92	15.662,31
2022	16.495,80	19.794,96

Kaynak: TÜİK, 2023.

TR52 Bölgesi'nin yoksulluk sınırı TL bazında 2014 yılından itibaren düzenli bir şekilde artmıştır. Yoksulluk riski 2014 yılında 5.413,78 TL iken 2022 yılına geldiğimizde 16.495,80 TL olmuştur.

Tablo 25: TR52 Bölgesi Yoksul Sayısı (Bin Kişi)

Yıllar	Yoksulluk Riski %50	Yoksulluk Riski %60
2014	275,33	409,52
2015	234	379
2016	234	358
2017	276	425
2018	253	422
2019	243	405
2020	320,3	481
2021	270,07	395,1
2022	272,63	433,18

Kaynak: TÜİK, 2023.

TR52 Bölgesi'nin yoksul sayısı 2014 yılından beri değişiklik göstermektedir. 2017 ve 2020 yıllarında yoksul sayısı artmışken, diğer yılların tamamında azalma yaşanmıştır. 2014 yılında bin kişide yoksul kişi sayısı 275,33 iken 2022 yılına geldiğimizde bu sayı 272,63 olmuştur.

Tablo 26: TR52 Bölgesi Yoksulluk Oranı

Yıllar	Yoksulluk Riski %50	Yoksulluk Riski %60
2014	12,11	18,02
2015	10,3	16,6
2016	10,2	15,7
2017	11,7	18
2018	10,6	17,7
2019	10,1	16,8
2020	13,2	19,8
2021	11	16,09
2022	10,99	17,46

Kaynak: TÜİK, 2023.

Akşehir ilçesinin de içinde yer aldığı TR52 Bölgesi'nin yoksulluk oranı düzensiz bir görünüm sergilemektedir. 2014 yılında yoksulluk oranı 12,11 olarak gerçekleşirken 2022 yılına geldiğimizde bu sayı 10,99 olmuştur. 2014-2022 yılları arasında yoksulluk oranının en çok arttığı yıl ise 13,2 ile 2022 yılı olmuştur.

Akşehir ilçesinin içinde bulunduğu TR52 Bölgesi'nin yoksulluk sınırı sürekli olarak artış göstermektedir. Yoksul sayısı ve yoksulluk oranları ise daha dalgalı bir seyir izlemekte, bazı yıllarda artarken bazı yıllarda azalmaktadır. Sosyoekonomik sorunların temelinde daha makro alanlardan kaynaklanan sorunlar yer almaktadır. Bu sorunların çözülmesi beraberinde yoksulluk sınırı, yoksul sayısı ve yoksulluk oranlarında daha iyimser bir tablonun oluşmasını beraberinde getirecektir.

Mevcut Durum, Eğilim

- TÜİK 2022 verileri doğrultusunda ortalama eşdeğer hanehalkı fert geliri yıllık bazda Türkiye için 58.642 TL'dir. Akşehir ilçesinin içinde yer aldığı TR52 Bölgesi için 2022 itibariyle bu sayı 45.672 TL'dir. Bu haliyle TR52 Bölgesi Türkiye ortalamasının altında kalmaktadır.
- TR52 Konya-Karaman bölgesinde hanehalkı kullanılabilir gelire göre gini katsayısı 2022 yılında 0,434'tür. Türkiye geneli gini katsayısının 0,401 olduğu söylenmektedir.
- TR52 Bölgesi içinde eşitsiz bir gelir dağılımı olduğunu ve bunun Türkiye gini katsayısından yüksek olduğu söylenebilir.
- TR52 Bölgesi'nin eşdeğer hanehalkı kullanılabilir fert gelirine göre P20/P80 oranı 7,43'tür. Türkiye geneli için P20/P80 oranı ise 7,9'dur. TR52 Bölgesi Türkiye ortalamasının altında kalmakta olup Bölgede gelir eşitsizliğinin Türkiye'ye göre daha az olduğu değerlendirilmektedir.
- TÜİK 2021 Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması Bölgesel Sonuçlarına göre Akşehir ilçesinin içinde bulunduğu TR52 Bölgesi'nin P20/P80 oranları 6,0-6,9 aralığında kalmaktadır. Akşehir ilçesindeki gelir dağılımının Türkiye geneline göre daha eşit olduğu değerlendirilmektedir.
- Hanehalkı tüketim harcamaları incelemesine göre; hanehalkı tüketim harcamalarında ilk sırada %24'lük pay ile konut, elektrik, su ve yakıt harcamaları yer almaktadır. İkinci sırada %21'lik oranla gıda ve alkolsüz içecekler ürün grubundaki harcamalar gelmektedir. Üçüncü sırada ise %16'lık oranla ulaştırma grubundaki harcamalar yer almaktadır. Onu sırasıyla; lokanta ve oteller ürün grubu, mobilya ve ev aletleri grubu, çeşitli mal ve hizmetler grubu, giyim ve ayakkabı grubu, alkollü içecekler ve tütün grubu, haberleşme grubu, eğlence ve kültür grubu, eğitim grubu ve sağlık grubu yer almaktadır. Hanehalkı gelirinin %24'ü ev ve evin idamesi için kullanılmaktadır. Sonraki en yüksek alan ise bireysel olarak kişilerin sağlıklı halini korumasına harcanmaktadır.

Mekânsal Dağılım

- TR52 Bölgesi'nin yoksulluk sınırı TL bazında 2014 yılından itibaren düzenli bir şekilde artmıştır. 2022 yılı itibariyle bu sayı 16.495,80 TL olmuştur. Türkiye geneli ortalaması ise 39.733 TL'dir. TR52 Bölgesi, Türkiye ortalamasının altında kalmaktadır.
- TR52 Bölgesi yoksulluk sayısı düzensiz bir tablo çizmektedir. 2014-2022 yılları arasında 2017 ve 2022 yılları arasında bu sayı artarken, diğer yıllarda düşüş yaşanmıştır.

- TR52 Bölgesi'nde bulunan Akşehir ilçesi yoksulluk oranı 2022 yılı itibariyle %10,99 olmuştur. Türkiye geneli yoksulluk oranı %14,4 olarak açıklanmıştır.

Öncelikli Çözülmesi Gereken Sorunlar ve Çözüm İçin Temel Araçlar

- **S1:** TR52 Bölgesi'nde yoksulluk oranı, yoksulluk sınırı artış göstermektedir. Akşehir ilçesinin de içinde yer aldığı bu bölge itibariyle, Akşehir ilçesinde de aynı seyrin yaşandığı düşünülmektedir.

Ç1: Gelir eşitsizliğindeki dengenin sağlanabilmesi için alınan vergilerde dengeleme yapılması gerekmektedir. İstihdam olanakları ve istihdam kapasitesi artırılmalıdır. Çocukların bireysel giderleri konusunda ailelere destek sağlanmalıdır. İstihdam alanında cinsiyet eşitliği ve ücret denkliği sağlanmalıdır. İlçenin endüstriye yatkınlığı doğru bir şekilde değerlendirilerek, yeni işletmelerin açılması noktasında devlet desteği sağlanmalıdır. Kadın işletmeler devlet yetkilileri tarafından maddi ve manevi olarak desteklenmelidir. Üretimin yoğunlaştığı alanlara alternatif alanlar sunularak işgücü kapasitesi artırılmalıdır.

2.4.2. Sosyal Yardımlar

2022- 2023 Eğitim ve Öğretim Yılı'nın başlamasıyla; ihtiyaç sahibi 2 bin 500 öğrenciye Akşehir Belediyesi Sosyal Yardım İşleri Müdürlüğü tarafından kalem, çanta, silgi, defter, pastel boya, kuru boya, kalemtraş vb. 15 çeşit malzemelerden oluşan kırtasiye seti verilmiştir.

Akşehir Belediyesi Sosyal Yardım İşleri Müdürlüğü tarafından yardımlar; asker aile yardımı, kırtasiye yardımı, alışveriş çeki, kıyafet yardımı, cenaze malzemesi ve toplu sünnet şenlikleri şeklindedir. Akşehir ilçesinde 01.01.2009-31.12.2022 tarihleri arasında toplam 6.470 haneye, 15.418 kişiye 91.914.807,74 TL değerinde yardım yapılmıştır. Yapılan bu yardımların detaylı bilgileri aşağıda verilmiştir:

- Akşehir ilçesinde 1.337 haneye, 2.382 kişiye şartlı eğitim yardımı ile toplamda 2.090.950 TL nakdi yardım yapılmıştır. Şartlı sağlık yardımı kapsamında 763 haneye 1.082 kişiye 909.865 TL nakdi yardım yapılmıştır. Aile yardımları kapsamında 2.371 hane, 7.725 kişiye toplamda 2.640.612 TL nakdi yardım yapılmıştır. 40 haneye şartlı gebelik yardımlarıyla toplamda 14.795.000 TL nakdi yardım gerçekleştirilmiştir.
- Gıda yardımları kapsamında 1.342 kişi, 638 haneye nakdi, 1.450.350 TL, aynı olarak da 6.966 kişiye 2.123 haneye 151.585,00 TL yardım yapılmıştır. Yakacak yardımı olarak da 8.475 kişi 2.492 haneye 4.795.070 TL aynı yardım gerçekleştirilmiştir.

- Eşi vefat etmiş kadınlara yönelik 208 kişi 207 haneye toplamda 1.611.025,00 TL nakdi yardım yapılmıştır. Engelli yakını aylığı olarak 911 hane 797 kişiye 2.099.412,82 TL nakdi yardım yapılmıştır. Engelli aylığı olarak 911 kişi 797 haneye 24.379.160,75 TL nakdi yardım gerçekleştirilmiştir. Şehit yakınlarına yönelik vefat nedeniyle tek seferlik yardım kapsamında bir kişiye 10.000,00 TL yardım yapılmıştır.
- Tedavi gören yaralılara ve refakatçilerine konaklama yardımı olarak 6 kişi 1 haneye 5.000,00 TL yardım yapılmıştır. Aşevi yardımlar için aynı olarak 234 kişi 166 haneye 300.801,79 TL yardım gerçekleştirilmiştir. Elektrik tüketim desteği programı bağlamında 2.541 kişi 2.530 haneye 4.537.444,62 TL yardım yapılmıştır.
- Yabancılara yönelik sosyal uyum yardımlarında nakdi olarak 79 kişi 78 haneye 2.396.665,00 TL yardım gerçekleştirilmiştir. Diğer sağlık yardımı bağlamında 56 kişi 53 haneye 28.875,00 TL nakdi yardım yapılmıştır. Vefat yardımları için 3 hane 3 kişiye 3.188,04 TL nakdi yardım yapılmıştır. Şehit yakınlarına ve gazilere yönelik yaralanma yardımı kapsamında 9 kişi 2 haneye toplam 40.000,00 TL nakdi yardım gerçekleştirilmiştir. Silikozis aylığı olarak 1 kişiye 70.755,36 TL aynı yardım gerçekleştirilmiştir. Tam kapanma sosyal yardım programı bağlamında 325 hane 325 kişiye 357.500,00 TL nakdi yardım yapılmıştır.
- Pandemi sosyal destek programında nakdi olarak 815 kişi 815 haneye 815.000,00 TL nakdi yardım yapılmıştır. Biz Bize Yeteriz Türkiyem destek programı kapsamında 381 kişiye 381.000,00 TL nakdi yardım yapılmıştır. EİKP destek programında nakdi olarak 3.488 kişi 3.475 haneye toplamda 3.488.000,00 TL nakdi yardım gerçekleştirilmiştir. Türkiye Aile Destek Programları kapsamında 2.012 kişi 2.011 haneye 6.100.800,00 TL nakdi yardım gerçekleştirilmiştir. Muhtaç asker çocuğu yardımları için 12 kişi 11 haneye 7.150,00 TL nakdi yardım yapılmıştır. Öksüz yetim yardımları için 72 kişi 30 haneye 335.250,00 TL nakdi yardım yapılmıştır.
- Vakfın özkaynaklarından yapılan yardımlar toplamında nakdi olarak 8.642 kişi 2.829 haneye 4.717.325,72 TL nakdi, 9.555 kişi 2.814 haneye 5.259.909,16 TL aynı yardım yapılmıştır. Merkezi olarak yapılan yardımlar toplamında da nakdi olarak 9.170 kişi 5.887 haneye 81.937.572,86 TL nakdi yardım yapılmıştır.

Buna ek olarak 2023 yılında 1 Ocak ve 31 Haziran tarihleri arasında toplam 4.771 haneye, 12.133 kişiye 49.309.775,73 TL yardım yapılmıştır. Ayrıca 45.600 TL tutarındaki Devlet Eliyle Öğle Yemeği Projesi kapsamında 18 kişi fayda sağlamıştır.

Mevcut Durum, Eğilim ve Mekânsal Dağılım

- Akşehir ilçesinde 1 Ocak 2019 ile 31 Aralık 2022 tarihleri arasında toplam da 91.914.807,74 TL yardım gerçekleştirilmiştir.
- Akşehir ilçesinde, 2023 yılında 1 Ocak ve 31 Haziran tarihleri arasında toplam 4.771 haneye, 12.133 kişiye 49.309.775,73 TL yardım yapılmıştır.

Öncelikli Çözülmesi Gereken Sorunlar ve Çözüm İçin Temel Araçlar

- **S1.1:** İlçede yardım sağlayan kurumlar (Belediye, Sosyal Yardım Vakfı, Diğer STK'lar) arasında ortak veri ağı oluşturularak yardımlardaki mükerrerlikler önlenmelidir.

Ç1.1. Kurumlar arası işbirliği yapılarak, vatandaşların mükerrer yardım ve destek almaları önlenmelidir. Sosyal yardımları sağlayan kurumların, çalışmaların etkilerini düzenli olarak ölçmesi, kayıt altına alması ve iyileştirmeler gerçekleştirilmesi önemlidir. Bu konuda yardım alanlar ikamet adreslerinde ziyaret edilmeli, ihtiyaçlar gerçekçi olarak ortaya konmalıdır.

2.4.3. Sosyal Hizmetler

Bu başlık altında Akşehir ilçesinde yer alan yuva, kreş, huzurevi, rehabilitasyon merkezleri ve kadın konuk evleri gibi sosyal hizmetlerin verildiği alanlar hakkında bilgi verilecektir.

Tablo 27: Akşehir İlçesindeki Anaokulları

Anaokulları	
1	Özel Dolunay Anaokulu
2	Açelya Anaokulu
3	Nene Hatun Anaokulu
4	Gülmece Anaokulu
5	Çakıllar Anaokulu
6	Küçük Ağa Anaokulu
7	Ayyıldız Anaokulu
8	Çocuklar Gülsün Diye Necla Adanur Anaokulu
9	Zübeyde Hanım Anaokulu

Kaynak: Akşehir İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü, Anaokulu Web Siteleri, 2023.

Akşehir ilçesinde 2023 yılı itibariyle toplamda 9 adet anaokulu yer almaktadır. Tüm bunların yanında ilçede henüz aktif olmayan Akşehir Özel Eğitim Anaokulu bulunmaktadır. İlçe çocuk nüfusu düşünüldüğünde anaokulları sayısı yeterli görünmektedir.

Akşehir ilçesinde Rehberlik Araştırma Merkezi de yer almaktadır. Akşehir ilçesinde Nasreddin Hoca Huzurevi bulunmaktadır. Nasreddin Hoca Huzurevi'nin yatak kapasitesi 40'tır. 17 kadın, 23 erkek olmak üzere toplam 40 kişiye hizmet verilmektedir.

Tablo 28: Akşehir Rehabilitasyon Merkezleri

Rehabilitasyon Merkezleri	
1	Umut Evim Bakım ve Rehabilitasyon Merkezi

Kaynak: Umut Evim Bakım Merkezleri, 2023.

Umut Evim Bakım ve Rehabilitasyon Merkezi, 20 bin metrekare arazi üzerinde 10 bin metrekare kapalı alana sahip olacak tesis, Türkiye'nin en büyük bakım merkezlerinden birisi olarak hizmet vermektedir. Tesiste; bedensel, zihinsel ve ruhsal engellilere hizmet verilmektedir. Akşehir ilçesinde kadın konuk evi ya da kadın sığınma evi bulunmamaktadır. Akşehir ilçesinde Akşehir Sosyal Hizmet Müdürlüğü, Akşehir Nasreddin Hoca Çocuk Evleri Sitesi Müdürlüğü, Akşehir Nasreddin Hoca Huzurevi Müdürlüğü ve Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı bulunmaktadır.

Tablo 29: Akşehir Nasreddin Hoca Çocuk Evleri Sitesi Hizmet Alan Sayısı

Aylar	2019	2020	2021	2022
Ocak	37	48	46	51
Şubat	37	49	46	48
Mart	41	50	50	56
Nisan	41	52	45	54
Mayıs	45	52	44	61
Haziran	46	49	46	55
Temmuz	45	52	43	55
Ağustos	46	51	41	58
Eylül	47	50	48	50
Ekim	50	50	45	50
Kasım	51	49	46	48
Aralık	49	49	51	50
Toplam	535	601	551	636

Kaynak: Akşehir Kaymakamlığı, 2023.

Akşehir ilçesi Nasreddin Hoca Çocuk Evleri Sitesinde hizmet alan kişi sayısı 2019 yılından itibaren yükselmiştir. 2019 yılında 535 kişi hizmet alırken, 2022 yılında Çocuk Evleri Sitesi'nden toplam 626 kişi hizmet almaya başlamıştır.

Tablo 30: Akşehir Nasreddin Hoca Huzurevi Hizmet Alan Kişi Sayısı

Yıllar	Hizmet Alan Sayısı
2019	40
2020	30
2021	36
2022	37

Kaynak: Akşehir Kaymakamlığı, 2023.

2023 yılı Mart ayında Depreme Dayanıklılık şartlarını sağlamadığından dolayı kurum boşaltılmış olup, tadilat işlemleri için Bakanlık Raporu beklenmektedir. 2022 yılı itibariyle de kurumdaki tüm yatakların dolu olduğu görülmektedir.

Tablo 31: Özel Umut Bakım Merkezi Hizmet Alan Kişi Sayısı

Yıllar	Hizmet Alan Sayısı
2019	289
2020	249
2021	242
2022	251

Kaynak: Akşehir Kaymakamlığı, 2023.

Özel Umut Bakım Merkezi Müdürlüğü'nde 2019 yılında 289 kişi hizmet alırken, 2022 yılında bu sayı 251'e düşmüştür. 2019 yılından itibaren bu kurumda hizmet alan kişi sayısında düşüş yaşanmıştır.

Tablo 32: Özel Umut Evim Bakım Merkezi Hizmet Alan Kişi Sayısı

Yıllar	Hizmet Alan Sayısı
2021	242
2022	403

Kaynak: Akşehir Kaymakamlığı, 2023.

Akşehir ilçesinde Özel Umut Evim Bakım Merkezinden 2022 yılında hizmet alan kişi sayısı ise 403'tür. 2022 yılında hizmet alan kişi sayısı bir önceki yıla göre %66,5 oranında artmıştır.

Bunlara ek olarak Akşehir ilçesinde çeşitli spor faaliyetleri için de çalışmalar yürütülmektedir. İlçede saha ve tesisler açısından; atletizm, avcılık-atıcılık, basketbol, badminton, dağcılık, futbol, futsal, masa tenisi, halk oyunları, hentbol, satranç, teakwando, okçuluk, atlı okçuluk, voleybol, yamaç paraşütü spor dallarında faaliyetler yapılmaktadır.

Her yaşta kişinin faaliyet gösterdiği spor dallarında yıllara göre artışın olduğu belirtilmiştir. Akşehir ilçesinde aktif olarak faaliyet gösteren 20 kulüp bulunmakta olup listesi aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 33: Akşehir İlçesindeki Aktif Spor Kulüpleri

No	Kulüp Adı
1	Altuntaş Spor Kulübü Derneği
2	Ortaköy Belediye Spor Kulübü Derneği
3	Yazla Belediye Spor Kulübü Derneği
4	Akşehir Selçuklu Spor Kulübü Derneği
5	Türk Hava Kurumu Akşehir Sportif Havacılık Kulübü Derneği
6	Akşehir Nasreddin Hoca Teakwando Spor Kulübü Derneği

7	Akşehir Gençlik Spor Kulübü Derneği
8	Akşehir Spor Kulübü Derneği
9	Akşehir Gençlik Merkezi Spor Kulübü Derneği
10	1854 Akşehir Belediye Spor Kulübü Derneği
11	Akşehir Aktif Dağcılık Eğitim Merkez Gençlik Spor Kulübü Derneği
12	Akşehir Spor Eğitim Değerlerimiz İzcilik Rehberlik Gençlik Kulübü Derneği
13	Ak Nasreddin Spor Kulübü Derneği
14	Umut Bahçelievler Spor Kulübü Derneği
15	Akşehir Birlik Spor Kulübü Derneği
16	Akşehir Master Spor Kulübü Derneği
17	Akşehir Ayyıldız Spor Kulübü Derneği
18	Maraton Spor Kulübü Derneği
19	Akşehir Nasreddin Hoca Atlı Okçuluk SK
20	Akşehir Selçuklu SK

Kaynak: Akşehir Kaymakamlığı, 2023.

Akşehir ilçesinde bir adet sentetik futbol sahası ve buraya bağlı tesislerin yapımı tamamlanmış olup geçici kabulü gerçekleşmiştir. Gençlik Merkezi binası 2015 yılı Haziran ayında hizmete açılmış olup faaliyetlerine devam etmektedir.

Akşehir ilçesinde; Altuntaş, Atakent, Adsız, Çakıllar, Çamlı, Doğrugöz, Değirmenköt, Engilli, Gedil, Gölçayır, Gözpınarı, Karabulut, Orta Köy, Reis, Söğütlü, Üçhüyük, Yazla mahallelerinde spor tesisleri bulunmaktadır. İlçedeki önemli spor tesisleri ise Nasreddin Hoca Stadyumu, Zekai Baloğlu Stadyumu, sanayi esnafına yönelik yapılan sentetik ve çim yüzeyli iki adet saha alanıdır.

1849 yılında Akşehirli Hacı-i Şehriyar-Dersiamlardan Hacı Ömer tarafından kurulmuş bir Halk Kütüphanesi bulunmaktadır. 29.12.2017 tarihinden itibaren Ömer Halisdemir Kültür Merkezi 3'üncü hizmet vermektedir. Halk Kütüphanesinde 2022 Aralık ayı sonu itibariyle 37.582 adet kitap bulunmakta olup 16.302 çocuk, 20.275 yetişkin bu kaynaklardan yararlanmıştır.

Akşehir ilçesinde mevcutta devam eden proje ve yatırımlar ise; Akşehir Değirmenköy Gölçayır Göleti ikmal, Akşehir Yaylabelen Göleti Rezervuar kaplaması, Mesleki ve Teknik Lise, Akşehir OSB, Yıldırım İlkokulu, Nasreddin Hoca İlkokulu, Mualla Nigar Yamaç İlkokulu, Adsız Metin Çoban İlkokulu, Mehmet Türkmen İlkokulu, Yeşil Kapı, Takır Takır, Süleyman Ağa ve Doğancı Sokakları sağlıklaştırma yapım işi, Kapalı ve açık Sentetik Yüzeyli Çim Futbol Sahası yapımı, Gıda İhtisas OSB, İnönü Caddesi Sokak Sağlıklaştırma yapım işi, içme suyu dağıtım hattı yenileme, beton parke ile yol ve kaldırım yapım işi şeklindedir.

Mevcut Durum, Eğilim ve Mekânsal Dağılım

- Akşehir ilçesinde dokuz tane anaokulu bulunmaktadır.
- Akşehir ilçesinde Nasreddin Hoca Huzurevi bulunmaktadır.
- Akşehir ilçesinde Umut Bakım ve Rehabilitasyon Merkezi yer almaktadır.

- Akşehir ilçesinde kadın konuk evi ya da sığınma evi yoktur.
- Akşehir ilçesinde Akşehir Sosyal Hizmet Müdürlüğü yer almaktadır.
- Akşehir ilçesinde Akşehir Nasreddin Hoca Çocuk Evleri Sitesi Müdürlüğü bulunmaktadır.
- Akşehir ilçesinde Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı bulunmaktadır.
- Akşehir ilçesinde birçok spor faaliyeti gerçekleştirilmekte olup 20 adet aktif spor kulübü bulunmaktadır.
- Akşehir ilçesinde; Altuntaş, Atakent, Adsız, Çakıllar, Çamlı, Doğrugöz, Değirmenköt, Engilli, Gedil, Gölçayır, Gözpinarı, Karabulut, Orta Köy, Reis, Söğütlü, Üçhüyük, Yazla mahallelerinde spor tesisleri bulunmaktadır.
- Akşehir ilçesindeki önemli spor tesisleri Nasreddin Hoca Stadyumu, Zekai Baloğlu Stadyumu, sanayi esnafına yönelik yapılan sentetik ve çim yüzeyli iki adet saha alanıdır.
- Akşehir ilçesinde bir adet Halk Kütüphanesi bulunmakta olup toplam 37.582 adet kitap yer almaktadır.

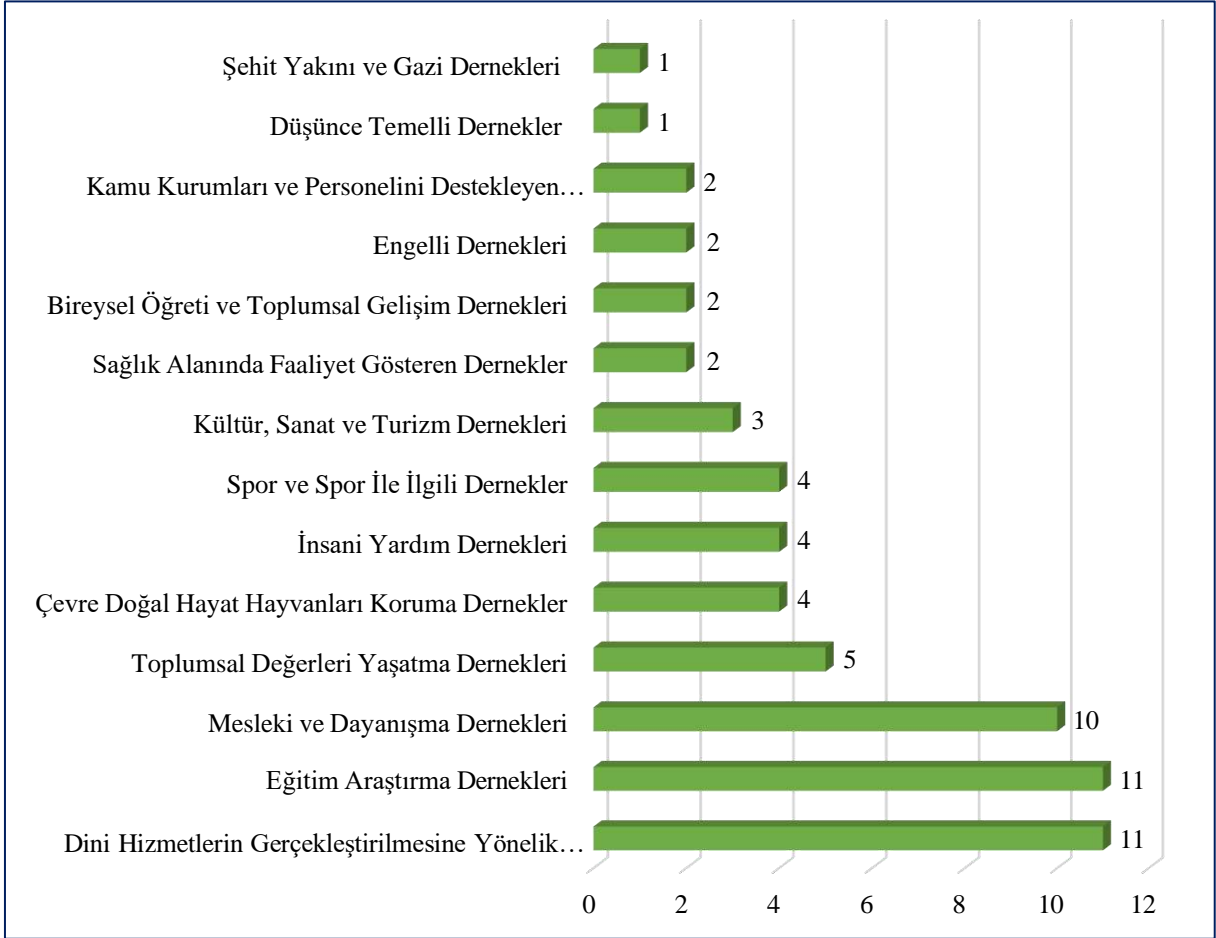
Öncelikli Çözülmesi Gereken Sorunlar ve Çözüm İçin Temel Araçlar

- **S1.1:** Akşehir ilçe nüfusu yaşlanma eğiliminde olan bir yapıya sahiptir.
Ç1.1: Akşehir ilçesinde var olan huzurevinin yatak sayısı düşünüldüğünde ilerleyen zamanlarda yetersiz kalacağı öngörülmektedir. Bu nedenle ilçede yeni huzurevi, yaşlı bakım evi, yaşlı köyü vb. açılması veya mevcut durumun geliştirilmesi gerekmektedir.
- **S2.1:** İlçede kadın sığınma evi bulunmamaktadır.
Ç2.1: Akşehir ilçesinde kadın sığınma, kadın konuk evi veya kadın dayanışma merkezi vb. tesis edilmelidir.

2.4.4. Sivil Toplum ve Sosyal Hareketler

Sivil toplum ve sosyal hareketler başlığı altında ilde ve ilçede bulunan dernekler, vakıflar ve sivil toplum kuruluşları hakkında bilgiler paylaşılıp, değerlendirmeler yapılacaktır.

Şekil 17: Akşehir İlçesi Dernek Türleri ve Sayıları (2023)

Kaynak: İçişleri Bakanlığı, Sivil Toplumla İlişkiler Genel Müdürlüğü, 2023.

Akşehir ilçesinde kurulmuş toplam 61 adet dernek bulunmaktadır. Bu dernekler faaliyet kollarına göre değişiklik göstermekte olup dini hizmetlerin gerçekleştirilmesine yönelik faaliyet gösteren dernekler ve eğitim araştırma dernekleri sayı bakımından ilk sırada yer almaktadır. Sonrasında ise mesleki ve dayanışma derneklerinin ön planda olduğu görülmektedir.

Akşehir ilçesindeki derneklerden 3 adedinin lokali, 7 adedinin yurt/pansiyonu bulunmaktadır. Derneklerin toplam üye sayısı 5.161'dir. İlçedeki derneklerden bazılarının listesi aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 34: Akşehir İlçesindeki Bazı Dernekler

No	Akşehir İlçesindeki Dernekler
1	Nasreddin Hoca ve Turizm Derneği
2	Akşehir Avcılar ve Atıcılar Federe İhtisas Derneği
3	Altuntaş Öğrencilere Hizmet Derneği
4	Subaşı Talebeleri Koruma Derneği
5	Seyran İlim ve Kültür Derneği
6	Doğrugöz Eğitim ve Sanat Derneği

7	Akşehir Sağlık Kurulları Kurma ve Yaşatma Derneği
8	Atakent Okul Öğrencilerini Himaye Derneği
9	Türkiye Kızılay Derneği Akşehir Şubesi
10	Çakıllar Kasabası Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği
11	Akşehir Sarraflar Ve Kuyumcular Derneği
12	Gölçayı Kasabası Erkek Kız Kuran Kursu Yaptırma ve Camileri Koruma Derneği
13	Akşehir Ilıcak Köyü Kalkındırma ve Güzelleştirme Okul Cami Kuran Kursu Binası Yaptırma Derneği
14	Akşehir Karahüyük Kasabası Camileri ve Kuran Kursları Yaptırma Derneği
15	Doğrugöz Cami ve Kuran Kursu Yaptırma ve Yaşatma Derneği
16	Akşehir Emniyet Hizmetlerini Destekleme Derneği
17	Akşehir Çevre Sağlığı Koruma ve Dayanışma Derneği
18	Adsız Mahallesi Yavuz Cami Yaptırma ve Yaşatma Derneği
19	Altuntaş Merkez Cami Yaptırma ve Yaşatma Derneği
20	Atatürkçü Düşünce Derneği Akşehir Şubesi
21	Akşehir Zihinsel ve Bedensel Engellileri Koruma Ve Spor Klübü Derneği
22	Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği
23	Akşehir Galatasaraylı Taraftarlar Derneği
24	Akşehir ve Yöresi Yörükleri Yardımlaşma ve Dayanışma Kültür Derneği
25	Akşehir Fenerbahçeliler Derneği
26	Akşehir Fotoğraf Amatörleri Derneği
27	Altın Eğitim Kültür ve Sanat Derneği
28	Hıdırlık İlim ve Kültür Derneği
29	Akşehir Gazeteciler Cemiyeti Derneği
30	Nasreddin Hoca İlim Kültür Dayanışma ve Araştırma Derneği
31	Seçenek Kültür Sanat Derneği
32	Akşehir Sağlık Bilimleri Eğitim ve Öğretim Derneği
33	Gönül Kervanı Derneği
34	Akşehir Şehit Aileleri Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği
35	Akşehir Tuhafiye ve Kunduracı Pazarcıları Derneği
36	Nasreddin Hoca Av ve Doğa Sporları Derneği
37	İlim Yayma Cemiyeti Derneği Akşehir Şubesi
38	Şehri Beyza Gençlik Derneği
39	1407 Gönül Dostları Eğitim Kültür ve Dayanışma Ve Yardımlaşma Derneği
40	Adsız Kanatlı ve Ötücü Kuş Sevenler Derneği
41	Akşehir İmam Hatip Okulları Mezunları ve Mensupları Yardımlaşma Ve Dayanışma Derneği
42	Akşehir Şems Eğitim Kültür Ve Sosyal Yardımlaşma Derneği
43	Genç Nasreddinler Derneği
44	Terapi-Ak Psikoloji Derneği
45	Akşehir Muhtarlar Derneği
46	Engili Mahallesi Sosyal Kültürel Dayanışma ve Yardımlaşma Derneği
47	Akşehir Kuran Kursu Yaptırma ve Yaşatma Derneği
48	Akşehir Reis Mahallesi Eğitim ve Kalkındırma Derneği
49	Umut Engelliler Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği
50	Seyyit Mahmut Hayrani Derneği
51	Akşehir Doğayı ve Hayvanları Yaşatma Derneği
52	Akşehir Semerkand Gönüllüleri Derneği

Kaynak: Akşehir Kaymakamlığı, 2023.

Tablo 35: Akşehir İlçesinde Yer alan Vakıflar

No	Vakıf Adı
1	Akşehir Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı
2	Akşehir Kültür Sağlık Eğitim Vakfı
3	Akşehir Kültür Eğitim Vakfı
4	Akşehir Akademisi Vakfı
5	Nasreddin Hoca Tanıtım Kültür Eğitim Sanat Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı

Kaynak: Akşehir Kaymakamlığı, 2023.

Akşehir ilçesinde 2023 yılı itibariyle 5 adet vakıf bulunmaktadır. Vakıfların sosyal faaliyetler, kültür faaliyetleri, eğitim faaliyetleri çerçevesinde kümelenildiği görülmektedir. Bu durum ilin sosyal gelişimi için önemli olup farklı sosyal ve kültürel faaliyetler için potansiyel oluşturmaktadır.

Tablo 36: Akşehir İlçesindeki Esnaf ve Sanatkâr Odaları

No	Akşehir İlçesindeki Esnaf ve Sanatkâr Odaları
1	Bakkallar ve Bayiler ve Şarküteri ve Gıda Malzemesi Satan Pazaracılar Esnaf Odası
2	Berberler, Esnaf ve Sanatkârlar Odası
3	Kahveciler Esnaf Odası
4	Lokantacı, Kebapçı, Fırıncı, Pastacılar ve Elektrikçiler Odası
5	Madeni İşler Sanatkârlar Odası
6	Marangoz ve Mobilyacılar Esnaf ve Sanatkârlar Odası
7	Saraçlar Esnaf Odası
8	Şoförler ve Otomobilciler Esnaf ve Sanatkârlar Odası
9	Terziler, Tuhafiyeciler, Manifaturacılar, Konfeksiyoncular Esnaf ve Sanatkârlar Odası

Kaynak: KONESOB, 2023.

Akşehir ilçesinde 9 adet esnaf ve sanatkâr odası bulunmaktadır. Bu odaların büyük bir çoğunluğu meslek gruplarının bir araya gelmesiyle oluşturulmuştur. Akşehir esnafının oda kültürüne değer verdiği görülmektedir. Ayrıca ilçede Akşehir Ticaret ve Sanayi Odası ile Akşehir Ticaret Borsası'nın bulunması ilçenin sanayi ve ticaret alanında gelişme potansiyelinin yüksek olduğunu kanıtlamaktadır.

Tablo 37: Akşehir İlçesi Sendika Temsilcilikleri

No	Sendika Adı
1	Türkiye Kamu-Sen-Türk Eğitim-Sen
2	Türkiye Kamu-Sen-Türk Büro-Sen
3	Türkiye Kamu-Sen-Türk Sağlık-Sen

4	Petrol Ürünler İşverenler Sendikası
5	Türkiye Kamu-Sen-Türk Diyanet Vakfı-Sen
6	Birleşik Kamu-Eğitim-İş
7	Birleşik Kamu-Eğitim
8	Memur-Sen-Eğitim-Bir-Sen
9	Memur-Sen-Bem-Bir-Sen
10	Memur-Sen-Diyanet-Sen
11	Türk Memur-Sen-Diva-Sen
12	KESK-Eğitim-Sen
13	KESK-Tüm Bel-Sen
14	Büro Memur-Sen Büro Memurları Sendikası
15	Hürriyetçi Eğitim-Sen

Kaynak: Akşehir Kaymakamlığı, 2023.

Akşehir ilçesinde 15 sendikanın temsilciliği bulunmaktadır. İlçede sendika bağlamında sivil toplum örgütlenmelerinin gelişmiş olduğunu söylemek mümkündür.

Tablo 38: Akşehir'de Yer Alan Birlikler

No	Birlik Adı
1	Akşehir Kırmızı Et Üreticileri Birliği
2	Akşehir Süt Üreticileri Birliği
3	Akşehir Kiraz Üreticileri Birliği
4	Eber Gölleri Birliği
5	Tarihi Kentler Birliği
6	Uluslararası Tarım Şehirleri Birliği
7	Türk Dünyası Belediyeler Birliği
8	Anadolu Medeniyeti Belediyeler Birliği
9	Konya Belediyeleri Birliği

Kaynak: Akşehir Kaymakamlığı, 2023.

Akşehir ilçesinde dokuz tane birlik bulunmaktadır. Birliklerin üretim, turizm, tarih, yerel yönetimler gibi kümelenmeler ile oluşturulduğu görülmektedir. Akşehir ilçesinde bu birliklerin yer alması üyelerin sorunlarını çözmek, buldukları sektörleri ve alanları geliştirmek, ortak çıkarları savunmak, toplum sorunlarını çözmek üzere bulunduğundan, birliklerin var olması ilçenin sosyal ve ekonomik anlamada gelişmesini destekleyen kuruluşlardır.

Mevcut Durum, Eğilim ve Mekânsal Dağılım

- Akşehir ilçesinde toplamda 61 adet çeşitli kollarda hizmet veren dernek bulunmaktadır.
- Akşehir ilçesinde derneklerden 3 adedinin lokali, 7 adedinin yurt/pansiyonu bulunmaktadır.

- Akşehir ilçesindeki derneklerin toplam üye sayısı 5.161'dir.
- Akşehir ilçesinde farklı alanlarda hizmet veren 5 adet vakıf yer almaktadır.
- Akşehir ilçesinde 9 adet oda bulunmaktadır. Bu odaların büyük bir çoğunluğu farklı meslek gruplarına aittir. Ayrıca ilçede Ticaret ve Sanayi Odası ile Ticaret Borsası bulunmaktadır.
- Akşehir ilçesinde 15 sendikanın temsilciliği bulunmaktadır.
- Akşehir ilçesinde 9 adet birlik bulunmaktadır.

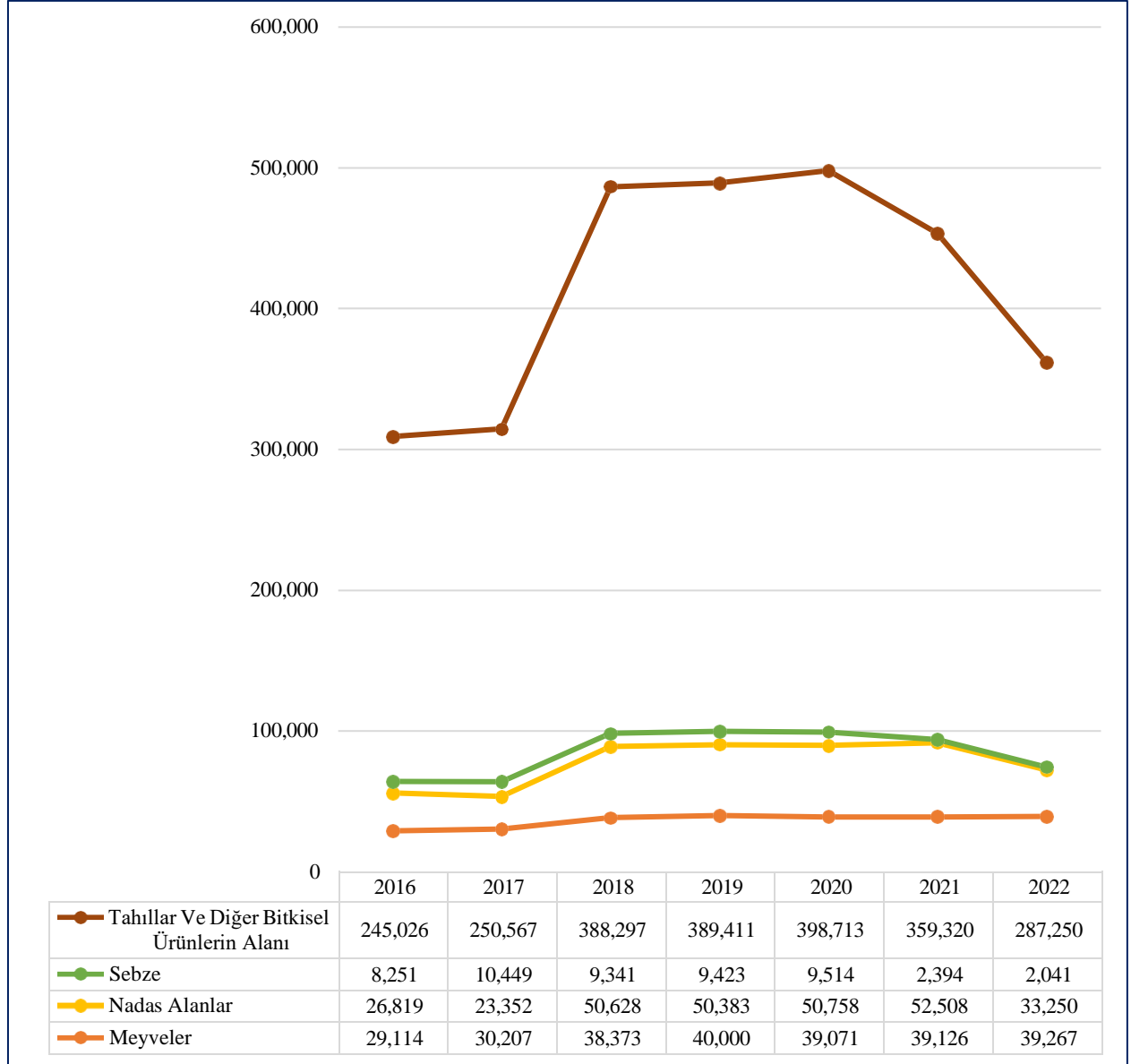
Öncelikli Çözülmesi Gereken Sorunlar ve Çözüm İçin Temel Araçlar

- **S1:** Sivil Toplum Kuruluşlarına (STK) ve hareketlerine ilişkin Akşehir ilçesinde mevcut yapılanmanın önemli bir potansiyel taşıdığı değerlendirilse de STK'lara bölge halkının katılımın az olduğu düşünülmektedir.
Ç1.1: Sivil toplum kuruluşlarının gönüllülük kampanyaları gerçekleştirmeleri desteklenmelidir. Birlikler arasında tarımsal örgütlenmenin artırılması gerekmektedir. STK'ların diğer bölgelerle ve uluslararası proje geliştirme, uygulama kapasitesinin artırılması sağlanmalıdır.
Ç1.2: STK'ların daha aktif hale getirilmesi için Kamu ve STK işbirliği ile etkinliklerin ve programların yürütülmesi gerekmektedir. Bu sayede hem halkın katılımı hem de STK'ların sorumlu bir şekilde sürece katılımları sağlanacaktır.

3. Mali ve Ekonomik Yapı

3.1. Tarım ve Hayvancılık

Şekil 18: Akşehir İlçesi Tarım Alanları (Dekar)

Kaynak, TÜİK, 2023.

Akşehir ilçesinde yer alan tarım alanlarında yetişen ürünlere göre dağılım tablosu incelendiğinde en çok alan tahıllar ve diğer bitkisel ürünlere aittir. 2016 yılı itibariyle 245.026 dekar alanda tahıllar ve diğer bitkisel ürünler yetiştirilirken 2022 yılında bu sayı 287.250 dekar alana ulaşmıştır. 2020 yılında ise 398.713 dekar alanda tahıllar ve diğer bitkisel ürünler yetiştirilerek dönem içindeki en yüksek dekara ulaşılmıştır. Akşehir ilçesinde sebze üretiminde ise ciddi bir düşüş olduğu görülmektedir. 2016 yılında 8.251 dekar alanda sebze üretilirken 2022 yılında 2.041 dekar alana düşülmüştür. Nadasa bırakılan alanlarda ise bir düşüş olduğu görülmektedir ki bu üretim açısından iyiye işarettir. Meyve üretimi ise diğer üretim alanlarına

göre daha düzenli bir dağılıma sahiptir. 2016 yılında 29.114 dekar alanda meyve üretilirken 2022 yılına geldiğimizde bu sayı 39.267 dekar olmuştur. Akşehir ilçesinde süs bitkileri için ayrıca bir üretim kalemi bulunmamaktadır.

Tablo 39: Akşehir İlçesi Arazi Kullanım Şekli

Arazinin Kullanım Şekli	Alan (da.)	%
Tarıma Elverişli Arazi	519.083	100
Tarla Bitkileri	405.726	78,16
Sebze Alanı	6.985	1,35
Meyve, Bağ, Çilhuzurek	38.582	7,43
Örtü Altı	120	0,02
Nadas	50.758	9,78

Akşehir ilçesinde toplam tarıma elverişli alanın dekar cinsinden değeri 519.083'tür. Bu alanın 405.726 dekarı tarla bitkileri için kullanılmaktadır. Meyve, bağ ve çilhuzurek olarak kullanılan alan ise 38.582 dekadır.

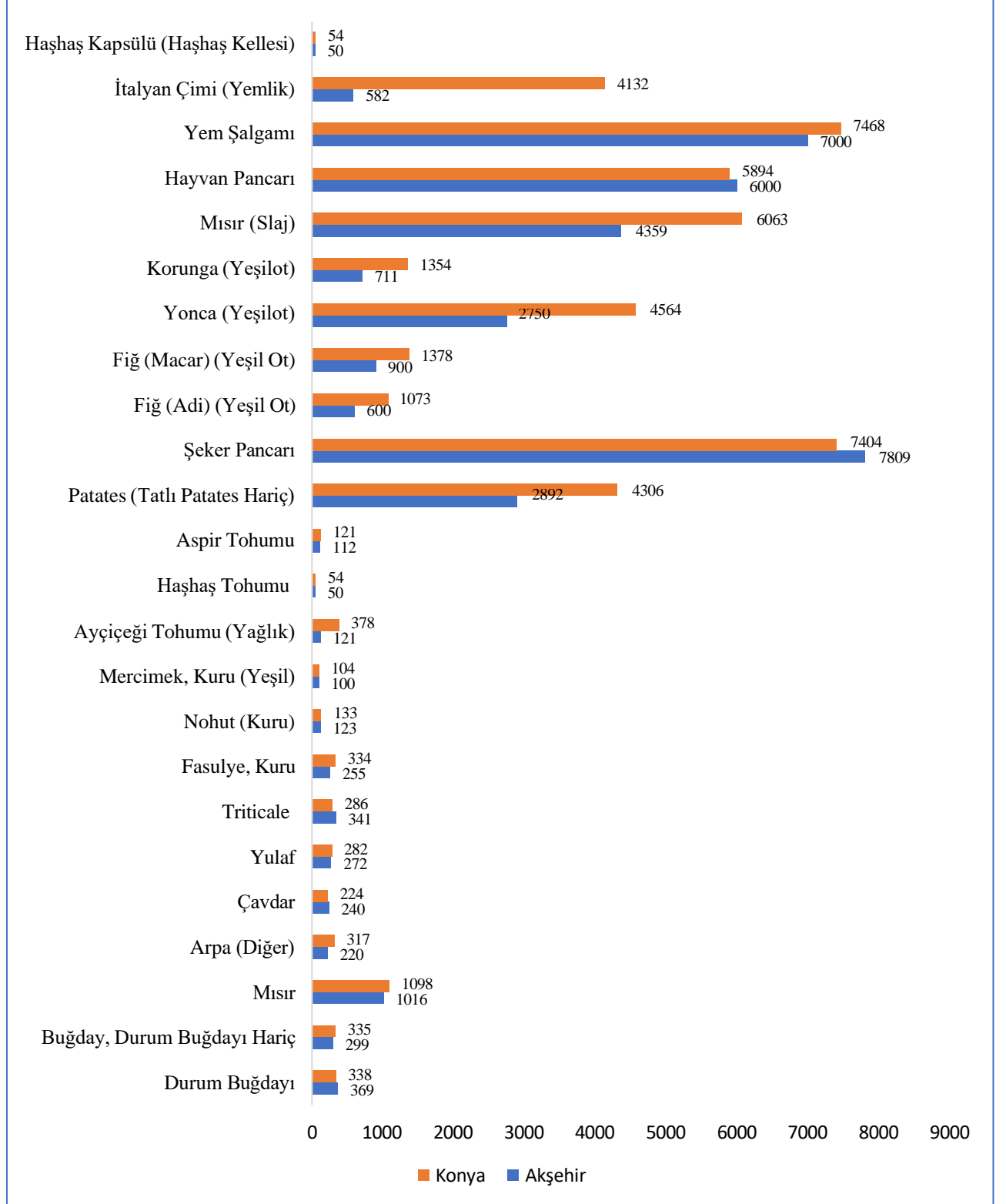
Tablo 40: Akşehir İlçesi Kullanılmayan Arazi Miktarı (2023)

Arazinin Kullanım Şekli	Alan (da.)	%
Kullanılmayan Tarım Arazisi	16.912	3,26
Çayır-Mera	70.235	6,58
Orman	234.670	21,97
Tarım Dışı Alan (Göl, Sazlık Alan, Dere Yatakları)	244.012	22,85

Kaynak, Akşehir Kaymakamlığı Brifingi, 2023.

Akşehir ilçesinde kullanılmayan tarım arazisi 16.912 dekadır. Tarım dışı alan ise 244.012 dekadır.

Şekil 19: Akşehir ve Konya'da Üretilen Tahıllar ve Diğer Bitkisel Ürünler (Dekar)

Kaynak, TÜİK, 2023.

Akşehir ilçesinde en üretilen tahıllar ve diğer bitkiler kategorisinde en yüksek orana sahip tahıllar ve bitkilerin şeker pancarı, yem şalgamı, patates, hayvan pancarı ve mısır olduğu görülmektedir. Akşehir ilçesinde en çok dekara sahip olan ürün şeker pancarı iken Konya için bu ürün yem şalgamıdır.

Tablo 41: Akşehir İlçesinde Ekilen Tarım Ürünleri Verileri (2022)

Veri İsimleri	Ekiliş Alanı (Da.)	Üretim (Ton)	Üretim Değeri (TL)
Tarla Bitkileri	405.669	391.305,18	1.499.348.188
Nohut (Kuru)	2.465	320.450	4.806.750
Nohut (Sulu)	750	150	2.250,00
Fasulye (Kuru)	125	30	750.000
Yeşil Mercimek	12	1,02	30.600
Baklagiller	3.352	501,47	7.837.350
Haşhaş (Kapsül+Tohum)	16.300	1.467	11.002.500
Şeker Pancarı	28.600	214,5	321.750,00
Anason	156	14,04	562
Aspir	830	99,6	498.000
Patates	176	528	2.640,00
Ayçiçeği	72	17,28	207.360
Endüstri Bitkileri	46.134	216.625,92	336.659,46
Buğday Ekmeklik (Kuru)	156.669	54.844,65	427.788,27
Arpa (Kuru)	103.669	36.284,15	226.775,94
Buğday Ekmeklik (Sulu)	30.765	20.920	163.117,56
Buğday Makarnalık (Kuru)	16.650	5.827	43.706.350
Arpa (Sulu)	5.517	3.094	19.338.750
Buğday Makarnalık (Sulu)	3.860	2.624,80	19.686,00
Yulaf (Sulu)	1.275	370	2.218,50
Yulaf (Kuru)	2.532	380	2.278,80
Trikale	135	24	121.500
Çavdar (Dane)	25	6.250	37.500
Hububat	321	124.375,60	905.129,07
Yonca (Yeşil Ot)	6.850	34.250,00	34.250,00
Mısır (Silajlık)	18.521	80.637,20	83.796,20
Fiğ (Adi) (Yeşil Ot)	3.645	2.187,00	83.796,30
Fiğ (Adi) (Dane)	365	27,38	273.750,00
Yem Şalgamı	96	691,20	691,20
Fiğ (Macar Fiği)	189	14,18	212,63
Korunga (Yeşil Ot)	76	62,23	46,74
Hayvan Pancarı	12	78,00	78.000
Yem Bitkileri	30.999	121.505,27	132.233,52
Sarımsak (Kuru)	2.365	2.365,00	35.475,00
Soğan (Kuru)	109	163,50	1.308,00
Yumrulu Bitkiler	2.474	2.528,50	36.783,00

Kaynak, Akşehir Kaymakamlığı Brifingi, 2023.

Akşehir ilçesinde toplam 391.305 tarla bitkisi ekilmektedir. Bu tarım ürünlerinden elde edilen gelir 1.499.348.188 TL'dir. Tarla bitkileri içinde en çok gelir getiren ürünler ise buğday, arpa, şeker pancarı, haşhaş gibi ürünlerdir.

Tablo 42: Tahıl ve Diğer Bitkisel Ürünler İstatistikleri (2022)

	Akşehir	Konya	İlçe Payı (%)
Şeker Pancarı			
Ekilen Alan	17.283	927.496	10,66%
Hasat Edilen	17.283	921.789	10,60%
Üretim Miktarı	134.964	6.824.748	78,56%
Verim	7.809	7.404	
Yem Şalgamı			
Ekilen Alan	45	3.682	7,49%
Hasat Edilen	45	3.682	7,49%
Üretim Miktarı	315	27.496	55,92%
Verim	7.000	7.468	
Patates			
Ekilen Alan	120	120.491	15,72%
Hasat Edilen	120	120.491	15,72%
Üretim Miktarı	347	518.677	67,63%
Verim	2.892	4.306	
Hayvan Pancarı			
Ekilen Alan	15	340	2,42%
Hasat Edilen	15	340	2,42%
Üretim Miktarı	90	2.004	14,25%
Verim	6.000	5.894	80,92%
Mısır			
Ekilen Alan	18.100	395.708	12,48%
Hasat Edilen	18.100	395.708	12,48%
Üretim Miktarı	78.900	2.399.110	74,73%
Verim	4.359	6.063	

Kaynak, TÜİK, 2023 1

Tahıllar ve diğer bitkisel ürünler istatistikleri incelendiğinde Akşehir ilçesinde en çok ekimi yapılan ürün mısırdır. Akşehir ilçesinde 18.100 dekar alana mısır ekilmektedir. Akşehir ilçesi tek başına Konya ilinin % 12,48 oranında mısır üretimini karşılamaktadır. Mısırdan sonra ekimi en çok yapılan ürün şeker pancarıdır. Şeker pancarı Akşehir ilçesinde 17.283 dekar alana ekilmektedir. Akşehir ilçesi tek başına Konya ilinin %10,66 oranında şeker pancarı üretimini karşılamaktadır.

Tablo 43: Sebzeçilik İstatistikleri (2022)

	Akşehir	Konya	İlçe Payı (%)
Sofralık Domates			
Ekilen Alan	369	27.712	1,33%
Üretim Miktarı	2.501	136.637	1,83%
Salçalık Domates			
Ekilen Alan	320	81.345	0,39%
Üretim Miktarı	1.061	713.333	0,15%
Sofralık Hıyar			
Ekilen Alan	203	3.653	5,56%
Üretim Miktarı	1.757	15.792	11,13%
Kuru Sarımsak			
Ekilen Alan	292	2.804	10,41%
Üretim Miktarı	292	4.118	7,09%
Kuru Soğan			
Ekilen Alan	72	19.919	0,36%
Üretim Miktarı	257	83.642	0,31%

Kaynak, TÜİK, 2023.

Sebzeçilik istatistikleri incelendiğinde üretimi en çok yapılan ürün sofralık domatestir. Sofralık domates 2022 yılında 2.501 ton üretilerek Konya'da üretilen domatesin %1,83'ünü oluşturmuştur. Sofralık domatesten sonra en çok üretilen ürün ise sofralık hıyardır. Sofralık hıyar, Akşehir ilçesinde 203 dekara ekilirken, buradan toplamda 1.757 ton üretim sağlanmıştır. Akşehir ilçesi Konya ilinin sofralık hıyar ihtiyacının %11,13'ünü karşılamaktadır. Konya ili bazından en az üretilen sebze ise 257 ton ile kuru soğandır.

Tablo 44: Meyvecilik İstatistikleri (2022)

	Akşehir	Konya	İlçe Payı
Elma (Golden)			
Meyve Veren Yaşta Ağaç Sayısı	30.687	677.500	10,81%
Toplu Meyveliklerin Alanı	677	25.226	0,40%
Üretim Miktarı	3.682	29.492	0,51%
Verim	120	44	
Meyve Vermeyen Yaşta Ağaç Sayısı	356	52.110	0,80%
Elma (Starking)			
Meyve Veren Yaşta Ağaç Sayısı	31.755	815.766	12,94%
Toplu Meyveliklerin Alanı	791	21.686	0,34%
Üretim Miktarı	3.811	33.638	0,57%
Verim	120	41	
Meyve Vermeyen Yaşta Ağaç Sayısı	275	91.345	1,40%
Elma (Amasya)			
Meyve Veren Yaşta Ağaç Sayısı	21.160	139.052	2,45%
Toplu Meyveliklerin Alanı	533	4.780	0,08%
Üretim Miktarı	2.539	6.761	0,14%

Verim	120	49	
Meyve Vermeyen Yaşta Ağaç Sayısı	625	8.620	0,14%
Kiraz			
Meyve Veren Yaşta Ağaç Sayısı	424.924	1.835.098	34,50%
Toplu Meyveliklerin Alanı	15.329	68.336	1,28%
Üretim Miktarı	10.749	46.750	0,88%
Verim	25	25	
Meyve Vermeyen Yaşta Ağaç Sayısı	38.970	417.472	6,97%
Vişne			
Meyve Veren Yaşta Ağaç Sayısı	381.045	737.689	17,08%
Toplu Meyveliklerin Alanı	13.280	22.011	0,54%
Üretim Miktarı	20.958	31.016	0,79%
Verim	55	42	
Meyve Vermeyen Yaşta Ağaç Sayısı	19.483	35.003	0,83%
Erik			
Meyve Veren Yaşta Ağaç Sayısı	100.850	237.003	5,16%
Toplu Meyveliklerin Alanı	2.962	5.165	0,12%
Üretim Miktarı	7.060	12.103	0,29%
Verim	35	31	
Meyve Vermeyen Yaşta Ağaç Sayısı	20.170	43.254	0,97%

Kaynak, TÜİK, 2023.

Akşehir ilçesinde meyve veren yaşta kiraz ağacı sayısı 424.924'tür. Bu sayı Konya ilindeki kiraz ağaçlarının %34,50'sine tekabül etmektedir. Ağaç başına düşen kilogram sayısına göre hesaplanan verimde de bu oran 25 kg/ağaca denk gelmektedir. Akşehir ilçesinde verimi en yüksek olan meyve ise elma grubundadır. Elmaların ağaç başına düşen kilogramı 120'dir. İlçede farklı meyvelerde üretilmektedir. En yüksek üretim oranına sahip olan elma grubu, kiraz, vişne ve eriktir.

Akşehir ilçesinde sulanan ekonomik açıdan önemli tarla bitkileri, buğday, arpa, haşhaş, şeker pancarı, yonca, kuru fasulye, mısır (silaj) ve patatestir. Sulanan ekonomik açıdan değerli meyveler vişne, kiraz, elma, erik ve çilektir. Sebzeler ise hıyar (sofralık), kabak (çerezlik), biber (sivri), fasulye ve sofralık domatestir.

Tablo 45: Akşehir İlçesi Meyve Verileri

Veri İsimleri	Alan (da)	Üretim (ton)	Üretim Değeri (TL)
Meyve	38.582	67.288,91	476.332.820
Elma	2.535	11.414,00	57.070.00
Armut	306	503	2.515.00
Ayva	0	15	105.000
Yumuşak Çekirdekli	2.841	11.932,00	59.690.000
Kayısı	0	6,8	20.400
Erik	2.526	7.024	52.677.375
Kiraz	15.304	22.023,56	484.518.320
Vişne	13.577	18.560,00	259.840.000
Şeftali	223	140	420.000
Nektarin	44	65,5	393.000,00
Taş Çekirdekli	31.674	47.819,51	797.869.095
Ceviz	854	510,00	15.300.00
Sert Kabuklular	854	510,00	15.300.00
Üzüm (Sofralık Çekirdekli)	817	653,60	4.575.200
Üzüm (Kurutmalık Çekirdekli)	126	96,80	484.000,00
Çilek	2.270	6.256	81.328.00
Dut	0	12	60.000
Üzüm ve Üzümsü	3.213	7.018,40	86.447.200

Kaynak, Akşehir Kaymakamlığı Brifingi, 2023.

Akşehir ilçesinde 38.582 dekar alandan meyve alınmaktadır. Bu meyvelerin toplamı 67.288,91 tondur. Meyvelerin toplam üretim değeri 476.332.820 TL'dir. Kiraz, vişne ve üzüm üretim değeri en çok olan meyvelerdendir.

Tablo 46: İlçede Sulanabilen Toplam Alan (2023)

	Dekar
Kullanılan Alan	496.490
Sulanan Alan	159.562
Sulanmayan Alan	337.108
Sulanan Alanın Oranı (%)	32
Damla Sulama İle Sulanan Alan	26.531
Yağmurlama İle Sulanan Alan	59.173
Salma Sulama Alanı	28.296

Akşehir ilçesinde 159.562 dekar alan sulanmaktadır. Sulanmayan alan ise 337.108 dekadır.

Akşehir ilçesi arazilerinin %32'si sulanmaktadır.

Tablo 47: İlçede Kullanılan Kuyu Sayıları (2023)

	Adet
Koop. Kuyusu	98
DSİ'den Ruhsath	1.268
Ruhsatsız	1.799
Faal Kuyu	3.165

Kaynak, Akşehir Kaymakamlığı Brifingi, 2023.

Akşehir ilçesinde 6.330 adet kuyu bulunmaktadır. Bu kuyulardan 3.165'i faal durumda bulunmaktadır.

Tablo 48: Akşehir Canlı Hayvan Sayıları (2022)

	Akşehir	Konya	İlçe Payı
Sığır	34.596	883.089	%3,91
Koyun	37.131	2.565.132	%1,44
Keçi	2.250	246.745	%0,91

Kaynak, TÜİK, 2023.

Akşehir ilçesi canlı hayvan sayıları incelendiğinde ilçede en çok süt sığırları ve koyun bulunduğu görülmektedir. İlçede 2022 yılı itibarıyla 34.596 sığır ve 37.131 koyun bulunmaktadır. İl ve ilçe düzeyinden karşılaştırıldığında canlı hayvan yüzdesinin koyun, melez sığırlar ve süt sığırları şeklinde yoğunluklu olduğu görülmektedir.

Tablo 49: Hayvansal Üretim Miktarları (2019)

	Akşehir	Konya	İlçe Payı
Sığır Sütü (Kültür) (Manda Sütü Hariç)	39.695,61	1.046.354,27	3,79%
Sığır Sütü (Kültür Melezi) (Manda Sütü Hariç)	6.006,13	230.933,19	2,60%
Sığır Sütü (Yerli) (Manda Sütü Hariç)	71,77	9.599,72	0,75%
Koyun Sütü, Merinos, İşlenmemiş)	91,71	7.111,81	1,29%
Koyun Sütü, Yerli ve Diğerleri, İşlenmemiş)	854,34	81.726,73	1,05%
Keçi Sütü (Kıl Keçisi ve Diğerleri), İşlenmemiş)	146,04	11.869,72	1,23%

Kaynak, TÜİK, 2023.

Akşehir ilçesi 2019 hayvansal üretim verileri incelendiğinde ilçede en yüksek ton elde edilen üretim kalemi 39.695,61 ton ile sığır sütüne (kültür) aittir. Sığır sütü aynı zamanda Konya ilindeki üretim ile karşılaştırıldığında %3,79 ile en yüksek orana sahiptir. İlçede sığır sütünden sonra kültür melezi sığır sütü 6.006,13 tonla Konya'daki üretimin %2,60'ına denk gelmektedir.

Tablo 50: Akşehir İlçesi Tarla Bitkileri Üretim Değeri (2022)

Veri İsimleri	Ekiliş alanı (da)	Üretim (Ton)	Üretim Değeri (TL)
Tarla Bitkileri	405.726	465.537	1.418.642.393
Meyvecilik Alanı	38.582	67.280	959.306.295
Örtü Altı	120	2.400	13.300.000
Sebzecilik	6.985	27.183	100.329.550
Toplam			2.491.578.238

Kaynak, Akşehir Kaymakamlığı Brifingi, 2023.

Akşehir ilçesinde 405.726 dekar alanda tarla bitkileri yetiştiriciliği ve 38.582 dekar alanda da meyve yetiştiriciliği yapılmaktadır.

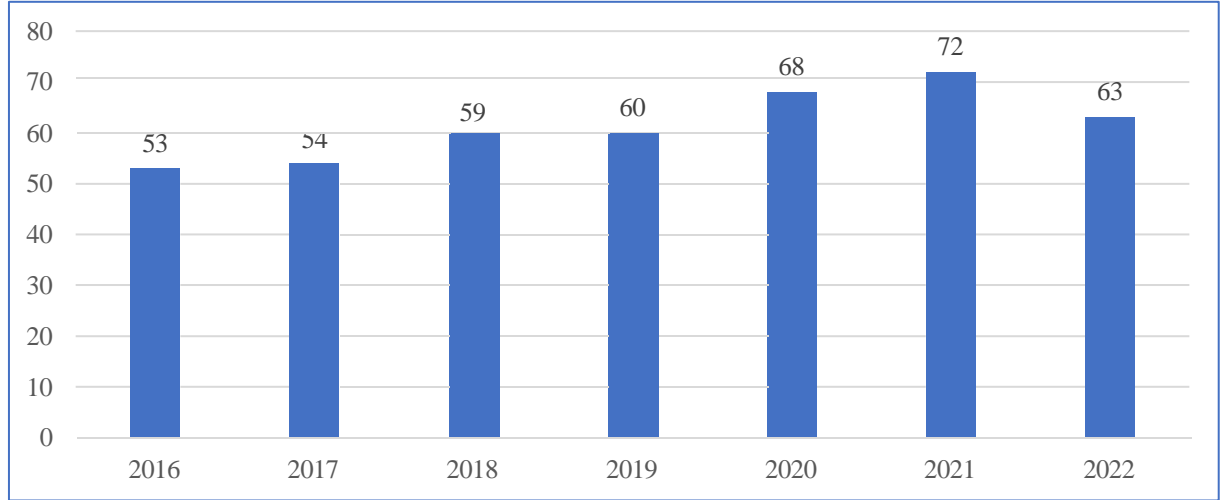
Tablo 51: Akşehir İlçesi Hayvancılık Üretim Değeri (2022)

Veri İsimleri	Üretim (Ton)	Birim Fiyatı (KG/TL)	G.SAFİ Gelir (TL)
Süt	42.176	9	358.496.000
Kırmızı Et	870	120	104.400.000
Beyaz Et	1.820	32	58.240.000
Yumurta	45.979.200	2	78.164.460
Bal	90	75	6.750.000
Toplam			606.050.640

Akşehir ilçesi tarla bitkileri ve hayvancılıktan elde edilen toplam gelir 3.097.628.878 TL'dir. Hayvancılıktan 606.050.640 TL, tarımdan ise 2.491.578.238 TL'dir.

Akşehir ilçesinde Akşehir kirazı, coğrafi işaret olarak tescil edilmiş ve 25430 sayılı resmi gazetede 11.04.2004-75 tescil numarası ile yayınlanmıştır. Türk Patent Enstitüsü de Akşehir Kirazı ibaresini coğrafi işaret olarak tescil etmiştir. Ülkemizde yapılan ihracatın %15-20'si Akşehir ilçesinden karşılanmaktadır.

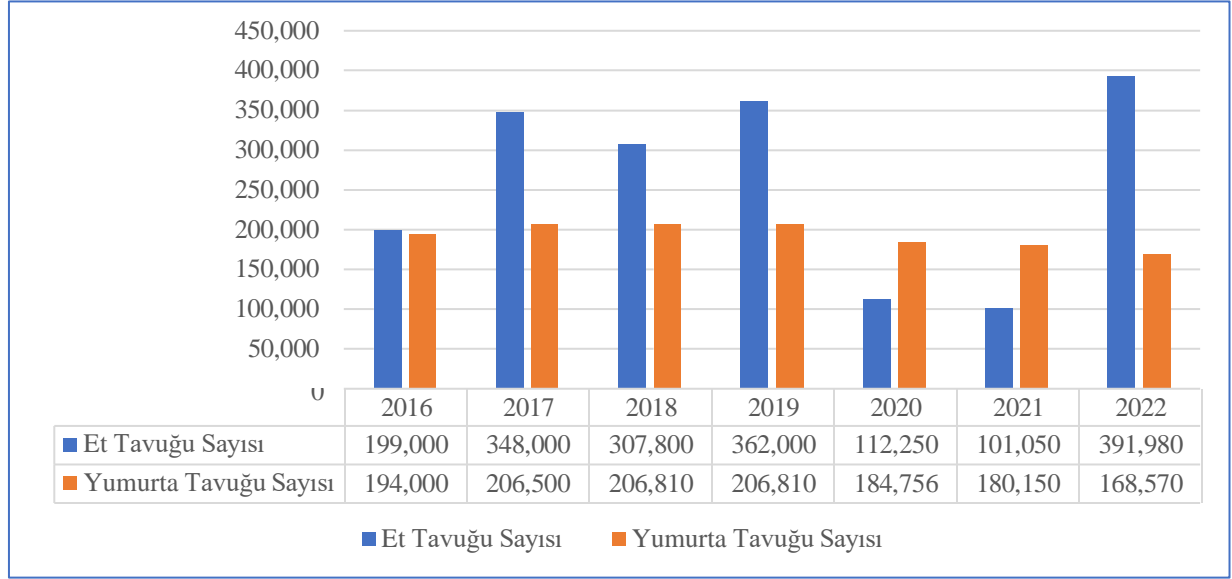
Şekil 20: Akşehir İlçesi Arıcılık Faaliyeti Yapan İşletme Sayısı

Kaynak, TÜİK, 2023.

Akşehir ilçesi arıcılık faaliyeti ile ilgilenen işletme sayısı 2022 yılı itibariyle 63'tür. 2016 yılından itibaren arıcılık faaliyeti en yüksek sayısına 2021 yılında 72 işletme ile ulaşmıştır. 2021 yılına kadar düzenli bir artışa sahip olan arıcılık, 2021 yılından sonra düşüş yaşamıştır.

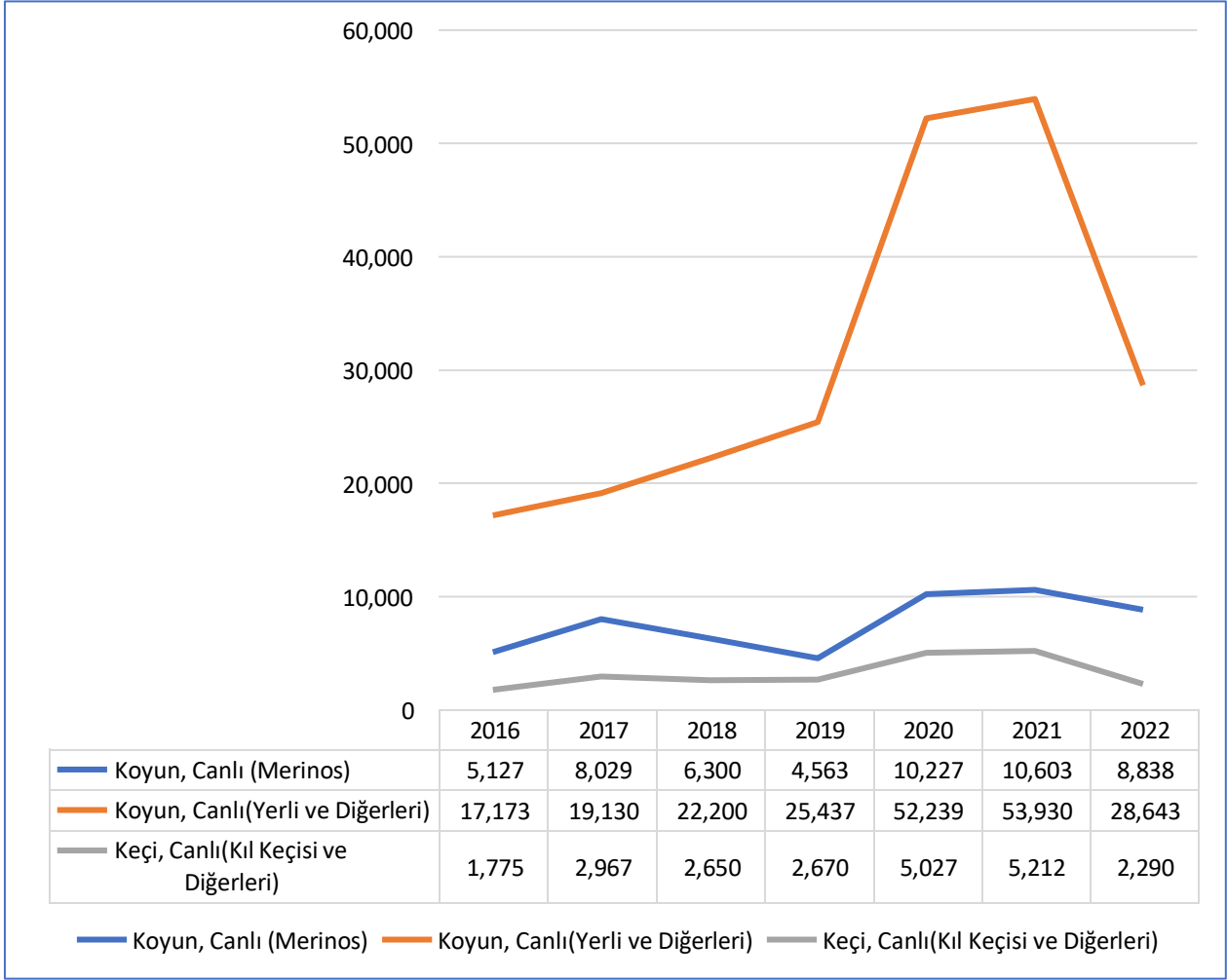
Şekil 21: Akşehir İlçesi Tavuk Sayısı

Kaynak, TÜİK, 2023.

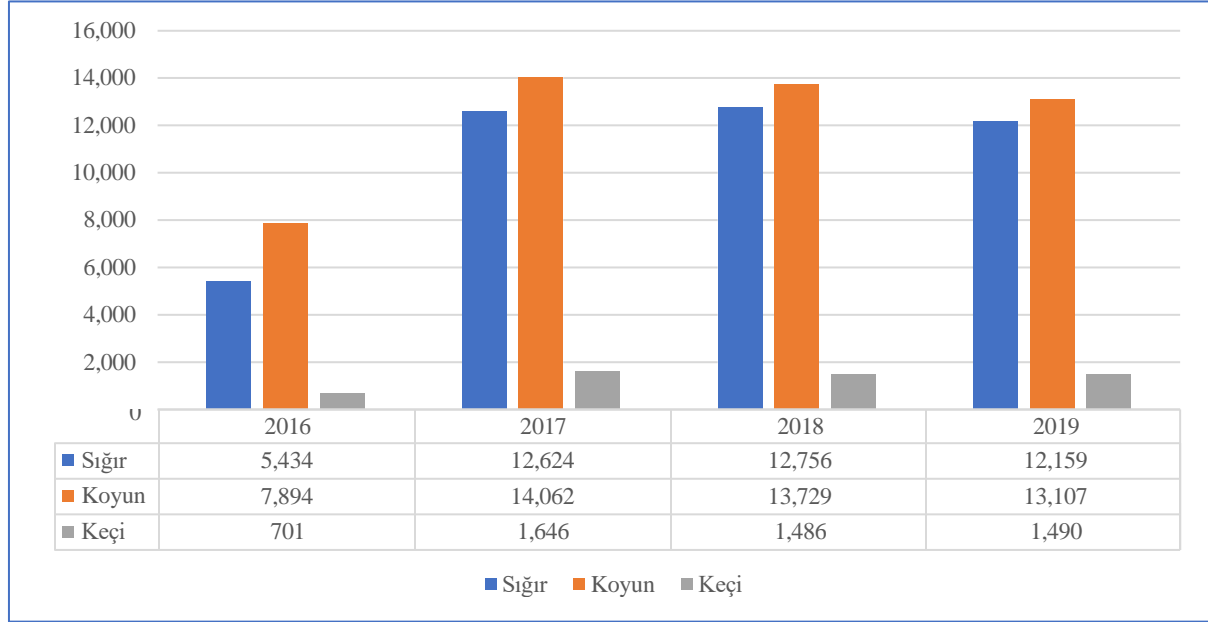
Akşehir ilçesi 2022 yılı itibariyle 391.980 et tavuğu, 168.570 yumurta tavuğu olmak üzere toplam 560.550 tavuk bulunmaktadır. Et tavuğu sayısı 2020 ve 2021 yılında düşüş yaşamasına rağmen geriye kalan yıllardan yükselen bir eğime sahiptir. Yumurta tavuğu sayısı 2020 yılına kadar yükseliş trendindeyken, 2020 yılından itibaren düşüş yaşanmıştır.

Şekil 22: Akşehir İlçesi Kırkılan Hayvan Sayısı

Kaynak, TÜİK, 2023.

Akşehir ilçesinde 2022 yılı itibariyle toplam 37.481 koyun, 2.290 adet keçi kırılmıştır. İlçede kırılan hayvanların yoğunluklu olarak koyunlardan oluştuğu görülmektedir. Akşehir ilçesinde 2020 ve 2021 yıllarında kırılan koyun sayısında bir yükseliş yaşanmıştır. 2021 yılından sonra ise kırılan koyun sayısında neredeyse yarı yarıya bir düşüş yaşanmıştır. Kırılan keçi sayılarında ise 2016 yılından itibaren düzensiz bir artış eğilimi gözlemlenmektedir.

Şekil 23: Akşehir İlçesi Sağılan Hayvan Sayısı

Kaynak, TÜİK, 2023.

Akşehir ilçesinde sağılan hayvan sayısı incelendiğinde 2019 yılında 12.159 sığır, 13.107 koyun ve 1.490 keçi sağılmıştır. 2016 yılından sonra sağılan koyun ve sığır sayısı yaklaşık %100 oranında artmıştır. Akşehir ilçesinde en çok koyun sağılmaktadır. Akşehir ilçesinde sağılan keçi sayısı ise daima koyun ve sığır sayısının altında kalmaktadır.

Mevcut Durum, Eğilim ve Mekânsal Dağılım

- Akşehir ilçesinde toplam tarıma elverişli alanın dekar cinsinden değeri 519.083'tür.
- Tarıma elverişli alanların 405.726 dekarı tarla bitkileri için kullanılmaktadır.
- Akşehir ilçesinde en çok üretilen tahıllar ve diğer bitkiler kategorisinde en yüksek orana sahip tahıllar şeker pancarı, yem şalgamı, patates, hayvan pancarı ve mısır olduğu görülmektedir.
- Tarla bitkileri içinde en çok gelir Akşehir ilçesinde toplam 391.305 ton tarım ürünü ekilmektedir. En çok gelir getiren ürünler ise buğday, arpa, şeker pancarı, haşhaş gibi ürünlerdir.
- Tahıllar ve diğer bitkisel ürünler istatistikleri incelendiğinde 2022 yılında Akşehir ilçesinde en çok ekimi yapılan ürün mısırdır.
- Sebzeçilik istatistikleri incelendiğinde üretimi en çok yapılan ürün sofralık domatestir. Sofralık domates 2022 yılında 2.501 ton üretilerek Konya'da üretilen domatesin %1,83'ünü oluşturmuştur.
- Akşehir ilçesinde meyve veren yaşta kiraz ağacı sayısı 424.924'tür. Bu sayı Konya ilindeki kiraz ağaçlarının %34,50'sine tekabül etmektedir.

- Akşehir ilçesinde sulanan ekonomik açıdan önemli tarla bitkileri, buğday, arpa, haşhaş, şeker pancarı, yonca, kuru fasulye, mısır (silaj) ve patatestir. Sulanan ekonomik açıdan değerli meyveler vişne, kiraz, elma, erik ve çilektir. Sebzeler ise hıyar(sofralık), kabak(çerezlik), biber(sivri), fasulye ve sofralık domatestir.
- Akşehir ilçesinde 38.582 dekar alandan meyve alınmaktadır. Kiraz, vişne ve üzüm üretim değeri en çok olan meyvelerdendir.
- Akşehir ilçesinde 159.562 dekar alan sulanmaktadır. Sulanmayan alan ise 337.108 dekadır. Akşehir ilçesi arazilerinin %32'si sulanmaktadır.
- Akşehir ilçesi canlı hayvan sayıları incelendiğinde ilçede en çok süt sığırı ve koyun bulunduğu görülmektedir.
- Akşehir ilçesi tarla bitkileri ve hayvancılıktan elde edilen toplam gelir 3.097.628.878 TL'dir. Hayvancılıktan 606.050.640 TL, tarımdan ise 2.491.578.238 TL'dir.
- Akşehir ilçesi 2022 yılı itibariyle 391.980 et tavuğu, 168.570 yumurta tavuğu olmak üzere toplam 560.550 tavuk bulunmaktadır.
- Akşehir ilçesinde 2022 yılı itibariyle toplam 37.481 koyun, 2.290 adet keçi kırılmıştır. İlçede kırılan hayvanların yoğunluklu olarak koyunlardan oluştuğu görülmektedir.
- Akşehir ilçesinde sağılan hayvan sayısı incelendiğinde 2019 yılında 12.159 sığır, 13.107 koyun ve 1.490 keçi sağılmıştır.

Öncelikli Çözülmesi Gereken Sorunlar ve Çözüm İçin Temel Araçlar

- **S1:** Tarımsal üretim çeşitlendirilmeli ve katma değerli üretim artırılmalıdır.

Ç1.1: Kırsal alandaki tarım işletmelerinin girdi koşulları iyileştirilmeli, tarım ve tarım dışı yerel ürünlerde katma değer artışı sağlanmalıdır. Bunun için ürünler özelinde pazar araştırmaları gerçekleştirilmeli ve Akşehir'i öne çıkaracak ürünlerde pazarlama ve tanıtım çalışmalarına öncelik verilmelidir.

Ç1.2: Fermente gıda ve içecek üretimi desteklenmelidir. Arıcılık faaliyeti, bal ve türevlerinin üretimi geliştirilmelidir.

Ç1.3: Çiftçilerin ortak kullanımı için tesisler (OKT), makine parkları kurulması ve diğer kolektif yatırımlar sağlanmalıdır. Tarımsal ürünler için tesisleşme sağlanmalı, soğuk hava deposu ile lojistik alt yapısının kurulması planlanmalıdır.

Ç1.4: Çevre dostu tarım uygulamaları yaygınlaştırılmalıdır. Organik tarımın geliştirilmesi konusunda Akşehir'deki çiftçilere danışmanlık ve eğitim desteği verilmeli, iyi uygulamalar

anlatılmalıdır. Tarımsal faaliyetlerden kaynaklanan çevre kirliliği önlenmeli, meraların ıslah edilmesi ve atıl tarım arazisinin üretime katılması konusundaki çalışmalar hızlandırılmalıdır. Uygun ekim nöbeti sistemlerinin yaygınlaştırılması sağlanmalıdır.

Ç1.5. Sulama altyapısı geliştirilmeli, su tasarrufu sağlayan basınçlı sulama teknolojileri ve yöntemleri uygulanmalıdır. Arazi toplulaştırma yaygınlaştırılmalı, arazi edindirme hizmetleri geliştirilmelidir. Kırsal alandaki çiftçiler ve tarım sektörü girişimcileri arasındaki işbirliğini sağlayacak mekanizmalar (platform, birlik, merkez vb.) kurulmalıdır.

Ç1.6. İlçede yetiştirilen ve coğrafi işareti olan “Akşehir Kirazı”nın daha nitelikli tanıtılması sağlanmalıdır. Bu anlamda yoğun tanıtım çalışmaları, dijital pazarlama faaliyetleri ve etkinlikler gerçekleştirilmelidir. Akşehir Kirazı ile ilgili talebin oluşturulması ve sürdürülebilir şekilde yönetilmesi konusunda bir yol haritası hazırlanmalıdır.

3.2. Turizm

Akşehir ilçesinin son yıllardaki turizm hareketlerine dair ayrıntılı bilgiler aşağıda verilmiştir.

Tablo 52: Akşehir İlçesi Turizm Verileri (2019)

Akşehir		
Tesise Geliş Sayısı	Yabancı	18
	Yerli	23.140
	Toplam	23.158
Geceleme	Yabancı	42
	Yerli	29.051
	Toplam	29.093
Ortalama Kalış Süresi	Yabancı	2,33
	Yerli	1,26
	Toplam	1,26
Doluluk Oranı (%)	Yabancı	0,04
	Yerli	29,37
	Toplam	29,41

Akşehir ilçesini 2019 yılında toplam 23.158 turist ziyaret etmiştir. Bu turistlerin 23.140'ı yerli 8'i ise yabancı turisttir. Gelen ziyaretçilerin ortalama kalış süresi yabancı turistler için %2,33, yabancı turistler için %1,26'dır. Akşehir ilçesindeki toplam doluluk oranı ise %29,41'dir.

Tablo 53: Akşehir Turizm Envanteri

Varlık Adı
Batı Cephesi Karargâhı Müzesi
Taş (Halkalı) Medrese
Rüştü Bey Konağı (Nasreddin Hoca Arkeoloji Müzesi)
Gazi Mustafa Kemal İlkokulu
Cumhuriyet İlkokulu
Kale Kalıntısı
İstasyon Binası
Ticaret Lisesi
Rüştü Bey Hanı
Osmanlı Bankası
Kileci Mescidi
Kızılca Mescidi
İmaret Camii
Güdük Minare Mescidi
Küçük Ayasofya Mescidi
Nasreddin Hoca Türbesi
Mustafa Türabı Türbesi
Şeyh Eyüp Türbesi
Seyyidmahmud Hayrani Türbesi
Reis Emir Yavaşgel(Yavtaş) Türbesi
Şeyh Hacı İbrahim Sultan Veli Türbesi
Feruşah Mescidi
Kalaycı Mescidi
Taş Medrese Mescidi
İplikçi Camii
Ulu Cami
Altın Kalem Mescidi
Alanyurt Eski Camii
Karabulut Köyü Cuma Camii
Merkez Camii
Tahtakale Mescidi
Hıdırlık Mescidi
Hacıhamza Mescidi
Taceddin Türbesi
Orta Hamam
Meydan Hamamı
Gavur Hamamı
Hamam (Kozaağaç Mahallesi)
Hamam (Savaş Mahallesi)
Ermeni Kilisesi
Yeşilköy Adıyan Çayı Köprüsü

Kaynak, Akşehir Kaymakamlığı Brifingi, 2023.

Akşehir’de Yer Alan Tarihi Yapılar

Nasreddin Hoca Türbesi

Nasreddin Hoca Türbesi, kendi ile aynı ismi taşıyan mahallede, 80 dönümlük bir mezarlık içinde bulunmaktadır. Türbe sütunları üzerinde Yıldırım Beyazıd’ın komutanlarından Mehmed’in (1393) türbeyi ziyaret ettiğine dair bilgiler bulunmaktadır.

Hacı İbrahim (Şeyh Hasan Hüsametdin) Türbesi

Akşehir’in 3 km. kuzeyinde bulunmaktadır. Etrafı duvarlarla çevrilmiş bir avlu içerisindedir. Dış duvarları düzgün mermer bloklarla kaplıdır; mermerden işlenmiş bir de pencere levhası bulunmaktadır.

Taş (Halkalı-Sahip Ata) Medrese (Müze)

Akşehir’deki tek medrese Selçuklu döneminde yapılmış olan Sahip Ata Fahreddin Ali Külliyesi’dir. Medrese içerisinde türbe, imaret, hanıgah (sosyal tesis), mescid, hamam, çeşme ve kütüphane bulunmaktadır.

Nasreddin Hoca Şenlikleri

Her yıl 5-10 Temmuz tarihleri arasında Akşehir Nasreddin Hoca Şenliği düzenlenmektedir. Bu şenlikte çeşitli yöresel gösteriler, mizah yarışmaları ve konserler düzenlenmektedir. Şenlikte her yıl Nasreddin Hocayı temsilen bir tiyatro oyuncusu Akşehir Gölü’ne maya çalmaktadır.

Mevcut Durum, Eğilim ve Mekânsal Dağılım

- Akşehir ilçesini 2019 yılında toplam 23.158 turist ziyaret etmiştir. Bu turistlerin 23.140’ı yerli 8’i ise yabancı turisttir. Akşehir ilçesinde medrese, cami ve hamam olmak üzere farklı birçok tarihi eser bulunmaktadır. Akşehir ilçesinde her yıl 5-10 Temmuz tarihleri arasında Nasreddin Hoca Şenliği düzenlenmektedir.

Öncelikli Çözülmesi Gereken Sorunlar ve Çözüm İçin Temel Araçlar

- **S1:** İlçede Nasreddin Hoca başta olmak üzere tarihi şahsiyetler, tarihi eserler, kültürel ve doğal zenginlikler bulunmakla birlikte bu değerler turizmde katma değere dönüşmemektedir.
Ç1.1: İlçede turizmin güçlendirilmesi konusunda öncelikle markalaşma değeri olan konular belirlenmelidir. Bu çerçevede turizm master planının veya yol haritasının hazırlanması, kurumlar arası işbirliği mekanizmalarının geliştirilmesi gerekmektedir.

Turizm tur operatörlerinin bölgeye davet edilmesi, özel rotalar oluşturulması, var olan rotalara ilçe turizm değerlerinin de dâhil edilmesi önemlidir.

Ç1.2. Akşehir ilçesine genellikle günübürlük geziler düzenlenmektedir. Konaklama tesislerinin alt yapısı ve personel niteliği iyileştirilmelidir. İlçeye 5 yıldızlı otel kurulması konusunda girişimlerde bulunulmalı, ilde, bölgesel, ulusal ve uluslararası toplantı ve organizasyonları ilçeye çekecek stratejiler geliştirilmelidir.

Ç1.3: Yöresel ve coğrafi işaretli ürünlerin çeşitlendirilmesi, yöresel ürün pazarlarının kurulması, gastronomi ile ilgili tesislerin, ürünlerin ve etkinliklerin çeşitlendirilmesi turizmin gelişimine katkı sağlayacaktır. İlçede turizm konusunda alt yapının güçlendirilmesi ve bu konuda iyileştirme çalışmaları (rotalar, tabelalandırma, gezilecek yerler broşürü, tanıtım filmleri, tanıtım kioksları, turizm ofisi, hediyelik eşya reyonları) gerçekleştirilmelidir.

Ç1.4. İlçe sakinlerinin ve bölgedeki diğer il ve ilçelerdeki bireylerin vakit geçirebileceği, içinde sinema, yemek alanları, toplantı salonu, mağazalar, çocuk alanları, kütüphane, dinlenme alanları bulunan çok katlı veya kampüs şeklinde tasarlanmış modern alışveriş merkezi (AVM) kurulması konusunda çalışmalar başlatılmalıdır.

3.3. Ekonomi

Akşehir ilçesi vergi mükellef sayıları ve sektörel dağılım aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 54: Şirket Türü İtibariyle Mükellef Sayıları

Mükellef	Faal	Terk	Toplam
Gerçek Kişi	5.842	15.240	21.082
Adi Ortaklık	52	506	558
Koll. Şirket	1	13	14
Adi Kom. Şirket	0	1	1
Esh. Kom. Şirket	0	0	0
Limited Şirket	453	517	970
Anonim Şirket	45	86	131
Kooperatif	60	196	256
Diğer	135	156	291
Avukat Ortaklığı	1	0	1
Banka Şubeleri	12	5	17
Toplam	6.601	16.720	23.321

Kaynak, Akşehir Kaymakamlığı Brifingi, 2023.

Akşehir ilçesinde 2023 yılı itibariyle faal mükellef sayısı 6.601, terk sayısı 16.720 toplam sayı ise 23.321'dir. Gerçek kişi sayısı 5.842, terk sayısı 15.240'dır.

Tablo 55: Faal Mükellef Sayısı (2023)

Gelir Vergisi Mükellef Sayısı		3.862
Basit Usul Gelir Vergisi Sayısı		1.929
Limited Şirket		453
Anonim Şirket		45
Kooperatif		60
Diğer		135
Motorlu Taşıtlar Mükellef Sayısı		30.234
Toplam		36.718

Kaynak, Akşehir Kaymakamlığı Brifingi, 2023.

Akşehir ilçesinde faal mükellef sayıları incelendiğinde motorlu taşıtlar mükellef sayısı 30.234, gelir vergisi 3.862, basit usul gelir vergisi sayısı 1.929'dir. Faal mükellef sayısı toplam 36.718'dir.

Tablo 56: Akşehir İlçesi Sektörel Dağılım ve TSO Üye Sayıları

Sektör Dağılımı	Toplam Üye Sayısı	Akşehir Üye Sayısı	Akşehir Üye Sayısı (%)
Tarım ve Hayvancılık	89	34	38,20
Madencilik	24	6	25,00
İmalat	223	200	89,69
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtım	56	45	80,36
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	5	5	100,00
İnşaat	164	130	79,27
Toptan ve Perakende Ticaret	755	557	73,77
Ulaştırma ve Depolama	97	64	65,98
Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri	41	39	95,12
Bilgi ve İletişim	20	10	50,00
Finans ve Sigorta	69	48	69,57
Gayrimenkul Faaliyetleri	22	21	95,45
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetleri	51	37	72,55
İdari ve Destek Hizmetleri	25	18	72,00
Kamu Yönetimi ve Savunma	4	1	25,00
Eğitim	23	22	95,65
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	25	24	96,00
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlenme ve Spor	5	5	100,00
Diğer Hizmet Faaliyetleri	10	9	90,00
Toplam	1.708	1.275	74,65

Kaynak: Akşehir Ticaret ve Sanayi Odası Verileri, 2023.

Akşehir ilçesi sektörel dağılımında en yüksek paya sahip olan sektörler imalat, inşaat, toptan ve perakende ticaret sektörleridir. Dağılımda en az yüzdeye sahip olan sektörler ise kamu yönetimi ve savunma, su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleridir.

Öncelikli Çözülmesi Gereken Sorunlar ve Çözüm İçin Temel Araçlar

- **S1:** İşsizlik, istihdam ve iş gücü verileri bölgesel bazda tutulduğu için ilçe düzeyinde detaylı analiz yapılamamaktadır.
Ç1.1: İşsizlik, istihdam ve iş gücü verileri il ve ilçe bazlı kayıt altına alınmalıdır. Böylelikle yapılan çalışmalarda daha sağlıklı ve daha detaylı analizler yapılabilecektir. Kadın istihdam sayısının artırılması için, meslek edindirme ve işbaşı eğitim programları sonucunda, kadınlar için farklı program ve istihdam alanları belirlenerek kadın çalışanlar yönlendirilmelidir. Kadın girişimini destekleyecek kurumlar (ürün işleme tesisleri, kooperatifler, atölyeler) tesis edilmelidir. İstihdamın sektörel dağılımı incelendiğinde Akşehir ilçesinde hizmet sektöründe bir yoğunluk olduğu görülmektedir. Akşehir jeopolitik yapısı nedeniyle tarıma da oldukça elverişlidir. Tarım sektörü teknik destek, makine-ekipman desteği ve mali destek programlarıyla güçlendirilmelidir.
Ç1.2: İlçede girişimcilik, tarım girişimciliği, dijital ticaret, pazarlama, ürün geliştirme konusunda eğitim ve danışmanlık destekleri sağlanmalıdır. Özellikle turizm ve tarım sektöründeki girişimcilere ve yatırımcılara yönelik bilgilendirme çalışmaları yapılmalıdır.
Ç1.3: Geleneksel el sanatları ve zanaatkârlık gerektiren katma değerli ürünlerin üretimi desteklenmelidir. Kırsalda tarım dışı sektörlerdeki ticari işletmelerin kurulması ve modernize edilmesi sağlanmalıdır.
Ç1.4. Kamu ve kamu dışı paydaşların ortaklığında yerel kalkınma stratejilerinin geliştirilmesi ve uygulanması,

4. Sonuç

Bir toplumda insanların yaşam kalitesini artırmak, refah düzeylerini yükseltmek ve güvence altına almak, insanların potansiyellerini gerçekleştirmelerine imkân sağlamak amacıyla ekonomik, kültürel, siyasi ve toplumsal alanlarda gerçekleşen dönüşüm süreci sosyal kalkınmayı sağlamaktadır. Yoksulluğun azaltılması, eşitsizliklerin azaltılması, insan haklarının korunması, sağlık hizmetlerinin erişilebilir hale getirilmesi, eğitimin teşvik edilmesi ve toplumun genel refahının artırılması gibi çeşitli hedefleri içerir. Sosyal dokusu güçlü toplumlar; sosyal kalkınma sürecine daha hızlı adapte olma, sosyo-ekonomik anlamda geliştirme ve gelişime hız kazandırma avantajlarına sahiptir.

Akşehir ilçesi sosyal doku analizi çalışmasına göre ilçede öne çıkan öncelikler; sosyo-ekonomik anlamda eşitsizliğin azaltılması, toplumsal refahı artırmak üzere yeni iş ve istihdam alanlarının oluşturulması, mevcut iş ve istihdam alanlarının geliştirilmesi, sosyal ve kültürel anlamda bölge insanının katılımını ve hareketliliğini artırmak üzere yeni faaliyet alanlarının oluşturulması, dinlenme ve rekreasyon alanlarının planlanması, yerel değerleri koruyacak ve yaygınlaştıracak projelerin geliştirilmesi, tarihi ve kültürel mirası ön plana çıkaracak turizm aktivitelerinin geliştirilmesi şeklinde değerlendirilmektedir.

Konya ili ve Akşehir ilçesi genelinde cinsiyetlere göre eğitime erişimde eşitliğin sağlanması gerekmektedir. Kadın nüfusu daha fazla olmasına rağmen eğitimde ve okur-yazarlık durumunda erkeklerin oranının daha yüksek olduğu değerlendirilmektedir. Bu durumun giderilmesi ve iyileştirilmesi için bilinçlendirme çalışmalarının yapılması gerekmektedir.

İlçe halkının yer aldığı eğitim kademeleri değerlendirildiğinde eğitim seviyesinin gelişmiş olduğunu söylemek mümkün olup bölgenin en önemli değerlerinden olan Nasreddin Hoca adına Akşehir Nasreddin Hoca Üniversitesi kurulması ilçenin sosyo-ekonomik kalkınmasına önemli katkı sağlayacaktır. İlçeye adliye binası yapılması da önemli ve öncelikli konular arasındadır.

Akşehir ilçesinde 25-34 yaş grubu nüfusunun genç nüfus içinde en az paya sahip olduğu görülmektedir. Bu durumun iş olanakları ve/veya daha yüksek yaşam kalitesi vb. nedenlerden dolayı gençlerin il merkezlerine ve diğer illere göçünden kaynaklanabileceği değerlendirilmiştir.

Akşehir ilçesini sahip olduğu jeopolitik konumu ve verimli toprakları değerlendirildiğinde mevcut üretim kapasitenin artırılabilmesi düşünülmektedir. Bu doğrultuda ilçede bulunan mevcut OSB'nin lobi ve bilgilendirme çalışmaları ile tanıtımının yapılması, kurumsal

kapasitesi gelişmiş yeni yatırımcıların teşvik edilmesi, mevcut işletmelerin kurumsal kapasitesinin geliştirilmesi gerektiği değerlendirilmektedir. OSB'deki yatırımlar çerçevesinde, yenilikçi yaklaşımların takip edilmesi, yeşil OSB alt yapısının kurulması, kaynak verimliliğinin geliştirilmesi, çevre dostu üretim stratejisi ile gelişmenin sağlanması gerekmektedir.

Yereldeki üretime kurumsal bir yapı kazandırılması için kooperatifleşme ve tarımda tesisleşme teşvik edilmelidir. Kooperatif sayısının artırılması, kooperatif bilincinin geliştirilmesi, özellikle kadınların kooperatifleşmesine yönelik destek sağlanarak, çeşitli eğitim çalışmalarının gerçekleştirilmesi yerelin kalkınmasında önemli rol oynayacaktır.

Akşehir'in çevresindeki ilçelere de hizmet verme potansiyeli düşünüldüğünde, kent mimarisine uygun ticari alanların artırılması, alternatiflerin artırılması gerektiği düşünülmektedir. Bu kapsamda yereldeki üretimi destekleyecek kooperatifler de aktif rol alabilecektir.

İlçenin en önemli ihtiyacı bilinirlik ve tanıtımının sağlanmasıdır. İlçe sahip olduğu somut ve somut olmayan kültürel miras öğeleri ile tabiat zenginliklerini turizm çerçevesinde ekonomik kazanca dönüştürememektedir. Akşehir ilçesinin sahip olduğu tarihi ve kültürel değerler ilçenin alternatif turizm destinasyonları ile gelişmesi ve sosyo-ekonomik kalkınmaya katkı sağlaması için önemli fırsatlardandır. Öncelikle Akşehir ilçesi için Turizm Stratejisi ve Yol Haritası hazırlanmalıdır. Bu sayede ilçenin turizm potansiyeli değerlendirilecek olup yeni hizmet alanlarının oluşmasına, iş olanaklarının çeşitlendirilmesine katkı sağlayacaktır. Kurumlar arası işbirliği ile Konya, Isparta ve Afyonkarahisar illerini kapsayacak turizm destinasyonlarının oluşturulması da hem bölge hem de ilçenin turizm sektöründe kalkınması için önemli bir atılım olacaktır.

Akşehir ilçesinde refahın artırılması ve sosyo-ekonomik kalkınmanın sağlanması için mevcuttaki sağlıklılaştırma ve iyileştirme çalışmalarına da devam edilmelidir. İlçe halkının sosyal ve kültürel değerlerini artırmak amacıyla rekreasyon alanlarının artırılması, sosyal aktivite alanlarının oluşturulması da sosyal kalkınmaya katkı sağlayacaktır.

Bütün bu çalışmaların gerçekleştirilmesinde kurumlar arası işbirliği büyük öneme sahiptir. Önerilen proje fikirleri paydaş kurumlar ile yapılan değerlendirmeler doğrultusunda görev ve sorumluluk paylaşımı yapılarak gerçekleştirilmelidir.

5. Kaynakça

Akşehir İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü. (2023). <https://aksehir.meb.gov.tr/> adresinden alınmıştır

Akşehir İlçesi Sosyal Güvenlik Merkez Müdürlüğü. (2023).

Akşehir Kaymakamlığı . (2023). <http://www.aksehir.gov.tr/> adresinden alınmıştır

Akşehir Kaymakamlığı . (2023). *Akşehir* . <http://www.aksehir.gov.tr/ilcemiz> adresinden alınmıştır

Akşehir Ticaret ve Sanayi Odası . (2019). *Akşehir ve Uyuşturucuyla Mücadele Araştırma Raporu* .

Coğrafya Harita . (2023). *Konya İli Haritası* . Coğrafya Harita : <http://cografyaharita.com/haritalarim/4l-konya-ili-haritasi.png> adresinden alınmıştır

Konya Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği . (2023). *Konya Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği* . <https://www.konesob.org.tr/> adresinden alınmıştır

Konya İl Sağlık Müdürlüğü . (2023). *Konya İl Sağlık Müdürlüğü* . https://konyaism.saglik.gov.tr/?_Dil=1 adresinden alınmıştır

Mevlana Kalkınma Ajansı . (2023). *Konya'da Yatırım - Eğitim* . <https://www.konyadayatirim.gov.tr/konya/egitim> adresinden alınmıştır

Mevlâna Kalkınma Ajansı Konya Yatırım Destek Ofisi . (2023). *Konya'da Yatırım – Eğitim*. <https://www.konyadayatirim.gov.tr/konya/egitim> adresinden alınmıştır

T.C. İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Başkanlığı. (2023). *Geçici Koruma* . <https://www.goc.gov.tr/gecici-koruma5638> adresinden alınmıştır

T.C. İçişleri Bakanlığı Sivil Toplumla İlişkiler Genel Müdürlüğü . (2023). *Derneklerin Faaliyet Alanlarına Göre Dağılımı*. <https://www.siviltoplum.gov.tr/derneklerin-faaliyet-alanlarına-gore-dagilimi> adresinden alınmıştır

T.C. Milli Eğitim Bakanlığı . (2023). *Okullar ve Diğer Kurumlar* . <https://www.meb.gov.tr/baglantilar/okullar/index.php?ILKODU=42&ILCEKODU=3> adresinden alınmıştır

T.C. Milli Eğitim Bakanlığı . (2023). *Resmî İstatistikler* . <https://sgb.meb.gov.tr/www/resmi-istatistikler/icerik/64> adresinden alınmıştır

- T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı. (2017). *İllerin ve Bölgelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması SEGE-2017*. Ankara: Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü.
- T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı. (2022). *İlçelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırmaları-SEGE 2022*. Ankara.
- T.C. Sosyal Güvenlik Kurumu Veri Uygulaması . (2023). *SGK Veri Uygulaması* .
<https://veri.sgk.gov.tr/> adresinden alınmıştır
- Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK). (2023). *Merkezi Dağıtım Ssitemi*.
<https://biruni.tuik.gov.tr/medas/?locale=tr> adresinden alınmıştır
- Türkiye İstatistik Kurumu. (2023, 09 19). *Haber Bülteni*. Türkiye İstatistik Kurumu Web Sitesi: <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Kent-Kir-Nufus-Istatistikleri-2022-49755> adresinden alınmıştır
- Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) . (2021). *Konya İli İstihdam ve Mesleki Eğitim Kurulu Faaliyet Raporu 2022 Yılı* . <https://media.iskur.gov.tr/72003/konya.pdf> adresinden alınmıştır
- Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) . (2023). *İşgücü Piyasası Araştırması Konya İli 2022 Yılı Sonuç Raporu* .
- Umut Evim Bakım ve Rehabilitasyon Merkezleri. (2023). *Umut Evim Bakım ve Rehabilitasyon Merkezleri*. <https://www.umutevim.com.tr/> adresinden alınmıştır
- Weather Spark . (2023). *Akşehir Bölgesinde Yıl Boyu İklim ve Hava Durumu*.
<https://tr.weatherspark.com/y/97007/Ak%C5%9Fehir-T%C3%BCrkiye-Ortalama-Hava-Durumu-Y%C4%B1l-Boyunca> adresinden alınmıştır
- Yükseköğretim Kurulu . (2023). *Yükseköğretim Bilgi Yönetim Sistemi*.
<https://istatistik.yok.gov.tr/> adresinden alınmıştır